

**Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği
Lisans Programlarında Öğrenim Gören Öğretmen
Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygıları
Arasındaki İlişki**

Dilay Keleş

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Eğitim Yönetimi
ve Denetimi Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Eylül 2022
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Prof. Dr. Canan Zeki
Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Doç. Dr. Hasan Özder
Eş-Tez Danışmanı

Doç. Dr. Hamid Caner
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Mehmet Durdu Karslı

2. Prof. Dr. Oytun Sözüdoğru

3. Prof. Dr. Canan Zeki

4. Doç. Dr. Hamid Caner

5. Doç. Dr. Hasan Özder

ÖZ

Bu çalışmada, 2021-2022 Eğitim ve Öğretim yılının Güz döneminde Atatürk Öğretmen Akademisi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programlarında eğitimlerini sürdüren öğretmen adaylarının girişimcilik niyetleriyle işsizlik kaygılarının ne derece ilişkili olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı kapsamında öğretmen adaylarına Demografik Bilgi Formu, Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği olmak üzere toplamda üç adet anket formu sunulmuştur. İlişkisel tarama modeli ile yapılan çalışmanın evreni örneklem olarak kabul edilmiş, toplamda öğrenim gören 552 öğretmen adayına ulaşılmaya çalışılmıştır. Google Formlar aracılığıyla gönderilen anket forumlarına yeterli yanıt alınamayınca eksik sayı kadar öğretmen adayına elden forumlar ulaştırılmaya çalışılmıştır. Buna rağmen Covid-19 salgınının etkisini sürdürmesi sebebiyle öğretmen adaylarının tümüne yine ulaşamamış ve süreç sonucunda sadece 418 adet anket formuna yanıt alınabilmiştir. Toplanan veriler SPSS 25 analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değişkenlerle normal dağılım göstermemesi sebebiyle analizde parametrik olmayan yöntemler kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda; öğretmen adaylarının girişimcilik niyetleri ile işsizlik kaygıları arasında $p > 0.5$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamış, sadece girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı Çevre alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Yapılan regresyon analizi sonucunda işsizlik kaygısı Çevre alt boyutunun girişimcilik niyetini negatif yönde etkilediğine dair bulgulara ulaşılmıştır. Bunların yanında; yaş, cinsiyet, kurum, lisans programı ve ağırlıklı not ortalaması bağımsız değişkenlerinin girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygısı üzerinde çeşitli etkileri olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik Niyeti, İşsizlik Kaygısı, Öğretmen Adayları

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the relationship between the entrepreneurial intention and unemployment concerns of teacher candidates studying in the Turkish Republic of Northern Cyprus state higher education institutions Atatürk Teacher Training Academy and Eastern Mediterranean University Classroom Teaching and Preschool Teaching undergraduate programs in the Fall semester of the 2021-2022 academic year. Within the scope of the research, a total of three questionnaires, namely Demographic Information Form, Entrepreneurial Intention Scale and Unemployment Anxiety Scale, were presented to teacher candidates. The target population of the study, which was conducted with the correlational survey model, was accepted as the sample, and it was tried to reach 552 prospective teachers studying in total. When there was no adequate response to the survey forums sent to the teacher candidates via Google Forms, the forums were tried to be delivered to the missing number of prospective teachers by hand. However, due to the continuing effect of the Covid-19 pandemic, all of teacher candidates could not be reached again and as a result of the data collection process, only 418 of the questionnaires were answered. The collected data were analyzed using the SPSS 25 analysis program. Since the data did not show normal range with the variables, non-parametric methods were used in the analysis. As a result of the analysis of the data, there was no significant difference at the $p>0.5$ level between the entrepreneurial intentions of teacher candidates and their unemployment concerns, only a negative significant relationship was found between entrepreneurial intention and unemployment anxiety Environment sub-dimension. As a result of the regression analysis, it was found that unemployment anxiety Environment sub-dimension negatively affects entrepreneurial intention. Besides

these; It has been determined that the independent variables of age, gender, institution, undergraduate program and weighted grade point average have various effects on entrepreneurial intention and unemployment anxiety.

Keywords: Entrepreneurial Intention, Unemployment Anxiety, Teacher Candidates

TEŞEKKÜR

Tez alıőmam boyunca değerli bilgileri ile bana yol gösteren tez danıőmanım Doç Dr. Hamid Caner ile eş tez danıőmanım Doç. Dr. Hasan zder'e,
Desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, maddi ve manevi olarak her koőulda yanımda olan canım aileme teőekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vii
KISALTMALAR.....	xiii
TABLO LİSTESİ.....	xiv
1 GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Önemi.....	9
1.3 Araştırmanın Amacı.....	12
1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	13
1.5 Araştırmanın Varsayımları.....	13
1.6 Tanımlar.....	13
2 KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	15
2.1 Girişimcilik Niyeti.....	15
2.1.1 Girişimci.....	15
2.1.2 Girişimci Kişilik Özellikleri.....	16
2.1.2.1 Belirsizliğe Karşı Tolerans.....	16
2.1.2.2 Risk Alma.....	17
2.1.2.3 Liderlik.....	17
2.1.2.4 Vizyon.....	18
2.1.2.5 Planlama.....	18
2.1.2.6 Kendine Güven.....	18
2.1.2.7 Yaratıcılık ve Yenilik.....	19

2.1.2.8 Başarı İhtiyacı.....	19
2.1.3 Girişimcilik.....	20
2.1.4 Girişimciliğin Sosyal ve Ekonomik Boyutları.....	20
2.1.4.1 Sosyal Girişimcilik.....	20
2.1.4.2 Ekonomik Girişimcilik.....	21
2.1.5 Girişimcilik Niyeti.....	22
2.1.6 Girişimcilik Niyeti Modelleri.....	22
2.1.6.1 Shapero ve Sokol'un Girişimci Olay Modeli (1982).....	22
2.1.6.2 Bird'ün Girişimci Niyet Modeli (1988).....	23
2.1.6.3 Ajzen'in Planlı Davranış Modeli (1991).....	23
2.1.7 Girişimcilik Niyetini Etkileyen Faktörler.....	24
2.1.7.1 Kişilik Özellikleri.....	24
2.1.7.2 Aile.....	24
2.1.7.3 Eğitim.....	25
2.1.7.4 Cinsiyet.....	26
2.1.7.5 Yaş.....	26
2.1.7.6 Kültür.....	26
2.2 İşsizlik Kaygısı.....	27
2.2.1 İşsizlik.....	27
2.2.2 İşsizlik Türleri.....	28
2.2.2.1 Açık İşsizlik.....	28
2.2.2.1.1 Geçici (Arızı/Friksiyonel) İşsizlik.....	29
2.2.2.1.2 Yapısal İşsizlik.....	29
2.2.2.1.3 Doğal İşsizlik.....	29
2.2.2.1.4 Teknolojik İşsizlik.....	29

2.2.2.1.5 Konjonktürel (Dönemsel) İşsizlik.....	30
2.2.2.1.6 Mevsimsel İşsizlik.....	30
2.2.2.2 Gizli İşsizlik.....	31
2.2.2.3 İradi İşsizlik.....	31
2.2.3 Genç İşsizlik.....	31
2.2.4 Kaygı.....	33
2.2.5 Kaygının Nedenleri.....	34
2.2.6 Kaygının Çeşitleri.....	35
2.2.6.1 Durumluk Kaygı.....	35
2.2.6.2 Sürekli Kaygı.....	36
2.2.7 İşsizlik Kaygısı.....	36
2.3 İlgili Araştırmalar.....	37
2.3.1 Girişimcilik Niyeti İle İlgili Araştırmalar.....	37
2.3.2 İşsizlik Kaygısı İle İlgili Araştırmalar.....	41
2.3.3 Girişimcilik Niyeti ve İşsizlik Kaygısı İle İlgili Araştırmalar.....	45
3 YÖNTEM.....	47
3.1 Araştırmanın Modeli.....	47
3.2 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	47
3.3 Veri Toplama Araçları.....	49
3.3.1 Demografik Bilgi Formu.....	50
3.3.2 Girişimcilik Niyeti Ölçeği.....	50
3.3.3 Öğretmen Adaylarına Yönelik İşsizlik Kaygısı Ölçeği.....	50
3.4 Veri Toplama Süreci ve Etik İlkeler.....	51
3.5 Verilerin Analizi.....	52
3.6 Geçerlik ve Güvenirlik.....	52

4 BULGULAR VE YORUM.....	55
4.1 Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygılarının Düzeyi Nedir?.....	55
4.2 Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygıları Çeşitli Demografik Faktörlere Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	58
4.2.1 Cinsiyet Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	58
4.2.2 Yaş Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	62
4.2.3 Kurum Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	64
4.2.4 Lisans Programı Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	67
4.2.5 Sınıf Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	70
4.2.6 Ağırlıklı Not Ortalaması (CGPA) Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	73
4.3 Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygıları Arasında Manidar Bir İlişki Var Mıdır?.....	76
4.4 Öğretmen Adaylarının İşsizlik Kaygıları Girişimcilik Niyetlerini Ne Derece Yordamaktadır?	79
5 SONUÇ VE ÖNERİLER.....	81
5.1 Sonuçlar.....	81
5.2 Öneriler.....	83
5.2.1 Sonuçlara Yönelik Öneriler.....	83
5.2.2 Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	84
KAYNAKLAR.....	85
EKLER.....	114
Ek 1: DAÜ Etik Kurul İzni.....	115

Ek 2: Kişisel Bilgi Formu.....	116
Ek 3: Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	117
Ek 4: Demografik Bilgi Formu.....	118
Ek 5: Girişimcilik Niyeti Ölçeği.....	119
Ek 6: Öğretmen Adaylarına Yönelik İşsizlik Kaygısı Ölçeği.....	120
Ek 7: Girişimcilik Niyeti Ölçeği Kullanım İzni.....	121
Ek 8: İşsizlik Kaygısı Ölçeği Kullanım İzni.....	122
Ek 9: AÖA Başkanlığından Alınan Anket Dağıtım İzni.....	123
Ek 10: Normallik Dağılımı.....	124

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AÖA	Atatürk Öğretmen Akademisi
CGPA	Ağırlıklı Not Ortalaması
DAÜ	Doğu Akdeniz Üniversitesi
ILO	International Labour Organisation/Uluslararası Çalışma Örgütü
İİBF	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KPSS	Kamu Personeli Seçme Sınavı
MEA	Mevsim Etkisinden Arındırılmış
MEB	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development/ Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OÖÖ	Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı
SÖ	Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences /Sosyal Bilimler için İstatistik Programı
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TDK	Türk Dil Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 2021-2022 Güz döneminde AÖA ve DAÜ'nün OÖÖ ve SÖ lisans programlarında öğrenim gören mevcut öğrenci sayısı.....	48
Tablo 2: Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı.....	48
Tablo 3: Ölçeklerin değerlendirilmesi.....	49
Tablo 4: İşsizlik Kaygısı Ölçeği alt ölçekler arasındaki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi sonuçları.....	53
Tablo 5: İşsizlik Kaygısı Ölçeği boyutları ve maddeleri.....	53
Tablo 6: İşsizlik Kaygısı Ölçeği alt ölçeklerinin Cornbach Alfa güvenirlik katsayıları.....	54
Tablo 7: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanları.....	55
Tablo 8: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının cinsiyetine göre karşılaştırılması.....	58
Tablo 9: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının yaş grubuna göre karşılaştırılması.....	62
Tablo 10: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının kuruma göre karşılaştırılması.....	64
Tablo 11: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının lisans programına göre karşılaştırılması.....	67
Tablo 12: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının sınıfına göre karşılaştırılması.....	70

Tablo 13: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının CGPA'ya göre karşılaştırılması.....	73
Tablo 14: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ile İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının arasındaki ilişkiler.....	76
Tablo 15: Öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanlarını yordama durumu.....	79
Tablo 16: Ölçek puanlarının cinsiyet bağımsız değişkenine göre normallik testi.....	124
Tablo 17: Ölçek puanlarının yaş bağımsız değişkenine göre normallik testi.....	124
Tablo 18: Ölçek puanlarının kurum bağımsız değişkenine göre normallik testi.....	125
Tablo 19: Ölçek puanlarının lisans programı bağımsız değişkenine göre normallik testi.....	125
Tablo 20: Ölçek puanlarının sınıf bağımsız değişkenine göre normallik testi.....	126
Tablo 21: Ölçek puanlarının CPGA bağımsız değişkenine göre normallik testi.....	127

Bölüm 1

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, önemi, amacı, sınırlılıkları, varsayımları ve tanımlar ele alınmıştır.

1.1 Problem Durumu

İşsizlik, tüm dünyada ekonomik ve sosyolojik sonuçlara sebep olan önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (İşlek, 2018). Teknoloji, eğitim eksikliği, göç, nüfus artışı, küresel ekonomik kriz, salgın hastalıklar ve ambargo gibi çeşitli unsurlar işsizliğe yol açabilmektedir. Teknoloji alanındaki gelişmeler yeni iş olanaklarını gündeme getirse de işsizliğe sebep olabilmektedir. Teknolojik gelişime bağlı olarak; çeşitli makineler, robotlar ve yapay zekaların ön plana çıkması ile örgütlerin en önemli kaynağı olan insan kaynakları önemli ölçüde etkilenmekte ve geri plana atılmaktadır (Baykal, 2021). Gelişen teknoloji sebebiyle kullanılan teknolojik araç ve gereçlerin yapılacak işleri daha kısa sürede tamamlayabilmeleri, insan gücüne olan ihtiyacı azaltmaktadır (Güney, A. ve Çelik, 2019). Bilim ve teknolojideki gelişmeler hiç durmadan devam ederken bu gelişmelere bağlı olarak işgücü beklentileri de değişmektedir. Günümüz eğitim kurumlarının, bu işgücü niteliklerine sahip ve günümüz ihtiyaçlarını karşılayabilecek bireyler yetiştirmesi gerekmektedir. Bireylerin almış oldukları eğitimlerinin hizmet sektörlerine yönelik ve uygun olması gerekmektedir. Özellikle genç işgücünün kendi niteliklerine yönelik iş arayışına girmesi veya yönetici olarak çalışmak istemesi işsiz kalmalarına sebep olmaktadır (Avcı, 2022). Eğitimin, ülkedeki üretime yönelik olması gerekmektedir. Eğitimin

sektörler ile uyumlu olması kalkınmayı sağlamaktadır. Çağın gereksinimlerine ayak uydurabilmek için yaygın eğitime önem verilmelidir (Erdoğan, 2005). Eğitim sistemindeki bu eksiklik bireylerin işsiz kalmasına sebep olmaktadır.

İşsizliğin bir diğer sebebi olarak göçlerden bahsetmek mümkündür (Baykal, 2021). İç ve dış göçler sebebiyle ülke içerisinde işsizlik durumları meydana gelebilmektedir. Ülke içerisinde kırsal bölgelerden şehirlere doğru göçler yaşanırken, sanayide de bir takım gelişmeler yaşanması beklenmektedir. Sanayide yeterli düzeyde gelişme yaşanmaması, işsizliği yapısal bir sorun haline getirmektedir (Etcı ve Karagöl, 2019). Ülkeler arası göçlerde ise daha düşük ücrette çalışmayı kabul eden göçmenlerin istihdam edilmesi, yerli halkın işsiz kalmasına yol açmaktadır (Şahin ve Şen, 2020). Göçler aynı zamanda ülkedeki nüfusun artmasına da sebep olmaktadır. Hızlı nüfus artışı atılı durumdaki doğal kaynakların kullanılmasını sağlasa da ekonomik açıdan çeşitli sorunlar yaşanmasına sebep olmaktadır. Nüfus artışında yavaşlama olması ile kişi başına düşen gelirden artış yaşanacağını söylemek mümkündür. Ülkelerde nüfus artışına bağlı olarak üretimde de artış yaşanmaktadır. Bireyler; beslenme, eğitim ve sağlık gibi çeşitli hizmet sektörlerinden yararlanmaktadır. Eğer bu sektörlerde yeterli artış olmazsa kaynak ve nüfus arasında denge sağlanamayacaktır (Birinci, 1998). Bu yüzden nüfus artışı da işsizliğe yol açan bir diğer unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Baykal, 2021).

Küresel ekonomik krizlerin de işsizlik üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır (Baykal, 2021). Küresel ekonomik kriz durumlarının yarattığı işsizlik sorunu, tüm dünyayı olumsuz yönde etkilemektedir. 2007 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde başlayıp daha sonra tüm dünyaya yayılan küresel kriz; ekonomik büyümede düşüş yaşanmasına, dış ticaretin daralıp iç talebin azalmasına yol açmış; hem ekonominin hem de sosyal yapının olumsuz yönde etkilenmesine sebep olmuştur (Yaprak, 2009).

2008 yılında krizin Türkiye Cumhuriyeti'ni (TC) etkilemesinin ardından işsizlik oranlarında büyük bir artış yaşanmıştır (Yavuz, 2010). Yavuz (2010), bunu yapısal veya mevsimsel işsizliğe bağlamanın yanlış olduğunu, bu işsizliğin küresel krize bağlı olduğunu ifade etmiştir. Küresel ekonomik krizlerin yanında küresel bir diğer sorun olan salgın hastalık durumları da işsizliğe yol açmaktadır. 2019'un Kasım ayında Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan ve o günden itibaren hızla tüm dünyaya yayılan Covid-19 salgınının da işsizlik sorununu etkileyen önemli bir unsur olduğunu söylemek mümkündür (Adıgüzel, M. 2021; Bulut ve Pınar, 2020; ILO, 2021b). Covid-19 döneminde hem ekonomik hem de sosyal açıdan durgunluk yaşanmıştır. Birçok sektör olumsuz yönde etkilenmiş ve ekonomik kriz meydana gelmiştir. Çalışanların yükümlülükleri yerine getirilemediği için işten çıkarılma veya ödeneksiz izin gibi çeşitli yollara başvurulmuştur (Bulut ve Pınar, 2020). Ülkeler kriz durumuna hazırlıklı olmadıkları için tam olarak nasıl bir yol izlemeleri gerektiğini bilememişlerdir.

Küresel çaptaki sorunlar dışında, ülkelerin dış dünya ülkeleri ile yaşadıkları siyasi sorunlar da işsizliğe yol açabilmektedir. Ülkelere uygulanan ambargolar, ülke ekonomisini olumsuz yönde etkilemekte ve işsizliğe sebep olmaktadır (Baykal, 2021). Ambargo, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) ekonomik yönden gelişimini olumsuz yönde etkileyen çok önemli bir sorundur. Kıbrıs adasında 1974 yılında Kıbrıs Barış Harekatı sonrasında Türkler ve Rumlar ayrı bölgelerinde yaşamlarını sürdürmeye devam etmişlerdir. 1983 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından adada barışın sağlanabilmesi için 2004 yılında halk oylamasına sunulan Annan Planı ile her iki toplum arasında iki bölgeyi federal bir devlet yapısı oluşturulmaya çalışılrsa da Kıbrıslı Rumlar'ın Annan Planı'nı reddetmesi ile her iki toplum kendi sınırlarında yaşamaya devam etmiştir. KKTC sadece TC tarafından tanınan bir ülkedir. KKTC'deki ekonomik sıkıntılar, KKTC'nin dünya tarafından

tanınmayan bir ülke olmasından kaynaklanmaktadır. KKTC'ye siyasi nedenlerden dolayı uygulanan ambargolar, ülke ekonomisini önemli ölçüde etkilemektedir. Kıbrıslı Rumlar'ın Avrupa Birliği üyesi olmasından dolayı Türkler ile aralarında gelir farkı bulunmaktadır. KKTC'nin sadece TC tarafından tanınması ve bu iki ülke arasında var olan parasal birlik durumu, TC'deki ekonomik sıkıntıların aynı anda KKTC'de de yaşanmasına sebebiyet vermektedir. Sürdürülebilir ekonomi ve mali kaynak sağlanamaması sebebiyle istihdam ve işsizlik oranları önemli ölçüde olumsuz yönde etkilenmektedir (Günçavdı ve Küçükçiftçi, 2007).

İşsizliğe yol açan çeşitli unsurların, işsizlik oranları üzerinde yarattığı etkinin ne olduğunun bilinmesi gereklidir. Birçok sebepten dolayı meydana gelen işsizliğin dünya genelinde ve Kıbrıs adası ile çevresinde hangi oranlarda seyrettiği, çeşitli kuruluşların istatistik verileri ve raporları ile elde edilebilmektedir. Her ülkenin kendi işgücü istatistikleri olduğu gibi dünya çapında var olan istatistik kurumları ve örgütlerin işgücü istatistiklerine ulaşmak da mümkündür.

Dünya çapındaki işsizlik oranları için ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü/International Labour Office), Eurostat (Avrupa İstatistik Kurumu) ve OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü/ Organisation for Economic Co-operation and Development) kaynaklı raporlar ve istatistik veriler incelenmiştir. ILO (2021) raporlarında; 15 yaş ve üzeri küresel işsizliğin 2019 yılında 187 milyon, 2020 ve 2021 yıllarında 220 milyon olduğu ve bu sayının 2022 yılında 205 milyona ulaşacağı tahmin edilmiştir. 205 milyon, nüfusa oranlandığında ise %5,7'ye tekabül etmektedir (ILO, 2021a). ILO'nun 2022 yılı istatistik verileri incelendiğinde ise 15 yaş ve üzeri küresel işsizliğin 2022 yılı Haziran ayına kadar olan süreçte %5,9 olarak açıklandığı görülmektedir (ILO, 2022a). Eurostat'ın (Avrupa İstatistik Kurumu) AB ve Euro Bölgesi olarak sınıflandırdığı ülkelerin Nisan ve Mayıs 2022 aylarını kapsayan işsizlik

raporları karşılaştırıldığında, 15-74 yaş aralığında mevsim etkisinden arındırılmış Euro Bölgesi işsizlik oranının %6,8'den %6,6'ya, mevsim etkisinden arındırılmış AB işsizlik oranının ise %6,2'den %6,1'e gerilediği görülmektedir. Bu oranlar sayılarla ifade edildiğinde, Euro Bölgesindeki işsizlik sayısının 11,181 milyondan 11,004 milyona; AB işsizlik sayısının ise 13,264 milyondan 13,066 milyona düştüğü görülmektedir (Eurostat, 2022a; Eurostat 2022b). Mayıs 2022 verilerine yansıyan bu düşüş, verilerin toplanmaya başlandığı 1998 yılından beri en düşük oran olarak ifade edilmektedir. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) verileri incelendiğinde, örgüte bağlı 38 ülkenin toplam işsizlik oranının 2021 yılının IV. çeyreğinde %5.5 olduğu, bu oranın 2022 yılının Nisan ve Mayıs aylarında ise %5.0'a gerilediği görülmektedir (OECD, 2022b).

Dünyadaki işsizlik oranlarının yanında Kıbrıs adasında ve Kıbrıs'ın yakın çevresinde işsizlik durumunun ne olduğu da incelenmiştir. Kıbrıslı Rumların işsizlik oranları için Eurostat Kıbrıs verileri incelenmiştir. Eurostat raporlarında, sadece Kıbrıslı Rumlar'a ait veriler mevcuttur; Kıbrıslı Türkler'e ait veriler bulunmamaktadır. Eurostat verilerine göre Kıbrıs'ta Nisan 2022'deki işsizlik oranı %5.1 olarak açıklanmış ve bu oran, Mayıs 2022'de %4,8'e gerilemiştir. %4.8 nüfusa oranlandığında 22 bin kişiye denk gelmektedir (Eurostat, 2022a; Eurostat 2022b).

TC işsizlik oranları için TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) ve OECD verileri incelenmiştir. TÜİK, Türkiye'de 2021 yılı MEA 15 yaş ve üzeri IV. çeyrek işsizlik oranını %11,2 olarak açıklamış ve işsiz sayısının bir önceki çeyreğe göre 78 bin kişi azalarak 3 milyon 780 bin kişiye gerilediği belirtmiştir (TÜİK, 2022a). I. Çeyrek 2022 raporunda ise bu sayının 50 bin arttığı açıklanmış ve bu oran %11,4 olarak ifade edilmiştir (TÜİK, 2022b). OECD işsizlik verilerine göre ise Türkiye'nin işsizlikte 39 ülke içerisinde 5. sırada yer aldığı görülmektedir. Ayrıca yine aynı raporda,

Türkiye'nin istihdamda en son sırada yer aldığı göze çarpan önemli bir detay olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye OECD ülkeleri içerisinde %52 istihdam oranı ile en son sırada yer almaktadır (OECD, 2022b).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ise Başbakanlığa bağlı İstatistik Kurumu'nun yılda bir kez olmak üzere Kasım ayında yaptığı Hanehalkı İşgücü Anketi, ülkedeki işsizlik oranı ile ilgili istatistik veriler sunmaktadır. KKTC İstatistik Kurumu raporlarına göre 2020 yılında ülkedeki işsiz sayısının 14 950 olduğu, bu oranın %10,1 olarak açıklandığı görülmektedir (KKTC İstatistik Kurumu, 2020). KKTC İstatistik Kurumu, 2021 yılı verilerinde ise ülkedeki toplam işsiz sayısı 10 646 kişi olarak açıklanmıştır. Bu işsizlik oranı, % 7,8 olarak ifade edilmektedir (KKTC İstatistik Kurumu, 2021).

Bu veriler doğrultusunda işsizlik oranının küresel çapta azaldığını söylemek mümkündür. Küresel çaptaki işsizlikte azalma görülmesine rağmen işsizlik hala tüm dünyada önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu işsizlik sorunundan gençler de önemli ölçüde etkilenmektedir. Bireylerin yaşamlarını devam ettirebilmeleri ve arzu ettikleri şekilde yaşayabilmeleri için maddi ve manevi kazanç sağlayabilecekleri bir işe sahip olmaları gerekmektedir. Özellikle bireylerin iş sonucunda elde edecekleri maddi kazanç, kendileri için yeterli ve iyi koşullarda yaşayabilmelerine olanak sağlamaktadır. Bu durum üniversite öğrencilerini de önemli ölçüde etkilemektedir. Üniversite öğrencilerinin de bölümlerinden mezun olduktan sonra maddi kazanç elde edebilmek için bir işe sahip olması, çalışması gerekmektedir. Fakat işsizlik, genç ve eğitilmiş nüfusu olumsuz yönde etkilemekte ve endişeli olmalarına sebebiyet vermektedir. Genç bireylerin çalışma hayatına girerek statü ve yeni bir sosyal kimlik kazanmaya yönelik beklentileri işsizlik sorunu ile engellemektedir (Gündoğan, 1999).

Uluslararası Çalışma Örgütü ve Birleşmiş Milletler gibi kuruluşlar 15-24 yaş arasındaki bireyleri genç olarak kabul etmekte ve bu yaştaki işsiz gençleri ‘genç işsizler’ olarak ifade etmektedir (Bayrak, 2020). Dünya verilerine bakıldığında özellikle Covid-19 döneminde işsizlikten en çok gençlerin, özellikle de genç kadınların etkilendiği görülmektedir. Gençler, yeterli mali kaynaklara sahip olmadığı için Covid-19 döneminde yaşanan ekonomik faaliyetlerdeki duraksamalara karşı savunmasız kalmışlardır (ILO, 2021b).

OECD raporlarında OECD ülkelerindeki 15-24 yaş arası genç işsizliğin, 2021 IV. çeyrekte %11,5 olduğu açıklanmıştır. Bu oran Mayıs 2022’de %10,6’ya gerilemiştir. Bunun %10,6’sını genç erkekler, %10,5’ini ise genç kadınlar oluşturmaktadır. Eurostat Mayıs 2022 raporlarında MEA Euro Bölgesi işsizlik oranı %13,1, AB işsizlik oran ise %13,3 olarak açıklanmıştır. Aynı raporda Kıbrıs’a (Kıbrıs’ın güneyi) yönelik son veriler de mevcuttur. Kıbrıs’ta 25 yaş altındaki gençlerin işsizlik oranı 2021 Mayıs ayında %18,3 iken 2022 Şubat ve Mart aylarında %16,0 olarak açıklanmıştır (2022b).

TC’deki genç işsizlik oranları için TÜİK raporları incelenmiştir. TC 2021 IV. çeyrek raporunda, MEA genç işsizlik oranı %21,4 olarak açıklanmıştır. Bu oranın %17,9’u genç erkekler, %27,8’i ise genç kadınları oluşturmaktadır (TÜİK, 2022a). 2022 I. Çeyrek raporunda ise MEA genç işsizlik oranı %21,1 oranına gerilemiştir. Bu oranın %18,5’ini erkekler, %26,0’ını ise kadınlar oluşturmaktadır (TÜİK, 2022b). Bu durumda her 4 genç kadından 1’inin işsiz olduğunu ifade etmek yanlış olmayacaktır. KKTC’de genç işsizlik oranı için KKTC İstatistik Kurumu verileri incelenmiştir. KKTC’de genç olarak tanımlanan 15-24 yaş grubunun MEA işsizlik oranı 2020 yılında %29,3 seviyesindeyken, 2021 yılında %21,4 seviyesine gerilemiştir. %21,4’lük oranın %17,7’sini genç erkekler, %26,5’ini de genç kadınlar

oluşturmaktadır (KKTC İstatistik Kurumu, 2020; KKTC İstatistik Kurumu 2021). 2022 yılına ait veriler henüz açıklanmamıştır.

Tüm bu sonuçlar aslında genç işsizlik oranının yetişkinlerin işsizlik oranına göre ne kadar yüksek düzeylerde seyrettiğini bize göstermektedir. Dünyadaki genç işsizlik oranı yetişkin işsizlik oranından daha fazladır (Bayraktar ve İncekara, 2013). Apaydın (2018) araştırmasında, TC'deki işsizlik oranının yüksek olmasının sebebini genç işsizlik olarak ifade etmiştir. Genç işsizliğin artması genel işsizlik oranlarının da yüksek düzeyde seyretmesine sebep olmaktadır.

Genç işsizlik oranının artış göstermesi, öğrencilerin henüz eğitimlerini tamamlamadan kaygı yaşamalarına, üniversiteden mezun olmadan önceki son dönemlerinde gelecek kaygısına bağlı olarak işsizlik kaygısı yaşamalarına sebep olmaktadır (Dursun ve Aytaç, 2009). İşsizlik sorununun varlığı başta olmak üzere, üniversite ve mezun sayısında artış yaşanması, mezun sayısının fazla olmasına rağmen iş olanaklarında herhangi bir artış olmaması ve iş arayışında rekabet edebilmeleri için mezunların kendilerini yetiştirmenin önemini fark etmeleri, işsizlik kaygısına yol açmaktadır (Şahin Kutlu, Çetinbakış ve Kutlu, 2019). Aynı zamanda Covid-19 salgınının da genç işsizliğe etkisi olduğundan bahsetmek mümkündür çünkü genç işgücünün önemli oranda içerisinde bulunduğu spor, eğlence, konaklama ve perakende satış sektörü, Covid-19 sebebiyle önemli oranda etkilenmiştir (Erikli, 2021).

Günümüzde işsizliğin en önemli sebeplerinden bir tanesi de girişimciliğin yeterli olmamasından kaynaklanmaktadır (Çetintaş, Bicil ve Türköz, 2018). Girişimciliğin işsizlikle mücadele etmekte önemi kaçınılmazdır. Çünkü girişimcilik, iş ve gelir yaratma konularında önemli bir faaliyet olarak karşımıza çıkmaktadır (Marangoz, 2020). Yatırımların artması ile yeni iş alanları yaratılması işsizliğin azalmasına katkı sağlamaktadır. Genç girişimcilere destek sağlanması genç işsizliğin

azalması için ülkelere katkı sağlayacaktır (Yaprak, 2009). Girişimci bireylerin artması; ülkedeki istihdamı, toplum refahını ve bireylerin hayat kalitesini de arttırmaktadır. Girişimcilik sosyal ve ekonomik gelişmelerin yanında, yeni istihdam alanları yaratılmasında toplumlara önemli katkılar sağlamaktadır (Atıcı ve Üzüm, 2021). Girişimci; yenilikçi fikir yürütmesi, dinamik yapısı, atılım yeteneği ve iş bitirme becerisi ile sermaye kaynaklarını, var olan iş gücü veya potansiyel iş gücünü üretime yönlendirmektedir (Keskin, S. 2018). Üretim toplum refahını, buna bağlı olarak toplumun yapı taşı olan bireylerin refahını da arttırmaktadır. Tüm bunları sağlamak adına bireylerin girişimcilik faaliyetlerinde bulunabilmeleri için öncelikli olarak girişimcilik niyetine sahip olmaları gerekmektedir. Çünkü bireyler, girişimcilik niyeti taşırırlarsa girişimcilik faaliyetlerinde bulunabilmektedirler (Akgün, 2019). Yapılan bu çalışma ile genç işsizliğin yüksek düzeylerde seyrettiği bu dönemlerde işsizlik durumlarına alternatif çözüm olabilecek girişimcilik niyetlerinin ne derece ilişkili olduğu araştırılmak istenmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygıları arasındaki ilişkilerin belirlenmesi ve araştırma sonuçlarına yönelik etkili öneriler geliştirilmesi amaçlanmıştır.

1.2 Araştırmanın Önemi

Yapılan bu çalışma; KKTC için önemli olan, ülkenin en önemli devlet yükseköğretim kurumlarından Atatürk Öğretmen Akademisi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin katkıları ile tamamlanmıştır. Her iki üniversitenin de devlete bağlı birer yükseköğretim kurumu olmaları çalışmayı daha da önemli kılmaktadır. Atatürk Öğretmen Akademisi'nde sadece Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği lisans programları bulunduğu için çalışma, her iki okulda da ilgili programlarda öğrenim gören öğretmen adayları ile gerçekleştirilmiştir.

1937 yılında Güzelyurt bölgesinde ‘Omorfo Öğretmen Koleji’ adıyla eğitim öğretim hayatına başlayan AÖA, çeşitli sebepler sonucunda Girne, Lefkoşa-Küçük Kaymaklı gibi farklı bölgelere taşınmak durumunda kalmıştır. Son olarak 1999 yılında ‘Öğretmen Koleji’ adı ile Lefkoşa Dumlupınar bölgesine taşınmıştır. 2000 yılında ismi ‘Atatürk Öğretmen Akademisi’ olarak değiştirilen kolej halen Lefkoşa Dumlupınar bölgesinde bulunmaktadır. AÖA; Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Pedagojik Formasyon Sertifikası ve Öğretmenlik Sertifikası alanlarında eğitim vermektedir. Dört yıllık Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarına yazılı ve sözlü giriş sınavları yoluyla öğrenci alınmaktadır. 2020 yılından itibaren ise aday öğrenciler tercihlerine göre yazılı sınav yerine uluslararası sınav sonuçlarına göre de değerlendirilmeye başlanmıştır. Giriş sınavı veya uluslararası sınavlar sonucunda kontenjan sayısı kadar başarılı olan öğrenciler mülakat sınavına çağırılmakta, mülakat sınavını geçenler ise okula kayıt hakkı kazanmaktadırlar (Özder, 2012).

AÖA’nın bünyesine, devletin ihtiyacı kadar öğretmen adayı alınmaktadır (AÖA Öğretim ve Sınav Tüzüğü, 2002). KKTC Öğretmenler Yasası’nda İlkokul Öğretmeni olarak atanacakların niteliklerinde Öğretmen Koleji (şimdiki adıyla Atatürk Öğretmen Akademisi) mezunu olmak başta gelmektedir. Bunun dışında Öğretmen Koleji ile denkliği Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan bir kurumdan mezun olan ve en az dört yıl geçici öğretmenlik yapıp AÖA’dan üç aylık hızlandırılmış kurs ile Öğretmenlik Sertifikası almış öğretmenler sınava kabul edilmektedir. Öğretmenler Yasası’nda Özel Ders Öğretmeni olarak ifade edilen Okul Öncesi Öğretmenliği sınavına katılabilmek için ise yine Öğretmen Koleji’nden mezun olmak veya 4 yıllık bir üniversitenin Beden Eğitimi, Resim, Müzik ve İngilizce bölümlerinden mezun olmak şartı aranmaktadır (KKTC Öğretmenler Yasası, 1985).

Bu sebeple AÖA'dan mezun olan öğretmenler, istihdam konusunda çok büyük sıkıntılar yaşamamakta; doğrudan KKTC Öğretmenlik Sınavı'na girerek şanslarını denemektedirler.

Eğitim hayatına 1979 yılında başlayan DAÜ bünyesinde ise şu an itibariyle 12 fakülte, 4 yüksekokul olmak üzere toplamda 107 lisans ve ön lisans programı, 103 yüksek lisans ve doktora programı bulunmaktadır. DAÜ Eğitim Fakültesi'nde 11 lisans programı mevcuttur. Araştırmanın gerçekleştirildiği Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarına çeşitli yollarla öğrenci kabul edilmektedir. KKTC vatandaşı öğrenciler için DAÜ'ye girişte yazılı giriş sınavı yapılmaktadır (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2019). TC vatandaşı öğrenciler ise YKS sınavlarına girip DAÜ'yü tercih etmeleri durumunda puanları doğrultusunda okula kayıt hakkı kazanmaktadırlar.

DAÜ'de Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarından Okul Öncesi Öğretmenliğine KKTC ve TC vatandaşları; Sınıf Öğretmenliğine ise sadece TC vatandaşları kabul edilmektedir. KKTC vatandaşları, DAÜ'de bu iki lisans programından sadece Okul Öncesi Öğretmenliğine başvurabilmektedir (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2022). Fakat Okul Öncesi Öğretmenliği programında öğrenim gören KKTC vatandaşları, Öğretmenler Yasası'nda belirtildiği üzere mezun oldukları zaman KKTC Öğretmenlik Sınavı'na girememektedirler. DAÜ'de öğrenim gören TC vatandaşları ise mezun oldukları zaman genellikle ülkelerine geri dönüp KPSS Öğretmenlik Sınavı'na çalışmakta ve bu sınavla devlete öğretmen olarak atanmayı beklemektedirler.

Bir yandan istihdam konusunda DAÜ'ye göre atanması daha yüksek olasılığa sahip olan AÖA öğrencileri, diğer yandan ise istihdam konusunda biraz daha fazla sıkıntı yaşayabilecek DAÜ öğrencileri bulunmaktadır. Bu doğrultuda ilgili öğretmen

adaylarının işsizlik kaygısı ve girişimcilik niyetleri konularında elde edilecek sonuçlar daha çok merak uyandırmakta, her iki kurumdaki öğretmen adaylarının karşılaştırılması ile de önemli sonuçlar elde edileceği düşünülmektedir.

Potansiyel işsiz olarak ifade edebileceğimiz, işsizlikten en fazla etkilenen bireyler olarak kabul edilen üniversite öğrencileri arasından gelecek nesilleri yetiştirecek olan öğretmen adaylarının girişimcilik niyetlerinin ve işsizlik kaygılarının incelenmesi, gelecek planlamalarına katkı sağlayacaktır. KKTC'nin en önemli devlet yükseköğretim kurumlarında, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören öğretmen adayları ile yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular; Milli Eğitim Bakanlığı ile ilgili kurum yönetimlerinin konu ile ilgili ihtiyaç durumlarını saptayıp gerekli çalışmaları yapmalarında onlara ışık tutacaktır.

1.3 Araştırmanın Amacı

Araştırmada; AÖA ile DAÜ'nün OÖÖ ile SÖ lisans programlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygıları arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın amacına bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Öğretmen adaylarının girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygılarının düzeyi nedir?
2. Girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygıları;
 - a. cinsiyet
 - b. yaş
 - c. kurum
 - d. lisans programı
 - e. sınıf
 - f. ağırlıklı not ortalaması

bağımsız değişkenlerine göre manidar bir farklılık göstermekte midir?

3. Öğretmen adaylarının girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygıları arasında manidar bir ilişki var mıdır?
4. Öğretmen adaylarının işsizlik kaygıları, girişimcilik niyetlerini ne derece yordamaktadır?

1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma; 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz dönemi KKTC devlet yükseköğretim kurumları AÖA ile DAÜ'nün OÖÖ ile SÖ lisans programlarında öğrenim gören 418 öğretmen adayı ve doldurmuş oldukları Demografik Bilgi Formu, Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği sonucunda elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.5 Araştırmanın Varsayımları

Araştırmaya katkı koyan ilgili öğretmen adaylarının, araştırma ölçeklerini içtenlikle doldurdukları varsayılmaktadır.

1.6 Tanımlar

Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik: İşsizlikte her yıl belirli dönemlerde meydana gelen periyodik artış veya azalmaların istatistiksel yöntemlerle tahmin edilmesi ve genel verilerden ayrışması sonucunda elde edilen genel işsizlik sayısı veya oranıdır (TÜİK, 2017).

OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development, Türkçe adıyla Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü; ekonomik ve sosyal refahın iyileştirilmesine yönelik politikaları destekleyen, ekonomik, sosyal ve yönetim alanında zorluklarla karşılaşılması durumunda hükümetler ile işbirliğinde bulunan 38 üye ülkeye sahip Paris merkezli uluslararası bir ekonomi örgütüdür (OECD, 2022a).

ILO: International Labour Organization, Türkçe adıyla Uluslararası Çalışma Örgütü; çalışan kadın veya erkek tüm bireylerin refahı için insan ve emek haklarını

geliştirip gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapan, sosyal koruma mekanizmasının etkinliğini arttırmayı, iş konularında sosyal diyalogu korumayı amaçlayan çalışma örgütüdür (ILO, 2022b).

Eurostat: Eurostat, Türkçe adıyla Avrupa İstatistik Kurumu; Avrupa hakkında yüksek kalitede istatistiki veriler sağlayan merkezi Lüksemburg'ta bulunan bir istatistik ofisidir (Eurostat, 2022c).

Euro Bölgesi Ülkeleri: Para birimi olarak EURO kullanan ülkelerdir. Bunlar; Belçika, Almanya, Estonya, İrlanda, Yunanistan, İspanya, Fransa, İtalya, Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Avusturya, Portekiz, Slovenya, Slovakya ve Finlandiya olmak üzere toplamda 19 ülkedir (Eurostat, 2022b).

AB Ülkeleri: Avrupa Birliğine üye olan ülkelerdir. Bunlar; Belçika, Bulgaristan, Çekya, Danimarka, Almanya, Estonya, İrlanda, Yunanistan, İspanya, Hırvatistan, Fransa, İtalya, Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Hollanda, Avusturya, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovenya, Slovakya, Finlandiya ve İsveç olmak üzere toplamda 27 ülkedir (Eurostat, 2022b).

Bölüm 2

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Girişimcilik Niyeti

2.1.1 Girişimci

Girişimci kavramı ‘bir şeyden sorumlu olmak’, ‘bir şey yapmak için söz vermek’ anlamlarını ifade eden Fransızca kökenli ‘enterprender/entrepreneur’ kelimelerinden gelmektedir (Gutierrez ve Guerrero, 2011 aktaran; Taysı ve Canbaz, 2014). İlk olarak 17. yüzyılda uzun askeri yolculuklarda rehberlik eden bireyleri ifade etmek amacıyla Fransız asker terminolojisinde kullanılan girişimci kavramı, ekonomik anlamda ilk kez Richard Cantillon tarafından 18. yüzyılda kullanılmıştır (Marangoz, 2020). Cantillon girişimciyi; giderlerin bilindiği ancak gelirlerin belirsiz olduğu koşullarda iş yapan bireyler olarak tanımlanmaktadır (Demir, 1996). Cantillon’un açıklamasını geliştiren Schumpeter ise yeniliklere bağlı devrimsel nitelikte değişiklik yaratan bireyleri girişimci olarak ifade etmektedir (Dolgun, 2006). Schumpeter, eski ürünlerin yenilenmesi, yeni ürünlerin yaratılması ve yeni teknolojilerin üretime katkı sağlaması ile yaratıcı yıkım teorisini ortaya koymuştur (Demir, 1996). Girişimci bireyleri ekonominin yenilikçi aktörleri olarak tanımlayan Schumpeter, yaratıcı yıkım teorisi ile çok yenilikçi olmayan firmaların yerini girişimci ruhlu yeni firmaların alacağını ve bunun da ekonomik gelişime katkı sağlayacağını ifade etmektedir (Işık, Göktaş ve Kılınç, 2011). Aynı zamanda yeni girişimler sebebiyle yeni istihdam fırsatları yaratılmasının işsizliğin azalmasına sebep olacağını açıklamaktadır (Çetintaş, vd. 2018).

Girişimci kavramı, Türk Dil Kurumu tarafından ‘üretim için işe girişen, kalkışan kimse, müteşebbis.’ olarak açıklanmaktadır (TDK, 2022). Üretim faktörlerini en güncel bilgi, yöntem ve tekniklerle analiz edip bir araya getirerek mal veya hizmet üreten bireyler, girişimci olarak ön plana çıkmaktadır (Çetinkaya Bozkurt, Kalkan, Koyuncu ve Alparslan, 2012). Girişimci bireyler ekonomik kaynakları gerekli durumlarda kullanıp israfı önleyerek kaynakların yüksek üretkenlik alanlarına aktarılmasını, üretimin artması için hali hazırda var olan girdilerin ve üretim araçlarının farklı şekillerde kullanılmasını sağlamaktadır (Yalçıntaş, 2010).

İnsanoğlunun tarihin ilk dönemlerinden itibaren yaşamını sürdürebilmek için yaptığı avcılık, hayvancılık ve ticaret gibi faaliyetler girişimci olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda bu faaliyetler; risk alma ve yenilik yapma gibi girişimcilik özellikleri taşıdıklarını da ortaya koymaktadır (Aşkın, Nehir ve Vural, 2011). Girişimcilik faaliyetinde bulunan girişimciler; öngörülebilirlik, planlama, kaynak sağlama ve kar elde ederek satışta bulunma gibi özelliklere sahiptir (Bozkurt, 2006). Girişimci bireyler aynı zamanda dinamik kişiliğe ve büyüme tutkusuna sahip olmalı, risk ve sorumluluk üstlenebilmeli, yeniliklere açık olmalıdır (Marangoz, 2020).

2.1.2 Girişimci Kişilik Özellikleri

Girişimciyi girişimci yapan birçok kişilik özelliğinden bahsetmek mümkündür. Belirsizliğe karşı tolerans, risk alma, liderlik, vizyon, planlama, kendine güven, yaratıcılık, yenilik ve başarı ihtiyacı, girişimcilerin göze çarpan en önemli özelliklerindedir.

2.1.2.1 Belirsizliğe Karşı Tolerans

Girişimcilerin belirsizliğe karşı toleranslı olmaları, belirsiz durumlara olumlu yönde tepki verebilme yeteneklerini ifade etmektedir (Talih Akkaya, Yıldız ve Koldere Akın, 2014). Girişimciler bir iş kuracakları zaman bilinmeyen, belirsiz bir

durumla karşılaşmaktadırlar (Karşlı, 2018). Belirsizliğe karşı toleranslı olmaları, onların belirsiz durumlara karşı dayanıklılığını açıklamaktadır. Bireyler yüksek belirsizlik toleransına sahip olduğu zaman, karşılaştıkları belirsiz durumların üstesinden gelmeye çalışmakta ve bu duruma meydan okumaktadır (Dündar ve Ağca, 2007).

2.1.2.2 Risk Alma

Girişimcilik faaliyetlerinde her zaman belirsizlik yanında riskte söz konusudur (Kayalar ve Ömürbek, 2007). Girişimci bireyler kar elde etmeyi amaçlarken aynı zamanda risk almaktadırlar (Marangoz, 2020). Her insan günlük yaşamında çeşitli risk durumlarıyla karşılaşabilmektedir. Fakat girişimci bireyler günlük yaşamda alınan bu risklere ek olarak sahip oldukları fikirlerini gerçekleştirebilmek için başta finansal, itibari, psikolojik ve fizyolojik riskler olmak üzere daha fazla risk almak durumundadırlar (Akkuş, Akdoğan ve Akyol, 2019). Girişimci bireyler ancak risk alırsa girişimde bulunabilmektedirler. Alacakları riskleri belirlemek için amaçlarının ve başarıya ulaşma ihtimallerinin ölçülebilmesi gerekmektedir (Timuroğlu ve Çakır, 2014). Girişimcilikte risk almak finansal anlamda zararı, sosyal anlamda ise başarısızlığı göze almak demektir (Kayalar ve Ömürbek, 2007).

2.1.2.3 Liderlik

Girişimciler çalışanları amaçlarına inandırmalı ve bu doğrultuda yönlendirmede bulunmalıdır (Uluköy, Demireli ve Kahya, 2013). Liderlik becerisine sahip olan girişimci bireyler; iş ile ilgili konularda vizyon, plan ve çeşitli tahminlerini çalışma arkadaşlarına sunarak onları inandırıp ikna edebilmektedir (Yalçıntaş, 2010). Girişimci bireylerin vizyonlarına yönelik davranışta bulunması, çalışanları bu vizyon doğrultusunda örgütlemesi ve değişimi yönetebilme becerisi liderlik özelliklerine sahip olduğunu göstermektedir (Günay, Kızıllörs ve Durgut, 2020). Liderlik, lider olan

kişinin hedeflere ulaşılabilmesi için grubunu etkilemesi olarak açıklanmaktadır (Marangoz, 2020; Ünsar, 2007). Liderler, sahip oldukları vizyonları çerçevesinde etkilemiş oldukları gruba yol göstererek destekte bulunmaktadırlar (Akdemir ve Özer, 2019).

2.1.2.4 Vizyon

Vizyon, girişimci bireylerin ulaşmak istedikleri gelecek hedeflerini göstermektedir (Işık, Işık ve Kılınç, 2015; Marangoz, 2020). Girişimcinin kendi düşünceleri ve başarmak istedikleri ile ilgili olan vizyonu, aynı zamanda ne kadar yenilikçi, yaratıcı olduğunu ve çevreden ne derece ilham aldığını gösteren motive edici bir güç olarak ifade edilmektedir (Marangoz, 2020).

2.1.2.5 Planlama

Planlama, girişimcilik faaliyetlerinin en önemli unsurlarındandır (Karakılıçık ve Uçar, 2022). Girişimci bireyler yaptıkları planlar sayesinde belirsiz durumları mümkün olduğunca azaltmaktadırlar (Marangoz, 2020). Planlarını sadece kısa vadeyi göz önünde bulundurarak değil uzun ve orta vadeyi de göz önünde bulundurarak yapmaktadırlar (Keskin, S. 2018). Girişimci bireylerin planlamaya önem vermesi kendilerine güvenerek hareket etmelerini sağlamaktadır.

2.1.2.6 Kendine Güven

Bireyin kendisine güvenmesi, kendi yaşamını kontrol ettiğini fark etmesini, gerçekçi ve olumlu bir tutum içerisine girmesini sağlamaktadır. Girişimci bireylerin kendilerine güvenmeleri başkalarının onayına bağlı kalmamalarını sağlarken aynı zamanda neyi başarabileceklerine dair inançlarını da etkilemektedir (Dündar ve Ağca, 2007). Kendilerine güvenmeleri daha iyisi için daha çok çalışmalarını sağlarken aynı zamanda buldukları durumda gerekeni en iyi şekilde yerine getirmelerini sağlamaktadır (Marangoz, 2020).

2.1.2.7 Yaratıcılık ve Yenilik

Girişimci bireyler daha önce hiç düşünülmemiş yöntem, fikir ve kaynakları bularak bunların uygulanmasını sağlamaktadırlar. Bu özellikleri onların yaratıcı bireyler olduğunu ortaya koymaktadır. Girişimci bireylerde bulunan en önemli özelliklerden biri olan yaratıcılık, girişimcilik ile birbirini bütünleyen bir yapıya sahiptir. Yaratıcı bireyler girişimci değilse uygulama konusunda, girişimci bireyler ise yaratıcı değilse fikir üretme konusunda sıkıntı yaşayabilmektedir (Marangoz, 2020). Yaratıcılık ortaya sadece yeni bir ürün koymak ile değil, var olan ürünlerin pazarlanması ile de ön plana çıkmaktadır. Yaratıcılık, yenilik için bir başlangıç olarak ifade edilmektedir. Yaratıcı fikirlerin başarılı bir şekilde uygulamaya dönüştürülmesi yeniliği ifade etmektedir (Dündar ve Ağca, 2007; Güven, 2018). Yenilik, yeni durumlara çözüm üretilmesini (Marangoz, 2020) ve diğer sektörler ile rekabet edebilmeyi sağlamaktadır (Taşcı, 2019).

2.1.2.8 Başarı İhtiyacı

Başarı unsurunun girişimci için bir ihtiyaç olduğunu söylemek mümkündür. McClelland başarı ihtiyacı teorisi ile girişimcilik ve başarı ihtiyacı arasındaki ilişkiyi açıklamış, başarı ihtiyacının girişimcilere çeşitli faydalar sağladığını ifade etmiştir (Talih Akkaya, vd. 2014). McClelland başarı ihtiyacının; bireyin her türlü zorluğu göze alarak bilgi, beceri ve yetenekleri ile uyumlu, sınırları zorlayan amaçlar belirlemesini ve bu amaçlara yılmadan ulaşmaya çalışmasını sağladığını ifade etmektedir (Nişancı, 2015). Sektör, ekonomi ve finansal verilerin iyice analiz edilmesi, girişimcilerin başarılı olmalarını sağlamaktadır (Seyrek ve Gül, 2017). Girişimci bireylerin başarıya ulaşabilmesi için rekabete hazır olması gerekmektedir. Rekabete hazır olabilmeleri için ürünün kalitesi veya pazarlamasının, üretim yöntemi veya maliyetin en az birinden avantaj sağlamış olmaları gerekmektedir (Yalçıntaş, 2010).

2.1.3 Girişimcilik

Sanayileşme ile birlikte girişimci bireylerin toplum içerisindeki önemi artmış ve girişimcilik üretimde önemli bir etken olarak görülmeye başlanmıştır. 21. yüzyılda ise bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler, girişimci ve girişimcilik kavramlarının yenilikçi, bilgiye ve bireysel yeteneğe dayalı girişimciliğe dönüşmesine sebep olarak toplum içerisindeki öneminin ve ekonomik değerinin artmasına sebep olmuştur (Aşkın ve diğerleri, 2011). TDK (2022) tarafından girişimci olma durumu olarak tanımlanan girişimcilik kavramını; vizyon, değişim ve yaratıcılık faktörlerini içeren dinamik bir süreç olarak ifade etmek mümkündür (Yalçıntaş, 2010). Girişimci bireylerin risk alma, ortak fayda sağlayabilecek faaliyetler yaratma ve fırsatları değerlendirme gibi uygulamalarının tamamı girişimcilik olarak isimlendirilmektedir (zlmez, 2008). Çevredeki fırsatların görülüp projeye dönüştürülmesini, bu projelerin uygulanmasını içeren bir sanat olan girişimciliğin (Engindeniz ve zden, 2009) lke ekonomisine katkısının yanında toplum refahını da sağladığı tüm bireyler tarafından kabul edilmektedir (Gülşen, 2021). Sosyal gelişim, ekonomik kalkınma ve yeni istihdam alanlarının oluşumuna önemli lde fayda sağlayan girişimcilik, bu sayede toplumların gelişimine katkı sağlamaktadır (Atıcı ve zm, 2021).

2.1.4 Girişimciliğin Sosyal ve Ekonomik Boyutları

Girişimcilik sosyal ve ekonomik açıdan incelenmektedir.

2.1.4.1 Sosyal Girişimcilik

Girişimciler insanların hayatını kolaylaştırmak ve huzurlarını artırmak için hizmet sunmaktadırlar (Marangoz, 2020). Sosyal girişimciler, insanların huzurunu bozabilecek ve geçinmelerini olumsuz yönde etkileyebilecek teknolojik, sosyal ve doğal sorunları zebilmeyi amaçlamaktadır (zelik, 2020). zm getirmek istedikleri sorunları seçtikten sonra hedeflerine odaklanarak başarıya ulaşmaya çalışan

sosyal girişimciler, başarıya ulaştıktan sonra bunu toplumun daha geniş alanına yansıtılabilmek için daha büyük projeler üretmektedirler. Bu süreci doğru ve etkili bir şekilde yönetebilmeleri için motivasyon, organizasyon ve toplum unsurlarını göz önünde bulundurmaktadırlar. Motivasyon; başarıya ulaşmak için harekete geçmelerini, organizasyon ise yönetimi ve planlı olmalarını sağlamaktadır. Toplum ile birlikte hareket etmek; iletişim, uyum ve çevreden geri dönüşlerin alınması ile sosyal girişimcilere bu süreçte fayda sağlamaktadır (Özçelik, 2020). Sosyal girişimciler, toplumun ihtiyaçlarını tespit edip uygun kaynaklarla ihtiyaçları faaliyete dönüştürmektedir. Topluma yararı olacak okullar, sivil toplum kuruluşları, vakıflar, kulüpler vb. organizasyon ve kurumlar sosyal girişimciler tarafından kurulmuştur (Akgün, 2019). Sosyal girişimciler aynı zamanda pazarın yönetimi ve kontrolü ile ilgili ekonomik girişimciler ile iletişim halinde olmakta, işbirliği içerisinde çalışmaktadırlar (Özçelik, 2020).

2.1.4.2 Ekonomik Girişimcilik

Toplumun yeni kaynak ve teknolojileri fark etmesini sağlayan girişimcilik, hiç kullanılmayan veya çok az kullanılan kaynakların ekonomik alana kazandırılmasını buna bağlı olarak üretimde artışı sağlamaktadır (Üzülmez, 2008). Ekonomik açıdan girişimciliğin Tosunoğlu (2003) tarafından açıklanan birçok katkısı vardır. Ekonomik açıdan girişimcilik; istihdam olanağını ve sermayenin daha çabuk birikmesini sağlamakta, yeniliklere öncülük etmekte ve modern ekonomiye geçişi sağlamaktadır (Tosunoğlu, 2003 aktaran Akgün, 2019). Ekonomik açıdan gelişim göstermiş ülkelerde girişimciliğin yaygın olduğunu söylemek mümkündür (Adıgüzel Z. ve Musluhittinoğlu, 2021). Girişimcilerin yeni pazar, yeni ürün ve üretim için risk alabilen bir özelliğe sahip olmaları ekonomik büyümede daha çok istihdamı sağlamaktadır (Tolgay, 2021).

2.1.6 Girişimcilik Niyeti

Niyet; bir şeyi yapmayı önceden isteyip düşünmemiz olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2022). Girişimcilik de girişimcilik niyeti ile başlamaktadır (Alparılan, Taş ve Yastioğlu, 2017). Bireylerin, istihdam olanağını sağlayan ve ekonomik gelişime çok önemli etkisi bulunan girişimcilik faaliyetlerinde bulunabilmesi için girişimcilik niyeti taşıması gerekmektedir. Gelecekte işini kuracağına dair niyetini bilinçli bir biçimde sergilemesi bireyin girişimcilik niyetini ifade etmektedir (Erçelik, 2021). Girişimcilik niyeti, bireyin çevresindeki fırsatları değerlendirmesi ve iş kurmak için girişim başlatması durumudur (Karabey, 2013). Girişimcilik niyeti olan bireyler, çevrelerindeki fırsatları fark ederek seçme olasılıkları bulunan diğer kariyer fırsatlarını değerlendirmeden girişimde bulunmayı tercih etmektedirler (Güney, S. ve Gıdık, 2019).

Dayanıklılık ve esneklik, girişimcilik niyetinin en önemli unsurlarındandır. Girişimcilikte sürekli bir risk alma ve zorluklarla karşılaşma durumu vardır. Dayanıklılık, girişimcilikte belirsiz ve sıkıntılı olan zamanlarda risklere ve değerişime kolayca adapte olabilmeyi, esneklik ise beklenmeyen olaylara karşı yeni karar alabilmeyi ve çevreye uyumu sağlamaktadır (Sarioğlu, 2020).

2.1.7 Girişimcilik Niyeti Modelleri

Literatür taraması sonucunda girişimcilik niyetini kavramsal olarak açıklayan üç çeşit girişimcilik niyeti modeline rastlanmıştır. Bu girişimcilik niyeti modelleri; girişimci olay modeli, girişimci niyet modeli ve planlı davranış modeli olmak üzere üç başlık altında incelenecektir.

2.1.7.1 Shapero ve Sokol'un Girişimci Olay Modeli (1982)

Shapero ve Sokol (1982)'un girişimci olay modeli; bireyin yeni iş ile ilgili harekete geçme kararı, işin kendisi için uygunluğunu değerlendirmesi ve riskleri göz

önünde bulundurarak harekete geçmesi ile ilgilidir (Turan, Kıvrak, Atasayar ve Başar, 2021). Modelin merkezinde yeni bir iş kurma düşüncesi mevcuttur (Timuroğlu ve Yılmaz, 2019). Girişimcilik niyeti; algılanan girişimcilik arzusu ve uygulanabilirliği ile bunlara ek olarak uygulamaya geçme konusundaki eğilimler sonucunda meydana gelmektedir (Kalafatoğlu, 2020; Krueger, Reilly ve Carsrud, 2000; Voda ve Florea, 2019). Modele göre eylemsizlik bireylerin davranışını etkilemekte ve herhangi bir faktör sonlandırana kadar eylemsizlik bireylere rehberlik etmektedir (Voda ve Florea, 2019; Sabuncu, 2017).

2.1.7.2 Bird'ün Girişimci Niyet Modeli (1988)

Girişimci niyet modeli; bireyin kendi vizyonunu, deneyimlerini ve hedeflerini analiz etmesi sonucunda girişimci olmaya karar vermesi ile ilgilidir (Turan, vd. 2021). Burada bireyin kişisel faktörleri ve çevresi ön plana çıkmaktadır. Bird (1988) bireyin geçmişi, kişiliği, yetenekleri ve çevresinin bireyin rasyonel ve sezgisel düşünmesini sağladığını ve bunun da o kişinin faaliyette bulunacağı girişimcilik niyetini oluşturduğunu ifade etmektedir (Kalafatoğlu, 2020). Modelin merkezinde öz çıkarlar yer almaktadır (Amırlı, 2020).

2.1.7.3 Ajzen'in Planlı Davranış Modeli (1991)

Bireyin niyetini belirleyen unsurlar, davranışa karşı tutumlarıdır (Kalafatoğlu, 2020). Kişinin davranışa karşı niyetinin olumlu olması davranışı gerçekleştirmesini de olumlu yönde etkilemektedir (Timuroğlu ve Yılmaz, 2019). İnanç ve davranışa yönelik tutum, öznel normlar ve algılanmış davranışa dayalı kontrolün bir araya gelmesi sonucunda bireyin davranışı ve niyeti oluşmaktadır (Voda ve Florea, 2019). Davranışa yönelik tutum; bireyin kendi işini kurup daha fazla kazanç sağlayabileceği olumlu düşüncelerin yanında zarara uğrayacağına dair olumsuz düşüncelerini içermektedir. Sosyal baskı ile ilgili olan öznel normlar; kişilerin bireysel düşünce ve

inançlarının yanında içerisinde bulunduğu toplumun gelenek ve adetlerinin karar verme sürecinde önemli etkide bulunmaktadır. Kontrol odağı ise davranışın zor ya da kolay olmasına yönelik algılarını kapsamaktadır (Erten, 2002). Ajzen (1991), tüm bu unsurlar sayesinde kişilerin girişimci davranış sergilemek üzere güdülendiğini ve girişimcilik niyetinin oluştuğunu ifade etmektedir (Timuroğlu ve Çakır, 2014).

2.1.5 Girişimcilik Niyetini Etkileyen Faktörler

2.1.5.1 Kişilik Özellikleri

Bireylerin sahip olduğu kişilik; doğuştan var olan genetik unsurlar ile dışarıdan gelen unsurlar sonucunda şekillenmektedir (Hazar, 2013). Girişimcilik ruhu da aynı şekilde doğuştan var olabileceği gibi çevre, gelir ve eğitim gibi çeşitli unsurlar ile gelişmektedir (Arslan, 2002; Marangoz, 2020). Kişilerin sahip olduğu girişimcilik ruhu, bolluk yaratmak için fırsatları sermaye olarak kullanmaları ile ilgilidir. Girişimciler en iyiye ve en yeniye ulaşmak için çalışmaktadırlar (Marangoz, 2020). Girişimciler aynı zamanda başarıya ulaşmaya çalışmakta ve bunun için sonucu belirsiz olan bir süreç içerisine girmektedirler. Sonucu belirsiz olan bu süreç, girişimcileri risk almaya yönlendirmektedir (Yüksel, Cevher ve Yüksel, 2015). Bu durumda girişimci kişilerin belirsizliğe karşı toleranslı olmaları, risk alabilmeleri ve başarı odaklı olmaları sahip oldukları en önemli kişilik özellikleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.1.5.2 Aile

Çevrenin en önemli parçası olan aile, girişimcilik konusunda bireyi etkileyen en önemli unsur olarak kabul edilmektedir. Çünkü bireyler, girişimcilerde bulunması gereken risk ve sorumluluk alma, karar verme gibi özelliklerini ailesi ile yaşantıları sonucunda kazanmaktadır (Dincer Aydın, 2012). Çocuk, içerisinde büyüdüğü aileden çeşitli davranışları ve görgü kurallarını öğrenmektedir (Ekiyor ve Kızılkaya, 2017). Ailesinden öğrendiği görgü kuralları ve davranışlar, çocuğun tutumunu ve

davranışlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Buna bağlı olarak ailenin girişimcilik konusundaki tutumunun da çocukları etkilediğini söylemek mümkündür. Çünkü ailesi bireyi girişimci olma yolunda olumlu yönlendirebileceği gibi; bu konuda kısıtlayıcı, değer vermeyen bir tutuma da sahip olabilmektedir (Kaygusuz ve Genç, 2022).

Aile içerisinde girişimci bireylerin var olması, kişinin girişimciliğe karşı ilgi duymasını sağlamaktadır (Çelik, A., İnce ve Bozyiğit, 2014; Ekiyor ve Kızılkaya, 2017; Karlı, 2018; Kaygın ve Güven, 2015). Özellikle babanın kendi işine sahip olması girişimci olma yolunda bireyleri olumlu yönde etkilemektedir (Kaygın ve Güven, 2015). Ailenin yüksek gelire sahip olması da, girişimci çocuğun sermaye konusunda desteklenmesini ve bu sayede de girişimciliğe daha çok yönelmesini sağlamaktadır (Kaygusuz ve Genç, 2022).

2.1.5.3 Eğitim

Genç bireylerin; gelecek hedefleri, hayalleri ve tutumları üzerinde eğitimin önemli ölçüde etkisi vardır (Dündar ve Ağca, 2007). Girişimcilik, eğitim ile geliştirilebilen bir olgu olarak açıklanmaktadır. Genç bireylerin girişimcilik konusunda farkındalık kazanması ve girişimcilik ile ilgili tutum geliştirebilmesi için eğitim önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Dündar ve Ağca, 2007; Karlı, 2018). Girişimci olacak kişilerin; üretim, satış, yönetim ve planlama gibi girişimcilik unsurları ile ilgili eğitim görmesi, bu konularda kendisini geliştirmesi gerekmektedir. Bu eğitim özgüvenlerini arttıracığı gibi, iletişim becerilerinin gelişmesine de fayda sağlayacaktır (Kaygusuz ve Genç, 2022). Yılmaz, Özdil Urdaletova ve Gülçiçek Tolun (2018), Kırgızistan ve Türkiye'deki öğrencilerle yapmış oldukları araştırmaları sonucunda girişimcilik dersi alan öğrencilerin girişimcilik eğitimlerini daha yüksek bulmuşlardır (Yılmaz, Özdil Urdaletova ve Gülçiçek Tolun, 2018).

2.1.5.4 Cinsiyet

Her toplumda kadınlara ve erkeklere çeşitli roller yüklenmektedir. Kadın girişimciler her ne kadar girişimde bulunacağı kişilerle daha iyi iletişim içerisine girse de erkeklerin aile geçindirme gibi bir sorumluluğu olduğuna dair var olan anlayışın, erkeklerin girişimcilik eğilimlerini arttırdığı ifade edilmektedir (Akkuş ve diğerleri, 2019). Fakat günümüz gelişmiş ülkelerinde görülmektedir ki kadın girişimciler sayesinde bu ülkeler kalkınmakta ve bu kalkınmanın sürekliliği sağlanmaktadır. Kadınların, girişimci olma yolunda önlerinin açılması hem ön yargıların hem de ekonomik alandaki toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesine katkı sağlayacaktır (Aktaş, Ece ve Öztekin, 2018).

2.1.5.5 Yaş

Girişimcilik niyetini etkileyen bir diğer önemli unsur bireylerin yaşıdır. Karslı (2018) tarafından yapılan çalışmada bireylerin 22-55 yaş aralığında girişim faaliyetlerinde buldukları ifade edilmektedir. Özellikle 25-40 yaş arasındaki bireylerin daha yüksek girişimci olma eğilimi bulunmaktadır (Kaygusuz ve Genç, 2022). Kadın girişimciler daha çok 35-45 yaş arasında, erkek girişimciler ise 25-35 yaş arasında yeni bir iş kurabilmektedir (Aslan ve Atabey, 2007).

2.1.5.6 Kültür

Kültür, grubun sahip olduğu ortak özelliklerin nesilden nesle aktarılmasıdır (Aytaç, 2006). Toplumun bir parçası olan insan, içinde bulunduğu toplum kültürüne uyum sağlamaktadır. Bireyin davranışı, ahlaki anlayışı, yaşam tarzı ve sosyal çevresi, içinde bulunduğu kültürden etkilenmektedir (Akkuş ve diğerleri, 2019). Kültür; bireylerin risk alma, değişime karşı dirençli olma gibi davranışlarını belirlemekte ve tercihlerine yön vermektedir. Demokrasiye sahip toplumlarda bireylerin hatalarına

karşı yüksek tolerans gösterilmektedir. Hatalara karşı tolerans bireyleri bir şey deneme yolunda teşvik etmekte ve girişimciliklerini pekiştirmektedir (Aytaç, 2006).

2.2 İşsizlik Kaygısı

2.2.1 İşsizlik

İşsizlik, Türk Dil Kurumu (2022) tarafından iş bulamama ve işsiz kalma durumu olarak açıklanmaktadır. Çevik ve Öneren (2018) de işsizlik kavramını, bireyin iş bulamaması veya işini kaybetmesi sonucu oluşan bir durum olarak açıklamışlardır. Çalışmaya istekli ve çalışabilecek durumda olan bireylerin herhangi bir işe sahip olamaması işsizlik olarak tanımlanmakta, bu bireyler de işsiz olarak ifade edilmektedir (Bozdağlıoğlu, 2008). Bir bireyin işsiz olarak kabul edilebilmesi için bir işte çalışmaması, iş araması ve üst düzey bir ücret beklemeden cari ücret düzeyinde gelen iş teklifini kabul edecek durumda olması gerekmektedir (Ay, 2012). Kendi isteği üzerine işsiz olan bireyler, işsiz olarak kabul edilmemektedir. Uluslararası standartlara göre de bireyin işsiz olarak sayılabilmesi için işi olmaması, işbaşına hazır olması ve iş araması gerekmektedir (Kanca, 2012). KKTC İstatistik Kurumu işsiz kavramını şu şekilde açıklamaktadır:

“Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildirler. Ayrıca, bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenlerden, işbaşı yapabilecek kişiler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.” (KKTC İstatistik Kurumu, 2021).

Çalışmak gelir elde etmenin yanında bireylerin özgüven kazanmasına yol açarak kendilerini topluma ait hissetmelerini sağlamaktadır. İşsizlik ise tam aksine

yoksulluğa sebep olurken bireyin topluma ve kendisine karşı olumsuz tutum içerisinde girmesine, insan ilişkilerinin bozulmasına yol açmaktadır (Adak, 2010). İşsizlik çeşitli sosyal, psikolojik ve ekonomik sonuçlara sebep olabilmektedir. İşsizlik sosyal açıdan, bireyin ayrımcılığa uğramasına ve toplumdan izole olmasına sebep olurken; psikolojik açıdan, depresyon, kaygı bozukluğu ve umutsuzluğa kapılmalarına yol açmaktadır (İsmailoğlu ve Ersoy, 2021). İşsizlik, bireylerin özgüvenlerini kaybetmesine buna bağlı olarak suça eğilimlerinin artmasına, kendilerini değersiz ve işe yaramıyor gibi hissetmelerine yol açarak psikolojilerinin bozulmasına sebep olabilmektedir (Bayraktar ve İncekara, 2013). Ekonomik açıdan ise bireylerin gelir düzeylerinin düşmesine yol açarak beslenme, barınma, geçinme gibi temel ihtiyaçları karşılamakta sıkıntı yaşamalarına sebep olmaktadır (İsmailoğlu ve Ersoy, 2021).

2.2.2 İşsizlik Türleri

İşsizlik türleri; açık işsizlik, gizli işsizlik ve iradi işsizlik olmak üzere üç ana başlık altında incelenecektir. Açık işsizlik kendi içerisinde arızı (friksiyonel) işsizlik, yapısal işsizlik, doğal işsizlik, teknolojik işsizlik, konjonktürel (dönemsel) işsizlik ve mevsimsel işsizlik olarak altı başlık altında ele alınacaktır.

2.2.2.1 Açık İşsizlik

Çalışma gücü ve yeteneğine sahip olan bireylerin cari ücrette çalışmayı kabul etmesine rağmen iş bulamaması açık işsizlik olarak açıklanmaktadır. (Gökçe, 2021; Gökdemir, 2021). Açık işsizlik resmi istatistiklerde ifade edilen işsizlik sayılarının türü olarak bilinmektedir (Taşdemir, 2021).

Açık işsizlik kendi içerisinde geçici, yapısal, doğal, teknolojik, konjonktürel ve mevsimsel işsizlik olmak üzere altı başlık altında ele alınacaktır.

2.2.2.1.1 Geçici (Arızı/Friksiyonel) İşsizlik

İşgücüne yeni katılan bireylerin ihtiyacı kadar para biriktirmesinden sonra kendisini tatmin edecek farklı bir iş arayışına girmesi ve bu sebeple işinden ayrılması geçici işsizliği ifade etmektedir (Phiri, 2020). Bu iş arayışı sadece yüksek ücret isteğine bağlı olabileceği gibi kişinin kendi niteliklerine uygun bir işte çalışmayı tercih etmesi sebebiyle de ortaya çıkabilmektedir.

Geçici işsizlik hem istemli hem de istemsiz bir işsizlik türüdür. Bireyler çeşitli sebeplerden dolayı iş arayışına girebilmektedir fakat mevcut işlerindeki imkanları bulamadıkları zaman yeni işe gitmeyi tercih etmeyebilirler. Bu da bir nevi iradi işsizler kategorisinde incelenmelerine sebep olabilmektedir (Gökdemir, 2021).

2.2.2.1.2 Yapısal İşsizlik

Toplumdaki sosyal ve kültürel değişimlere, ekonomi ve teknolojide meydana gelen değişim ve gelişimlere bağlı olarak işgücüne olan talebin azalması ile ihtiyaç ve isteklerin değişime uğraması yapısal işsizliği oluşturmaktadır (Taşdemir, 2021). Yapısal işsizlik genellikle gelişmekte olan ülkelerde görülmektedir (Bağcı, 2018).

2.2.2.1.3 Doğal İşsizlik

Yapısal ve geçici işsizliğin toplamı olarak düşünülen doğal işsizlik; konjonktürel sebepler dışında işinden memnun olmayanların, ücret ve bölgesel nedenlerden dolayı mevcut işleri kabul etmeyenlerin, mevsimler sebeplerden dolayı işsiz kalanların ve cinsiyet ayrımı, yaşlılık ve engelli olma durumu gibi çeşitli sosyal sebeplerden dolayı iş bulamayanların işsizlik türüdür (Aydın, 2012). Doğal işsizlik, gelişmiş ülkelerde görülmektedir (Bağcı, 2018).

2.2.2.1.4 Teknolojik İşsizlik

Teknolojinin gelişmesi ile insan gücüne olan ihtiyacın makinelerin tarafından karşılanması teknolojik işsizliğe sebep olmaktadır. Üretim aşamasında makinelerden

faydalanılması üretimde artışı sağlarken; insan gücüne olan ihtiyacı azaltmakta buna bağlı olarak da çalışanların işsiz kalmasına yol açmaktadır. (Kanca, 2012). Gelişmiş ülkeler, değişen tekniklere daha kolay uyum sağladığı için bireyleri farklı alanlara yönlendirilerek teknolojik işsizlik ile kolayca başa çıkabilmektedir (Akkaya, 2017). Teknolojik işsizlik kısa sürelidir çünkü uzun vadede düşünüldüğünde teknolojinin yan ihtiyaçları doğrultusunda çalışanların farklı alanlara istihdam edilebilmesi sonucunda azalmaktadır (Kanca, 2012).

2.2.2.1.5 Konjonktürel (Dönemsel) İşsizlik

Ekonomik durgunluk sebebiyle üretilen mallara olan talebin azalması, çalışan talebini de azaltmaktadır. Bu durum maaşın düşürülmesi veya çalışma saatlerinin azaltılmasına yol açtığı gibi, işçinin işten çıkarılması ile de sonuçlanabilmektedir. Konjonktürel işsizlik her ne kadar kısa süreli bir işsizlik olarak ifade edilse de ekonominin düzelemediği durumlarda süreç uzayabilmektedir (Yıldız, 2014). Üretime olan talebin azalması çok fazla çalışan olmasını gereksiz kılacağından bu süreç bazı çalışanların işten çıkarılmasına yol açmaktadır. Konjonktürel işsizlik, gelişmiş ülkelerdeki işsizlik türü olarak karşımıza çıkmaktadır (Bağcı, 2018).

2.2.2.1.6 Mevsimsel İşsizlik

Mevsim koşullarına bağlı olarak mal ve hizmet üretiminin azalması çalışana olan talebi de azaltmakta ve mevsimsel işsizliğe sebep olmaktadır. (Ünlü ve Yıldız, 2021). Mevsimsel işsizlik özellikle inşaat, turizm ve tarım sektörlerinde mevsim koşullarına bağlı olarak görülebilmektedir. İnşaat sektöründe, genellikle kış mevsiminde işçiye olan talebin azaldığı görülmektedir. Turizm sektöründe turizme olan talebin az olduğu mevsimlerde de iş durgunlaşmaktadır. Tarım sektöründe ise ekme-biçme, hasat zamanına göre işçiye olan talep değişmektedir (Gökçe, 2021). Üretim düzeyinde yeniden artışa kadar bireyler işsiz kalmaktadır (Keskin, G. 2022).

Mevsim koşullarına ek olarak sosyal sebepler, milli ve dini bayramlar ile toplum alışkanlıkları da mevsimsel işsizliğe sebep olabilmektedir (Taşdemir, 2021).

2.2.2.2 Gizli İşsizlik

Bireyin bir işe sahip olmasına rağmen üretime katkı koymaması gizli işsizlik olarak açıklamaktadır (Taşdemir, 2021). Açık işsizlikten farklı olarak birey üretime katkı koymasa da teknik olarak bir işe sahiptir ve bu durum çoğunlukla kamu ile tarım sektörlerinde görülmektedir (Gökçe, 2021). Gizli işsizlikte, toplam üretim miktarında önemli bir değişim ve azalma söz konusu değildir (Aydın, 2012; Gökçe, 2021).

2.2.2.3 İradi İşsizlik

Bireyin kendi iradesi ve isteği ile çeşitli sebeplerden dolayı çalışmayı tercih etmemesi iradi işsizlik olarak açıklanmaktadır (Gökçe, 2021). Burada birey gönüllü olarak çalışmayı tercih etmemekte, mevcut koşullarda çalışmak istemesi durumunda iş bulabilmektedir. Bu sebeple iradi işsizleri gerçek işsizler olarak tanımlamak çok da kabul edilebilir değildir (Taşdemir, 2021). Özellikle eğitim düzeyi yüksek olan öğrenciler asgari ücret kazanacakları bir işte çalışmak istememekte ve bu sebeple de iş ve ücreti beğenmedikleri için işsiz kalmayı tercih etmektedirler. Bu yüzden iradi işsizler olarak ifade edilmektedirler (Kabaklarlı ve Gür, 2010).

2.2.3 Genç İşsizlik

Küresel bir sorun olan işsizlikten gençlerin önemli ölçüde etkilendiğini söylemek mümkündür. Gençlerin işsiz olması birçok sebepten kaynaklanabilmektedir. Genç işsizliğin nedenleri, makro ve mikro nedenler olarak iki şekilde ele alınabilmektedir. Ekonomik kriz ve durgunluklar, genç nüfus sayısının yüksek olması, çeşitli demografik faktörler ve eğitim sisteminin etkili olamaması makro nedenler arasında sayılırken; gençlerin niteliklerinin farklı olması, eğitimlerini devam ettirmeyi

tercih etmeleri, işverenlerin gençlere karşı bakış açısı ve engelli olma gibi durumlar ise mikro nedenler arasında sayılmaktadır (Murat ve Şahin, 2011).

Gençler daha önce işgücü grubunda bulunmadıkları ve çok fazla deneyim sahibi olmadıkları için işsizlik artışından en çok etkilenen bireyler olarak ifade edilmektedir (Işık, 2016). İşverenlerin deneyim sahibi ve tecrübeli elaman araması genç bireylerin iş bulmasını zorlaştırmaktadır. Gençler, aldıkları eğitime ve niteliklerine uygun işlerde çalışmak istemektedir fakat aldıkları eğitimin niteliğinin, aranan işgücü beklentilerini karşılamaması işsiz kalmalarına yol açmaktadır. Özellikle sanayi ve hizmet kollarında aranan işgücünün eğitim nitelikleri tarafından karşılanamaması gençlerin iş arayışında büyük bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Adıgüzel, M. 2021).

Genç işsizlik gençlerde ve toplumda suç oranlarının artmasına, ülke ekonomisinin zarar görmesine sebep olmaktadır (Maral, Yıldız ve Alpaydın, 2021). Genç işsizliği azaltmak için çeşitli çalışmalar yapılması gerekmektedir. Üniversite eğitimini tamamlayan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu okul biter bitmez iş arayışına girmektedir. Girişimciliğe eğilimlerinde etkili olan risk alma, kendi işini kurma isteği, cesaret, azim ve fırsat-amaç odaklı olma gibi girişimcilik eğilimleri belirlendikten sonra bu üniversite öğrencilerinden potansiyel girişimci özelliğine sahip öğrencilerin doğru yönlendirme ile iş yaşamına kazanımlarının sağlanması gerekmektedir (Engindeniz ve Özden 2019).

Gençlerin girişimciliğe karşı bakış açılarının etkilenmesinde, üniversitelerde verilen eğitimin önemi çok büyüktür. Eğitim, bireylerin iyi birer girişimci olabilmeleri için gerekli bilgi ve becerilerini arttırmalarını, aynı zamanda fark etmedikleri konularda duyarlılık kazanmalarını sağlamaktadır. Üniversitelerde verilen eğitimlerin girişimcilik yönünden etkili olacak şekilde planlanması, gençlerin kendi istihdamlarını

yaratabilmelerine katkı sağlayacağından eğitimlerin bu konuda düzenlenmesi önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Ar-Ge ve teknolojik harcamalar, ülke içerisindeki ekonomik büyümeye katkı sağlamaktadır. Avcı (2022), güçlü ekonomiye sahip ülkelerde Ar-Ge harcamalarına yönelik ayrılan bütçelerin sürekli arttırıldığını ifade etmektedir. Ekonomik büyümeyi destekleyen bu politikalar genç işsizliği azaltmakta yardımcı olacaktır. Girişimciliğin ekonomik gelişime etkisi kaçınılmazdır (Bozkurt ve Erdurur, 2013).

2.2.4 Kaygı

Kaygı kavramının kökeni; endişe, korku, tedirginlik, bunaltı ve merak anlamlarında kullanılan Yunanca ‘anxietas’ sözcüğünden gelmektedir (Kartopu, 2012). Biyolojik alanda ele alınan kaygı kavramı Freud tarafından egonun bir işlevi olarak tanımlamasıyla birlikte psikolojik alanda ele alınmaya başlamıştır (Manav, 2011).

TDK (2022) kaygı kavramını, genellikle kötü bir olay olacaktı düşünceyle ortaya çıkan sebebi belirsiz bir gerginlik olarak tanımlamıştır. Kaygı, ileriki yaşamında istemediği bir durumu yaşayacağına dair düşünceye kapılan bireyin kendisini güvende hissetmediği durumlarda gösterdiği, geleceğe yönelik korku, endişe, umutsuzluk, karmaşıklık, kötümserlik duygularını içeren ve bireyin hayatında başarısız olmasına sebep olan bir tepki olarak karşımıza çıkmaktadır (Çevik ve Öneren, 2019). Ayrıca somut bir tehlike durumu olmadan, bireyde huzursuzluk ve tedirginlik yaratan sebebi belirsiz bir durum olarak da ifade edilmektedir (Şahin, 2019). Bireyin yaşamında ortaya çıkan en sık davranış olan kaygı (Çevik ve Öneren, 2019), ruhsal sıkıntı, bunaltı ve korku içermektedir (Akgün, 2019).

Kaygı durumunun içerisinde birçok duyguyu barındırması, bazı kavramlarla kolayca karıştırılmasına yol açmaktadır. Kaygı kavramı özellikle korku kavramı ile

sıklıkla karıştırılabilmektedir (Kartopu, 2012). Kaygı her ne kadar korkuyu içerse de bu iki kavram anlam bakımından birbirinden farklıdır. Korku durumlarında ne ile mücadele edileceği bellidir fakat kaygı durumlarında bireyi tedirgin ve rahatsız eden bir belirsizlik söz konusudur. Kaygı uzun süreli bir durumken, korku kısa süreli ve daha şiddetli bir durumu ifade etmektedir. Kaygının kaynağı belli değildir fakat korkunun nereden kaynaklandığı bellidir. Bireyin karşılaştığı bir olayı tehdit olarak algılaması korkuya sebep olurken, ona gerçek olmayan farklı anlamlar yüklemesi kaygıyı oluşturmaktadır. Korkulan durum veya olay herkes tarafından aynı tehdidi içerebilir ama kaygı bireyin kişisel düşünceleri ile meydana geldiğinden kişiye özel bir durum olarak açıklanmaktadır (Manav, 2011).

Kaygıyı sadece olumsuz yönleriyle düşünmemek gerekmektedir. Kaygı, bireylerin davranışlarını etkileyip yönlendirdiği için kişiliğin oluşumuna katkı sağlamaktadır (Manav, 2011). Bireyin normal kaygı duyması çevreye uyum sağlayabilmesi ve benliğini koruyabilmesi için faydalıdır. Normal kaygı bireyi tehdit eden durum ortadan kalktığı zaman sonlanmaktadır (Kaya ve Varol, 2004). Basit işler için duyulan kaygı başarıyı, karmaşık işler için duyulan kaygı ise başarısızlık durumunu meydana getirmektedir (Cüceloğlu, 2021). Birey kaygıyı odak noktası haline getirirse günlük yaşamına devam etmekte zorluk yaşamaktadır (Çevik ve Öneren, 2019). Çünkü kaygı ne kadar yoğunsa bireyin davranışlarında da o oranda aksama meydana gelmektedir (Kaya ve Varol, 2004).

2.2.5 Kaygının Nedenleri

Birey bir ortam içerisinde huzurluysa ve kendini güvende hissediyorsa bu durumda o birey için kaygıdan söz etmek mümkün değildir fakat aynı olay bir başka kişi için tehdit oluşturabilmektedir. Bireylerin bir olay karşısında kaygı duyup duymaması kültürden kültüre değişiklik gösterse de kaygının nedenleri konusunda

genelleme yapmak mümkündür (Cüceloğlu, 2021). Cüceloğlu (2021), kaygının nedenlerini genellemiş ve dört madde olarak aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

- ***Alışlagelmiş desteğin ortadan kalkması:*** Bireyin kendisine destek olan alışmış olduğu çevresinin ortadan kalkması kaygı duymasına sebep olmaktadır.
- ***Olumsuz sonucu beklemek:*** Bir olayın veya durumun olumsuz bir sonuç çıkaracağı durumlarda kaygı duyulmaktadır. Sonucunda ceza alınacak bir davranışın sonucunu beklemek buna örnek olarak verilebilmektedir.
- ***Ortamdaki belirsizlik:*** Gelecekte ne olacağına dair bilinmezlik bireylerin kaygı yaşamasına sebep olmaktadır.
- ***İç çelişki:*** Bireyin inanç ve fikirlerinin yaptığı davranışlarla tutarlı olmaması kaygı yaşamasına sebep olmaktadır.

2.2.6 Kaygının Çeşitleri

Kaygı, Spielberger ve arkadaşlarının ‘İki Faktörlü Kaygı Teorisi’ne göre, durumluk kaygı ve sürekli kaygı olmak üzere iki şekilde ele alınmaktadır (Kaya ve Varol, 2004).

2.2.6.1 Durumluk Kaygı

Her bireyin duruma bağlı ve geçici olarak o anda yaşadığı kaygıya durumluk kaygı denilmektedir. Durumluk kaygı, bireyin bir anda kendisi için zararlı ve tehlikeli olabilecek bir durumu algılaması sonucu ortaya çıkmaktadır (Kaya ve Varol, 2004). Stres, durumluk kaygıyı etkileyen en önemli unsurdur. Bireyin yoğun strese sahip olması durumluk kaygı düzeyini arttırmakta, yoğun stresin ortadan kalkması ise bu kaygı düzeyini azaltmaktadır (Kartopu, 2012). Durumluk kaygının şiddeti ve ne kadar süreceği, bireyin tehdide yönelik algısı ile ilgilidir (Kaya ve Varol, 2004).

2.2.6.2 Sürekli Kaygı

Çevresel tehlikelere bağlı olmayan ve içten kaynaklanan bir kişilik özelliği olan sürekli kaygı, bireylerin huzursuzluk ve mutsuzluk gibi duygular yaşamasına (Kaya ve Varol, 2004), aynı zamanda depresyon seviyelerinin artırmasına sebep olmaktadır (Tekin Tayfun ve Korkmaz, 2016). Kişinin bireysel özellikleri ile hayata karşı bakış açısı, sürekli kaygıyı etkilemektedir (Türköz, Bektaş ve Çiçek, 2021). Sürekli kaygı, kişinin verdiği kararlar doğrultusunda yaşadığı pişmanlıklardan beslenmektedir (Akmaz ve Ceyhan, 2009; Kaya ve Varol, 2004). Kişisel bir özellik olan sürekli kaygıyı yaşayan bireyler, içinde buldukları durumları stresli olarak algılamakta ve kolayca incinip karamsarlığa kapılabilmektedir (Kartopu, 2012).

Sürekli kaygı ile işsizlik kaygısının birbirleri ile doğru orantılıdır. Öğrenciler yaşadıkları işsizlik kaygısını, yaşamlarının geneline yansıtmaktadırlar. Öğrencilerin işsizlik sonucunda yaşadıkları işsizlik kaygısı, stresli olmalarına sebebiyet vererek sürekli kaygıyı meydana getirmektedir. Öğrenciler iş bulamayacaklarını düşünmekte ve buna bağlı olarak sürekli kaygı yaşamaktadırlar (Tekin Tayfun ve Korkmaz, 2016).

2.2.7 İşsizlik Kaygısı

Çalışan kişiler, iş yaşamlarını etkileyebilecek çeşitli tehlike durumlarıyla karşılaşabilmektedir. Yaşayabilecekleri bu durumlar çalışma gücünü geçici veya sürekli olarak durdurabilmektedir. Çalışma gücünün geçici veya sürekli olarak durması, hem çalışan bireyi hem de yakın çevresini etkilemektedir (Andaç, 2010). Bunun sonucunda ise bireyler iş bulma konusunda kaygı yaşamaya başlamaktadırlar. İşsizlik kaygısı bireylerin işsiz kaldıkları süreçte ve iş bulamamaları sonucunda duymuş oldukları kaygı olarak ifade edilebilmektedir. Aytaç ve Keser (2002), iş ile ilgili temel ihtiyaçlarını karşılamaktan mahrum kalan bireylerin bu engellenme

sebebiyle hayal kırıklığı yaşayarak çatışma içerisine girmesi ile işsizlik kaygısı yaşadıklarını belirtmişlerdir (Aytaç ve Keser, 2002).

İşsizlik, tüm yaş grubundaki bireyler için zor bir süreç olsa da iş yaşamına yeni atılacak genç bireyler için çok daha zorlayıcı olmaktadır (Surat ve Ceran, 2020). İşsizlik aynı zamanda herkeste olduğu gibi genç bireylerde de kaygıya yol açabilmektedir. Üniversite öğrencileri arasındaki iş endişesi, kaygı düzeylerini de arttırmaktadır. Gençlerdeki ve üniversite mezunlarındaki işsizlik durumunun yaygın olması, üniversite öğrencilerinin kaygılarını önemli ölçüde etkilemektedir (Dursun ve Aytaç, 2009). İşsizlik kaygısı, üniversiteli öğrencilerin öğrenim gördükleri dönemden başlayarak öğrenimlerini tamamlayıp işe yerleşemedikleri süreç boyunca da devam edebilmektedir (Dağlar, 2021).

2.3 İlgili Araştırmalar

2.3.1 Girişimcilik Niyeti İle İlgili Araştırmalar

Naktiyok ve Timuroğlu (2009) tarafından Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri ile yapılan araştırma sonuçlarına göre; ailesi yüksek gelire sahip olan bireylerin girişimcilik niyeti, ailelerinin kendilerine girişim sırasında kolaylıkla parasal katkı sağlayabilmeleri sebebiyle yüksek bulunmuştur. Buna ek olarak girişimcilik niyetinin cinsiyet açısından farklılık gösterdiği; kadınlara göre daha fazla risk alabilmeleri ve pazar dinamiklerini daha kolay tolere edebilmeleri sebebiyle erkeklerin girişimcilik niyetlerinin kadınlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Şeşen ve Basım (2012) Spor Bilimleri bölümünde öğrenim gören üniversite öğrencileri ile yapmış oldukları araştırmalarında demografik faktörler ve kişiliğin girişimciliğe etkisini araştırmışlardır. Girişimcilik niyeti ile ilgili araştırma sonuçlarına göre 22 yaş üzerindeki öğrencilerin girişimcilik niyetleri yüksek çıkmıştır. Yaş ilerledikçe, girişimcilik niyetinde bir artış söz konusudur. Cinsiyet açısından

bakıldığında ise erkek öğrencilerin girişimcilik niyetleri kadın öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Buna ek olarak iş deneyimi olan ve aile geliri yüksek olan öğrenciler daha fazla girişimcilik niyeti taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çelik, A., İnce ve Bozyiğit (2014) tarafından Mersin Üniversitesi İİBF öğrencilerinin girişimcilik niyetlerini etkileyen faktörlerin tespit edilmesi amacıyla yapılan araştırma sonucunda; girişimci bir kişiliğe sahip olduğunu düşünen bireylerin girişimcilik niyetlerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aile ve yakın çevredeki bireylerin girişimci olmasının, bireylerin girişimci niyetlerini olumlu yönde etkilediği ve bu kişilerin iflas etmesi durumunda bile girişimcilik niyetlerinin olumsuz yönde etkilenmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca ek olarak aile içerisinde alınan kararlara katılabilen bireylerin daha çok risk aldığı ve buna bağlı olarak da yüksek girişimcilik niyetlerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kahya ve İmamoğlu (2015), Bayburt Üniversitesi İİBF’de öğrenim gören 359, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencisi ile yaptıkları araştırma sonucunda erkeklerin girişimcilik niyetlerinin kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Daim, Dabic ve Bayraktaroğlu (2016); Hırvatistan, Avusturya, Polonya, Slovenya, Fransa, Litvanya, İsrail, Hindistan ve diğer ülkelerdeki 4281 öğrenci ile yaptıkları araştırmaları sonucunda Polonya, Slovenya ve Hindistan dışındaki ülkelerde yaşayan kız öğrencilerin girişimcilik niyetlerinin erkeklerden az olduğunu tespit etmişlerdir. Sonuç olarak Polonya, Slovenya ve Hindistan’daki kız öğrencilerin; Hırvatistan, Avusturya, Fransa, Litvanya, İsrail ve diğer ülkelerdeki erkek öğrencilerin girişimcilik niyeti yüksek çıkmıştır.

Alparslan, Taş ve Yastıoğlu (2017) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nde bulunan üç meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerle yaptıkları çalışmaları sonucunda ailenin gelir düzeyinin girişimcilik niyetini etkilemediği sonucuna

ulaşmıştır. Üniversitelerde verilen girişimcilik eğitiminin girişimcilik yönünden farkındalık yarattığı ancak bireyi harekete geçirmede ifade edilmektedir. Özellikle bir dönemlik girişimcilik eğitimin niyetlerini etkilemediği; algı, tutum ve davranışta herhangi bir değişiklik meydana getirmediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucuna göre erkeklerin girişimcilik niyetleri kadınlardan daha yüksek çıkmıştır.

Yanık, Timuroğlu ve Naktiyok (2017) tarafından 343 Atatürk Üniversitesi İİBF öğrencisi ile yapılan araştırma sonucunda cinsiyete göre girişimcilik niyetlerinde farklılık olduğu, erkeklerin kadınlara göre daha fazla girişimcilik niyeti taşıdığı tespit edilmiştir. Ek olarak ailede özellikle babanın girişimci olması ve ileride bireylerin üstlenebilecekleri babalarına ait bir işletmenin bulunması girişimcilik niyetini olumlu yönde etkilemektedir.

Gül ve Seyrek (2017) tarafından Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören 400 lisans öğrencisi ile yapılan araştırma sonucunda aile geliri, aile ve çevrede girişimci bireylerin varlığı, iş tecrübesi gibi faktörlerin girişimcilik niyetini olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Aile geliri arttıkça girişimcilik niyetinin de arttığı, özellikle aile geliri 5001 TL ve üzeri olanların girişimcilik niyetlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ailede girişimci bir kişinin var olması, ailedeki bireylerin girişimcilik niyetlerini olumlu yönde etkilemektedir. Sınıf açısından incelendiğinde girişimcilik niyetleri en yüksek olan öğrenciler ikinci sınıflar, en düşük olan öğrenciler ise dördüncü sınıflar olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet açısından bakıldığında erkeklerin girişimcilik niyetlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çelik, M. ve Karababa (2018) tarafından Hasan Kalyoncu Üniversitesi İİBF 185 lisans öğrencisi ile girişimcilik niyetlerinin demografik faktörlere göre incelendiği bir araştırma yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre babası kendi işinin patronu olan

bireylerin daha fazla girişimcilik niyeti taşıdığı; ailenin eğitim durumunun, bireylerin okuduğu sınıf, bölüm ve ağırlıklı not ortalamalarının ise girişimcilik niyetini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Tüm bunlara ek olarak girişimcilik niyetinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği, erkeklerin kadınlardan daha yüksek girişimcilik niyeti taşıdığı tespit edilmiştir.

Akgün (2019) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre yaş, ağırlıklı not ortalaması, ailenin eğitim durumu ve bireylerin medeni durumunun girişimcilik niyetini etkilemediği; ailede ticaretle uğraşan bireylerin var olması ile aile gelirinin yüksek olmasının ise girişimcilik niyetlerini arttırdığı tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre girişimcilik niyeti, cinsiyet açısından farklılık göstermektedir. Erkeklerin girişimcilik niyeti kadınlara göre daha yüksek olarak belirlenmiştir.

Güney, S. ve Gıdık (2019) İstanbul Üniversitesi İşletme Bölümü öğrencileri ile yaptıkları çalışmaları sonucunda girişimci kişilik özelliğinin girişimcilik niyetini etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Çalışma sonucunda kadınların girişimcilik niyeti iş yaşamında yükselme sıkıntısı yaşamaları sebebiyle erkeklere göre yüksek çıkmıştır. Girişimcilik eğitimi, ailede girişimci bireylerin varlığı ve girişimci olma düşüncesi olan kişilerin girişimcilik niyeti yüksek olarak bulunmuştur.

Eren (2020) tarafından Eczacılık Fakültesi beşinci sınıf öğrencileri ile yapılan araştırma sonuçlarına göre erkeklerin girişimcilik niyetleri kadınlardan daha yüksek bulunmuştur. Ekonomideki istihdam zorluklarının artması girişimcilik niyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Ailenin ilk veya son çocuğu olanların girişimcilik niyeti düşük olarak tespit edilmiştir. Ailesi ticaretle uğraşan bireylerin girişimcilik niyetini yüksektir. Köy, kasaba ve ilçede yaşayanlar; metropol ve illerde yaşayanlara göre daha fazla girişimcilik niyeti taşımaktadır. Ailenin ekonomik durumu, ağırlıklı

not ortalaması, iş deneyimi, girişimcilik dersi veya kursu alma durumu gibi faktörlerin girişimcilik niyetini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Serbest ve Göksel (2020), kamu ve özel sektörde çalışan 246 kişi ile yaptıkları araştırma sonucunda cinsiyet, yaş ve eğitim durumunun girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir farklılığı olmadığını tespit etmiştir.

Evcı ve Alper (2022), Yalova Üniversitesi İşletme Fakültesi öğrencileri ile yaptıkları araştırma sonucunda girişimcilik dersi alıp almamanın ve hane içerisinde girişimci olup olmamasının kişinin girişimcilik niyetini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda erkeklerin girişimcilik niyeti yüksek çıkmıştır.

2.3.2 İşsizlik Kaygısı İle İlgili Araştırmalar

Çakmak ve Hevedanlı (2004) araştırmaları sonucunda kızların işsizlik kaygısının erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmış fakat bunun istatistiksel olarak anlamlı olmadığını belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre; birinci sınıfların kaygı düzeyi, ikinci ve üçüncü sınıflara göre daha yüksek bulunmuştur. Yurtlarda kalan öğrenciler evde kalan öğrencilere göre daha kaygılıdır. Yüksek başarıya, demokrat anne-baba tutumuna ve iyi arkadaş ilişkilerine sahip olanların kaygısının ise az olduğu tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak meslek, ekonomik durum ve kardeş sayısının kaygı ile anlamlı bir ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Dursun ve Aytaç (2009), 315 son sınıf öğrencisinin anket analizleri sonucunda cinsiyet ve işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha fazla kaygı ve umutsuzluk yaşamaktadır.

Üstün, Dedekoç, Kavalalı, Öztürk, Sapcı ve Can (2014) Amasya Üniversitesi son sınıf öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmaları sonucunda yaş ilerledikçe işsizlik kaygısının da arttığı sonucuna ulaşmışlardır.

Yazar Aslan (2015), genç işsizliğe yönelik yaptığı alan araştırması ile gençlerin kaygı ve umutsuzluk düzeylerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre kadınların kaygı düzeyi erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. İletişim Fakültesi'ndeki öğrenciler; Hukuk, Mühendislik, İİBF ve Turizm Fakültesi'ndeki öğrencilere göre daha fazla sürekli kaygı yaşamaktadırlar. Ek olarak daha önce bir işte çalışanların ve aldıkları eğitimin iş yaşamlarına başlarken yeterli olduğunu düşünenlerin daha az kaygı yaşadığı tespit edilmiştir. Akademik başarının bireylerin kaygı düzeylerini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tekin Tayfun ve Korkmaz (2016)'nın Süleyman Demirel Üniversitesi'nde öğrenim gören 441 dördüncü sınıf öğrencisi ile yaptığı araştırmaları sonucunda kadınların işsizlik kaygısının daha yüksek olduğu, son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısı bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Genel akademik başarının ise genel işsizlik kaygısı ile anlamlı farklılık göstermediği ifade edilmektedir.

Taşgın, Bozgeyikli ve Boğazlıyan (2017)'in üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı ile psikolojik dayanıklılığı arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yaptıkları çalışmaları sonucunda her iki değişkenle ilgili çeşitli sonuçlara ulaşmışlardır. Çalışma işsizlik kaygısı ile ilgili bulgular incelendiğinde kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha yüksek işsizlik kaygısına sahip oldukları tespit edilmiştir.

Turaç ve Bayın Donar (2017) Ankara'da bir devlet üniversitesinde üçüncü ve dördüncü sınıf 136 sağlık yönetimi öğrencileri ile araştırma yapmış ve not ortalamasının arttıkça kaygı düzeyinin arttığı, kadınların işsizlik kaygısının yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Çolakoğlu, Polat ve Aydın (2017) tarafından İİBF son sınıf öğrencileri ile öğrencilerin işsizlik kaygıları üzerine bir araştırma yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kız öğrencilerin durumluk kaygı puanları, erkek öğrencilerin ise sürekli kaygı puanları yüksek çıkmıştır. Fakat işsizlik kaygısı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Başka bir bulgu olarak aile geliri arttıkça kaygının azaldığı görülse de bu iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Fakültede öğrenim gören öğrenciler mezun olduktan sonra hemen hemen benzer iş imkanlarına sahip olacağından bölümün de işsizlik kaygısını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Aile geliri ve iş bulma süreleri ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir farklılık çıkmıştır. Buna göre, aile geliri arttıkça işsizlik kaygısının azaldığı; mezuniyetten sonra 2 yıldan fazla işsiz kalacağını düşünenlerin ise işsizlik kaygısının arttığı görülmüştür. Buna ek olarak mezuniyet sonrasında sınava hazırlanacak öğrencilerin işsizlik kaygısı da yüksek bulunmuştur. Kendi işini kurmayı düşünen öğrencilerin işsizlik kaygısı ise daha düşük olarak belirlenmiştir.

Aşık (2018) tarafından turizm öğrencilerinin kaygı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla Balıkesir Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otelcilik Bölümü öğrencileri ile yapılan araştırma sonuçlarına göre işsizlik kaygısının bazı değişkenlerle anlamlı farklılıkları olduğu saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre işsizlik kaygısının; cinsiyet, mezun olunan lise, sınıf, staj durumu, not ortalaması ve kendini yeterli bulma durumu ile anlamlı farklılıkları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre kız öğrencilerin işsizlik kaygısı, erkeklere göre daha fazla bulunmuştur. Öğrenim gördükleri bölümler ilgili olarak turizm eğitimi veren liselerden mezun olanların daha az kaygı taşıdığı belirtilmiştir. Sınıf düzeyine göre; ikinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, birinci sınıflara göre daha kaygılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Staj

yapmayan, not ortalaması düşük olan ve kendisini yeterli bulmayan öğrencilerin işsizlik kaygıları ise daha yüksek sonuçlanmıştır.

Akgün (2019); yaş, cinsiyet, bölüm, not ortalaması, anne babanın eğitim durumu ve ailenin geliri değişkenleri ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Çevik ve Öneren (2019) tarafından ön lisans öğrencileri ile yapılan çalışma sonucunda cinsiyet, sınıf, bölüm, CGPA, bireylerin barınma yeri, aile geliri ve tutumu değişkenlerinin işsizlik kaygısı ile anlamlı bir farklılıkları bulunamamıştır.

Güney, A. ve Çelik (2019), Atatürk Üniversitesi İİBF son sınıf öğrencileri ile araştırma yapmış, 155 analiz sonucunda çeşitli bulgulara ulaşmışlardır. Araştırmalarında her sektörde çalışma alanı bulamadıkları için kadınların işsizlik kaygısının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Şahin Kutlu, Çetinbakış ve Kutlu (2019) tarafından Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi İİBF 205 son sınıf öğrencisi ile yapılan araştırma sonucunda cinsiyet ve ailenin gelir durumunun işsizlik kaygısını etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okul not ortalaması arttıkça işsizlik kaygısının da arttığı tespit etmiştir.

Korkmazer (2020), Muş Alparslan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile yapmış olduğu araştırması sonucunda çeşitli bulgulara ulaşmıştır. Araştırmada, Özder vd. (2018) tarafından hazırlanan işsizlik kaygısı ölçeği kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda; yaş, bölüm, sınıf, not ortalaması ve gelir durumunun işsizlik kaygısı ile anlamlı farklılıkları bulunmuştur. Yaş ilerledikçe işsizlik kaygısının arttığı tespit edilmiş, mezuniyet durumu olanların daha fazla kaygı yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Mezun olduktan sonra atanma ihtimali daha yüksek olan Hemşirelik bölümü öğrencileri ile gelir durumu iyi ve not ortalaması yüksek olan

öğrencilerin işsizlik kaygısı daha düşük bulunmuştur. Çalışma sonucunda; cinsiyet, medeni durum ve anne babanın çalışma durumunun işsizlik kaygısını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Eren (2020) araştırma sonuçlarında işsizlik kaygısını etkileyen ve etkilemeyen çeşitli bulgulara ulaşmıştır. Bireylerin; cinsiyetinin, yaşının, ailelerinin ekonomik durumunun, genel akademik not ortalamalarının ve ikamet yerlerinin; işsizlik kaygısı ile anlamlı bir farklılığı bulunmamıştır. Anne ve babası ilköğretim ve altında mezuniyete sahip olanların daha fazla kaygı yaşadığı tespit edilmiştir. İş deneyimi ile kaygı arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş ve iş deneyimi olanların daha az kaygı yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bölümünü istemeyerek seçen öğrencilerin kaygı düzeyi isteyerek seçenlere göre daha yüksek bulunmuştur.

Surat ve Ceran (2020) tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi 180 son sınıf öğrencisi ile yapılan araştırma sonuçlarına göre cinsiyet ve genel not ortalaması değişkenleri ile işsizlik kaygısının anlamlı farklılıkları olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre daha yüksek işsizlik kaygısı yaşamaktadır. Ayrıca genel not ortalaması 1,01-2,00 arası olan öğrencilerin işsizlik kaygısının, 2,00 ve 4,00 arası öğrencilere kıyasla daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında aile ticareti, iş deneyimi ve anne baba eğitimi ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

2.3.3 Girişimcilik Niyeti ve İşsizlik Kaygısı İle İlgili Araştırmalar

Karcıoğlu ve Balkaya (2018), üç farklı üniversitede öğrenim gören 802 son sınıf öğrencisi ile girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla araştırma yapmış ve sonuç olarak iki değişken arasında pozitif, anlamlı ve zayıf yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bununla birlikte sosyal ve çevresel baskı ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı, pozitif ve düşük yönde bir ilişki

olduğuna; öğrencilerin istihdamda yaşanan zorluklarla ilgili olumsuz algıları arttıkça girişimcilik niyetlerinin de arttığına dair bulgular elde ettiği tespit edilmiştir.

Akgün (2019) tarafından Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi lisans ve ön lisans programlarından seçilen 661 son sınıf öğrencisi ile yapılan araştırmada, bireylerin girişimcilik niyetleri ile işsizlik kaygıları arasındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda işsizlik kaygısının alt boyutları ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış ve bunların demografik özelliklere göre değiştiğini ifade eden araştırma hipotezi kabul edilmiştir.

Eren (2020), Eczacılık Fakültesi beşinci sınıf öğrencileri ile yapmış olduğu araştırmasında girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk ilişkilerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma bulgularına göre işsizlik kaygısı ve girişimcilik niyetinin birbirini zayıf ve negatif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna göre girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısını etkilememektedir. Buna ek olarak, istihdamda yaşanan sıkıntıların girişimcilik niyeti ile negatif ilişkisi olduğu ve çevresel sosyal baskının girişimcilik niyeti ile ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Bölüm 3

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde; araştırma modeli, evreni, örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama süreci, veri toplama sürecinde dikkat edilen etik ilkeler ile geçerlik ve güvenirlik çalışmaları ele alınmıştır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırmada girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygısı değişkenlerinin ilişkisini saptamak amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelinde geçmişte veya hali hazırda var olan bir durum olduğu gibi tespit edilmesi amaçlanmakta ve var olan olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmaktadır. İlişkisel tarama modeli ise iki veya ikiden fazla değişken arasında birlikte değişim olup olmadığını veya varsa bunun derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu değişkenler, ilişkisel çözümlenmeye olanak verecek şekilde ayrı ayrı sembolleştirilmektedir (Karasar, 2020).

3.2 Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim öğretim yılı Güz döneminde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devlet yükseköğretim kurumları AÖA ve DAÜ bünyesinde OÖÖ ile SÖ lisans programlarında öğrenim gören 552 öğretmen adayı oluşturmaktadır. 2021-2022 eğitim öğretim yılı Güz döneminde her iki yükseköğretim kurumunun ilgili lisans programlarında öğrenim gören mevcut öğretmen adayları sayısı detayları ile Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1: 2021-2022 Güz döneminde AÖA ve DAÜ'nün OÖÖ ve SÖ lisans programlarında öğrenim gören mevcut öğrenci sayısı

	OÖÖ	SÖ	Toplam
AÖA	75	145	
DAÜ	256	76	
Toplam	331	221	552

Araştırmanın evrenini oluşturan 552 öğretmen adayı, aynı zamanda araştırmanın örnekleme olarak kabul edilmiştir. Fakat Covid-19 salgınının verilerin toplandığı dönemde etkisini sürdürmeye devam etmesi sebebiyle sadece 418 öğretmen adayına ulaşılabilmektedir. Araştırmanın örnekleme, evrenin %76'sını oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo - demografik özelliklerine göre dağılımı

		N	%
Cinsiyet	Kadın	325	77,75
	Erkek	93	22,25
Yaş	18-20	218	52,15
	21-23	177	42,34
	24 ve üstü	23	5,50
Kurum	AÖA	175	41,87
	DAÜ	243	58,13
Lisans Programı	OÖÖ	200	47,85
	SÖ	218	52,15
Sınıf	1.	112	26,79
	2.	140	33,49
	3.	86	20,57
	4.	80	19,14
	1.50-2.00	5	1,20
CGPA	2.01-2.50	32	7,66
	2.51-3.00	63	15,07
	3.01-3.50	99	23,68
	3.51-4.00	180	43,06

Tablo 2’de öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı verilmiştir. Öğrencilerin %77,75’inin kadın olduğu, %22,25’inin erkek olduğu, %52,15’inin 18-20 yaş, %42,34’ünün 21-23 yaş grubunda olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %41,87’sinin AÖA’da ve %58,13’ünün DAÜ’de öğrenim gördüğü, %47,85’inin Okul Öncesi Öğretmenliği, %52,15’inin Sınıf Öğretmenliği lisans programında, %26,79’unun 1. Sınıfta, %33,49’unun 2. Sınıfta, %20,57’sinin 3. Sınıfta ve %19,14’ünün 4. Sınıfta öğrenim gördüğü belirlenmiştir. Ağırlıklı not ortalamasına bakıldığında %15,07’sinin CGPA notunun 2.51-3.00 arasında, %23,68’inin 3.01 -3.50 arasında ve %43,06’sinin 3.51-4.0 arasında olduğu belirlenmiştir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ‘Demografik Bilgi Formu’, ikinci bölümde ‘Girişimcilik Niyeti Ölçeği’, üçüncü bölümde ise ‘Öğretmen Adaylarının İşsizlik Kaygısı Ölçeği’ bulunmaktadır. Ölçeklerin değerlendirme puanları Tablo 3’te verilmiştir. Kullanılan ölçekler ile ilgili detaylı bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3: Ölçeklerin değerlendirilmesi

Girişimcilik Niyeti Ölçeği İfadeleri	İşsizlik Kaygısı Ölçeği İfadeleri	Ölçek Puanları	Puan Aralıkları	Değerlendirme
Kesinlikle Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	1	1.00-1.79	Çok Düşük
Katılmıyorum	Katılmıyorum	2	1.80-2.59	Düşük
Kararsızım	Kısmen Katılıyorum	3	2.60-3.39	Orta
Katılıyorum	Katılıyorum	4	3.40-4.19	Yüksek
Kesinlikle Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	5	4.20-5.00	Çok Yüksek

3.3.1 Demografik Bilgi Formu (Ek-4)

Demografik bilgi formu, araştırmacı tarafından çalışmadaki cinsiyet, yaş, kurum, lisans programı, sınıf ve ağırlıklı not ortalaması bağımsız değişkenleri ile ilgili verileri tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

3.3.2 Girişimcilik Niyeti Ölçeği (Ek-5)

Öğretmen adaylarının girişimcilik niyetlerini saptamak amacıyla kullanılan veri toplama aracı, ‘Girişimcilik Niyeti Ölçeği’dir. Ölçek; Linan ve Chen (2009) tarafından geliştirilmiş, şeşen ve Basım (2012) tarafından Türkçe’ye çevrilmiş tek boyutlu bir girişimcilik niyeti ölçeğidir. 6 maddeden oluşan ölçek, ‘Kesinlikle Katılmıyorum (1)’, ‘Katılmıyorum (2)’, ‘Kararsızım (3)’, ‘Katılıyorum (4)’ ve ‘Kesinlikle Katılıyorum (5)’ ifadelerini içeren 5’li likert tipi ölçektir.

3.3.3 İşsizlik Kaygısı Ölçeği (Ek-6)

Özder, Birinci, Zaifoğlu ve Işıktaş’ın (2018) geliştirmiş olduğu, öğretmen adaylarının işsizlik kaygısını saptamak için kullanılan İşsizlik Kaygısı Ölçeği; ‘Hiç Katılmıyorum (1)’, ‘Katılmıyorum (2)’, ‘Kısmen Katılıyorum (3)’, ‘Katılıyorum (4)’ ve ‘Tamamen Katılıyorum (5)’ ifadelerini içeren 5’li likert ölçeğidir. 14 maddeden oluşan ölçek; İşgücü, Sürekli Kaygı, evre ve Eğitim olmak üzere toplam dört alt boyutu içermektedir. İşgücü alt boyutu 7 madde, Sürekli Kaygı alt boyutu 2 madde, evre alt boyutu 3 madde, Eğitim alt boyutu ise 2 maddeden oluşmaktadır. Araştırmada ölçek yapısı korunmuş ve genel işsizlik kaygısı analiz edilmiştir.

Araştırmanın alt boyutları, işsizlik kaygısını etkileyen çok önemli unsurlardır. Araştırmanın İşgücü alt boyutu istihdam olanakları ile ilgilidir. Öęretmen adaylarının ihtiyaç olmamasına rağmen lisans programlarına kabul edilmesi, istihdam konusunda problemlere yol açmaktadır. Bu sebeple üniversite mezunları daha dūřük eğitim düzeyindeki iř olanaklarını araştırmaktadırlar. Sürekli Kaygı alt boyutu, işsizlik

kaygısının bireylerde uzun süreli kaygıya yol açması ile ilgilidir. Uzun süreli kaygı sürekli kaygıyı meydana getirmektedir. Çünkü sürekli kaygı bireylerin yaşadıkları olayı tüm yaşamlarına yansıtmaları sonucunda meydana gelmektedir. Çevre alt boyutu, aile ve yakın çevrenin baskısı ile ilgilidir. Bunu sosyal baskı olarak ifade edilmektedir. Çevreye karşı gelinerek farklı alanlarda istihdam olanaklarının aranması bireylerin kaygı düzeylerini daha fazla arttırmaktadır. Eğitim alt boyutu ise bireylerin mezun olduktan sonra kendilerini geliştirmeleri ve yetiştirmeleri ile ilgilidir. Yeterli iş ve istihdam alanı olmadığı için lisans programlarından mezun olan bireyler, lisansüstü eğitim alarak kendilerini yetiştirmeye devam etmektedirler.

3.4 Veri Toplama Süreci ve Etik İlkeler

Verilerin toplanabilmesi için öncelikle DAÜ Etik Kurulu'ndan ve AÖA Başkanlığı'ndan gerekli izinler alınmıştır (Ek-1, Ek-9). Gerekli izinler alındıktan sonra iki şekilde yürütülen veri toplama sürecine başlanmıştır. Covid-19 salgını sebebiyle öğrencilere internet uygulaması Google Formlar üzerinden düzenlenmiş anket forumları gönderilmiştir. Anket forumlarını dolduranların yanıtları kısa bir sürede toplanmıştır. Fakat yeterli sayıya ulaşamamasından dolayı anketi çözmeyen eksik sayı kadar öğrencilere elden anket forumları ulaştırılmıştır. Tüm bunların sonucunda 2021-2022 Güz dönemi içerisinde 552 öğrencinin sadece 418'inden yanıt alınabilmiştir.

Araştırmaya katılan tüm öğrencilere anket forumlarını doldurmadan önce Kişisel Bilgi Formu (Ek-2) ve Bilgilendirilmiş Onam Formu (Ek-3) sunularak araştırmaya katılıp katılmayacaklarına dair gerekli bilgiler alınmıştır. Katılımcılar, gerekli etik forumları doldurulduktan sonra anket forumlarını yanıtlamışlardır.

3.5 Verilerin Analizi

Veriler, istatistiksel paket programı SPSS 25 kullanılarak analiz edilmiştir. Kolmogorov Smirnov ve Shapiro – Wilk testleri uygulanarak araştırma verilerinin araştırmada yer alan bağımsız değişkenler ile normal dağılım gösterip göstermediği sınanmış ve ilgili testler sonucunda verilerin bağımsız değişkenler açısından normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir (Ek-10). Verilerin değişkenler açısından normal dağılım göstermemesi sebebiyle analizde parametrik olmayan yöntemler kullanılmıştır. Araştırma verileri ile değişkenleri arasında normal dağılım yoksa parametrik olmayan yöntemler kullanılmalıdır (Karagöz, 2010). Verilerin analizinde, çalışmanın alt problemlerine uygun olarak; Mann Whithney U, Kruskal Wallis H, Spearman Kolerasyon Testleri ve Çoklu Regrasyon Analizi kullanılmıştır.

3.6 Geçerlik ve Güvenirlik

Girişimcilik Niyeti Ölçeğinin güvenirlik ve geçerlik çalışmaları Şeşen ve Basım (2012) tarafından yapılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.86 olarak tespit edilmiştir. Geçerlik analizi için AMOS 16 programı ile doğrulamayı faktör analizi uygulanmış ve ölçeğin tek boyutlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Girişimcilik Niyeti Ölçeği aynı zamanda Akgün (2019) tarafından üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygıları arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılan yüksek lisans tezinde kullanılmıştır. 662 kişiye uygulanan ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0.932 olarak hesaplanmıştır. Şeşen ve Basım (2012) ile Akgün (2019) tarafından yapılan güvenirlik ve geçerlik analizleri sonucunda, girişimcilik niyeti ölçeğinin güvenilir ve geçerli bir ölçek olarak kullanıma uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İşsizlik Kaygısı Ölçeğinin güvenirlik ve geçerlik çalışmaları, ölçeği geliştiren Özder vd., (2018) tarafından yapılmıştır. KMO ve Barlett testleri kullanılarak

maddelerin faktör analizine uygun olduğu belirlenmiş ve 105 öğretmen adayı ile Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. 16 maddenin faktör yükü incelenmesi sonucunda 2 madde uygun olmadığından ölçekten çıkarılmıştır. Kalan 14 maddenin faktör analizi sonuçları 0.87 ile 0.53 değerleri arasında olmasından dolayı ölçeye alınmıştır. Varimax Temel Bileşenler Analizi sonucunda ölçeğin 4 boyuttan oluştuğu anlaşılmıştır. 4 alt ölçek arasındaki korelasyon katsayılarını belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı uygulanmış ve analiz sonucunda faktörlerin birbirleri ile uyumlu ve ilişkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (Tablo 4).

Tablo 4: İşsizlik kaygısı ölçeği alt ölçekler arasındaki pearson momentler çarpımı korelasyon analizi sonuçları

Boyutlar	1	2	3	4
İşgücü				
Sürekli Kaygı	,328**			
Çevre	,467**	,322**		
Eğitim	,338**	,160*	,284	

Kaynak: Özder, vd. (2018)

AFA sonuçlarını doğrulamak adına 105 öğretmen adayına 69 öğretmen adayı daha eklenmiş ve toplam 174 öğretmen adayına Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonucunda 4 boyutun içerdiği maddeler belirlenmiş (Tablo 5) ve kabul edilebilir bir uygunluk olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5: İşsizlik Kaygısı Ölçeği boyutları ve maddeleri

Boyutlar	Maddeler	Madde Sayısı
İşgücü	16, 9, 8, 7, 6, 5, 4	7
Sürekli Kaygı	2, 3	2
Çevre	10, 11, 12	3
Eğitim	13,14	2

Kaynak: Özder, vd. (2018)

Güvenirlik için Cronbach Alfa yöntemi uygulanmıştır. Cronbach alfa sonucunda alt ölçeklerin güvenilirlik katsayılarının orta-yüksek arası, ölçeğin tümünün güvenilirlik katsayısının ise yüksek olduğuna dair bulgular elde edilmiştir (Tablo 6). AFA, SPSS 18 ile DFA, AMOS-20 ile yapılmıştır. Ölçeği geliştiren araştırmacılar, çalışmaları sonucunda ölçeğin güvenilirlik ve geçerlik açısından uygun ve kullanılabilir bir ölçek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 6: İşsizlik Kaygısı Ölçeği alt ölçeklerinin cornbach alfa güvenilirlik katsayıları

Boyutlar	Soru	Cornbach alfa
İşgücü	7	.84
Sürekli Kaygı	2	.614
Çevre	3	.644
Eğitim	2	.647
Toplam	14	.842

Kaynak: Özder, vd. (2018)

Bölüm 4

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde çalışmanın problemlerine yanıt aranmıştır. Öğretmen adaylarına uygulanan ölçekler doğrultusunda, toplanan verilerin istatistiksel analizleri yapılmış ve çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Bu bölümde bulgular ve bunlara yönelik tartışmalar mevcuttur.

4.1 Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygılarının Düzeyi Nedir?

Tablo 7. Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanları

	N	Ortalama	Std. Sapma
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	418	3,51	0,90
İşgücü	418	3,01	0,92
Sürekli Kaygı	418	3,17	0,95
Çevre	418	2,30	1,02
Eğitim	418	3,06	0,89
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	418	2,89	0,76

Tablo 7’de öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanları verilmiş olup, öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği genelinden ortalama $3,51\pm 0,90$ puan aldıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeğinin genelinden ortalama $2,89\pm 0,76$ puan, İşgücü alt boyutundan ortalama $3,01\pm 0,92$ puan, Sürekli Kaygı alt boyutundan ortalama $3,17\pm 0,95$ puan, Çevre alt boyutundan

ortalama $2,30 \pm 1,02$ puan ve Eğitim alt boyutundan ortalama $3,06 \pm 0,89$ puan aldıkları belirlenmiştir. Buna göre, öğrencilerin ölçekler içerisinde en yüksek puanı girişimcilik niyetlerini ifade eden Girişimcilik Niyeti Ölçeğinden aldıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeğinden aldıkları puanları; 2.60-3.59 puan aralığına denk gelmektedir. Bundan dolayı, öğrencilerin girişimcilik niyetlerinin yüksek düzeyde bulunduğunu söylemek mümkündür. Girişimcilik niyetleri çeşitli unsurlardan etkilenmektedir. Bireylerin sahip oldukları kişilik özellikleri başta olmak üzere, çevreleri ile kurdukları etkileşim girişimcilik niyetlerini etkileyen unsurlardandır. Ensari ve Alay (2017) çalışmalarında, doğuştan gelen yaratıcılığın yakın ve uzak çevredeki faktörlerin etkisi ile girişimciliğe dönüştürülebildiğinden bahsetmektedir. Kişilik özellikleri, çevresel şartlar ile şekillenmektedir. Bireylerin girişimcilik konusunda olumlu tutuma sahip olan bir çevre içerisinde yetişmesi, girişimcilik niyetlerinin olumlu yönde gelişmesini sağlayabilir.

KKTC’de yaşayan gençler, mezun olduktan sonra iş hayatına atılacakları zaman genellikle kamu sınavlarına hazırlanmaktadırlar. Öğrencilerin mezun olduktan hemen sonra kamuya atanması ve kamuda çalışması, genellikle toplum ve mezun bireyler tarafından daha cazip bulmaktadır. Çünkü kamuda çalışan bireylerin çalışma haklarını daha fazla kullanabilmeleri, maaşları ve tatil durumları toplumdaki bireyleri olumlu yönde etkilemektedir. Araştırma bulgularından yola çıkarak öğretmen adaylarının kamuya atanamamaları durumunda özel sektörde patronları himayesinde çalışmak yerine girişimde bulunmayı tercih edebilecekleri görülmektedir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının girişimci bir toplumda yaşadıkları, yaşadıkları toplumda var olan girişimci kültürden etkilendikleri düşünülmektedir. Girişimci kültür yapısına ek olarak; sürekli gelişen teknolojinin de girişimciliğe olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir. İnternet girişimciliği önemli oranda gelişmiştir. Günümüz

şartlarında çeşitli internet uygulamaları üzerinden girişimde bulunularak kazanç sağlanması mümkündür. Özellikle Covid-19 salgını ile eğitim sektörünün uzaktan devam etmesi, eğitimin internet girişimciliğinde yer almasını sağlamıştır.

Alan yazın incelendiğinde Avşar'ın (2007) İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik, Tıp ve Eğitim Fakültelerindeki öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini araştırdığı araştırması sonucunda; öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini orta düzeyde bulduğu görülmüştür. Avşar (2007), Eğitim Fakültesindeki öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin diğer fakültelere göre düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonuçlarına göre en yüksek girişimcilik eğilimine sahip olan öğrenciler, daha önce girişimcilik dersi almış olan İktisadi İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri olarak tespit edilmiştir. Bu sonucu destekleyen başka bir araştırma da Özdemir, Özgüner ve Alkış (2018) tarafından yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre üniversitelerde verilen girişimcilik eğitiminin; girişimci kişilikleri, bireylerin girişimcilik potansiyellerini ve eğilimlerini etkilediğini ortaya koymuştur. Gül ve Seyrek (2017) ise araştırmaları sonucunda farklı bulgulara ulaşmış ve girişimcilik niyeti en yüksek olan öğrencilerin Eğitim Fakültesi, en düşük olan öğrencilerin ise Fen ve Edebiyat Fakültesi öğrencileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

İşsizlik Kaygısı Ölçeğinden alınan puanlar incelendiğinde, öğretmen adaylarının orta düzeyde işsizlik kaygısı yaşadıkları belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyutlarından alınan puanlar incelendiğinde ise mezun veya halen öğrenim gören öğrencilerin sayıca fazla olmasını ifade eden İşgücü alt boyutunun; işsizlik durumunun tüm yaşamlarını etkileyeceğine dair algıları ile ilgili olan Sürekli Kaygı alt boyutunun ve kendilerini yetiştirmek için lisansüstü eğitimlerine devam etmelerinin gereklilik olduğuna dair algıları ile ilgili olan Eğitim alt boyutunun öğretmen adaylarının işsizlik kaygılarını orta düzeyde etkilediği belirlenmiştir. Sosyal baskı olarak ifade edilen

Çevre alt boyutunun ise öğretmen adaylarının işsizlik kaygılarını düşük düzeyde etkilediği belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının çeşitli girişimcilik imkanlarının farkında olmasının işsizlik kaygılarını etkilediği ve işsizlik kaygılarının bu sebeple çok yüksek düzeyde bulunmadığı düşünülmektedir. Üniversitede öğrenim gören öğrencilerin Z kuşağı öğrencileri olduğu düşünüldüğünde, teknoloji ile yakından ilgili oldukları ve kendilerine alanları ile ilgili olsun veya olmasın kolaylıkla girişim alanı yaratabildikleri söylenebilir.

Alan yazın incelendiğinde, Karcıoğlu ve Balkaya'nın (2018) da son sınıf öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmaları sonucunda, ilgili öğrencilerin orta düzeyde işsizlik kaygısı yaşadıklarını tespit ettikleri görülmüştür. Yetişensoy ve Şahin (2020) çalışmaları sonucunda Sosyal Bilgiler Öğretmenliği lisans programında öğrenim gören öğretmen adaylarının işsizlik kaygı düzeylerinin puan ortalamalarının üstünde seyrettiğini tespit etmişlerdir.

Araştırma sonuçlarından farklı olarak Korkmazer (2020), Özder vd. (2018) tarafından hazırlanan İşsizlik Kaygısı Ölçeğini kullandığı araştırması sonucunda Sağlık bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin İşsizlik Kaygısı genelinden aldıkları puanlarının yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir.

4.2 Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygıları Çeşitli Demografik Faktörlere Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?

4.2.1 Cinsiyet Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 8: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanlarının Cinsiyetine Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
----------	---	-----------	-----------	---	---	---

Girişimcilik Niyeti Ölçeği	Kadın	325	203,97	66289,50	13314,500	-1,754	0,079
	Erkek	93	228,83	21281,50			
İşgücü	Kadın	325	216,40	70328,50	12871,500	-2,184	0,029*
	Erkek	93	185,40	17242,50			
Sürekli Kaygı	Kadın	325	211,60	68770,50	14429,500	-0,674	0,501
	Erkek	93	202,16	18800,50			
Çevre	Kadın	325	204,10	66334,00	13359,000	-1,718	0,086
	Erkek	93	228,35	21237,00			
Eğitim	Kadın	325	214,36	69667,00	13533,000	-1,566	0,117
	Erkek	93	192,52	17904,00			
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	Kadın	325	213,55	69403,00	13797,000	-1,281	0,200
	Erkek	93	195,35	18168,00			

* $p < 0,05$

Tablo 8’de öğrencilerin cinsiyetine göre Girişimcilik Niyeti Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı gözlenmiştir ($p < 0,05$). Fakat araştırmada sayıca az olan erkek öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeğinden daha yüksek puan almaları önemli bir detay olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmaya katılan kadın ve erkek öğrenci sayıları incelendiğinde, Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin en fazla kadınlardan oluştuğu ve kadın ile erkek öğrenci sayıları arasında 232 kişilik fark olduğu görülmektedir. Örtten (2018) de Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde yapmış olduğu araştırması sonucunda Okul Öncesi Öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kız öğrencilerden oluştuğunu belirtmiştir. Karademir, Balbağ ve Çemrek’de (2018) çalışmalarında TC Eğitim Fakülteleri’ndeki kadın öğrenci sayısının, erkek öğrenci sayısından daha fazla olduğunu ifade etmişlerdir. Toplum beklentileri ile toplumda var olan anlayışların, erkeklerin girişimcilik niyetlerinin daha yüksek düzeylerde seyretmesine sebep olduğu düşünülmektedir.

Toplum içerisinde ‘evi geçindiren kişi veya girişimci olan kişi’ olarak görülmeleri, bir iş kurmaları konusunda erkekleri güdülemektedir. Burada ‘toplumsal cinsiyet’ kavramı karşımıza çıkmaktadır. Toplum içerisinde yer alan kadınlara ve erkeklere toplumsal ve kültürel yapı dolayısıyla biçilen roller, beklentiler ve sorumluluklar toplumsal cinsiyet çatısı altında toplanmaktadır. Toplumsal cinsiyet, toplumun biyolojik olarak ifade edilen kadın ve erkek cinsiyetlerinden beklediği davranışlarla ilgilidir (Aktaş, vd. 2018). Toplumda girişimciliğin erkeklere daha uygun olduğuna dair var olan anlayış, kadınların girişimciliklerinin arka planda kalmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda toplumda küçük yaş grubuna hitap edecek olan öğretmenlerin kadın olması gerektiğine dair bir anlayış söz konusudur. Bu anlayışın, erkeklerin girişimcilik niyetlerinin artmasına sebep olabileceği düşünülmektedir. Erkekler, okudukları lisans programlarını kadınlara yönelik gördükleri için de girişimde bulunmaya niyetli olabilmektedirler. Her meslek türü, cinsiyeti ne olursa olsun mesleğe uygunluğu olan her birey tarafından yapılabilmelidir fakat erkekler kadınlara göre, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarından mezun oldukları zaman, toplumda var olan bu çeşitli anlayışlardan dolayı mesleklerini yapmak yerine girişimde bulunmayı tercih edebilirler.

Alan yazın incelendiğinde Serbest ve Göksel’in (2020) de araştırma sonuçları ile benzer sonuçlara ulaştıkları görülmüştür. Serbest ve Göksel (2020), cinsiyet değişkeni ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir farklılık bulamamışlardır.

Naktiyok ve Timuroğlu (2010), Diaz ve Jimenez Moreno (2010), İrmış ve Barutçu (2012), Şeşen ve Basım (2012), Çelik, A., İnce ve Bozyiğit (2014), Kahya ve İmamoğlu (2015), Özaralli ve Rivenburgh (2016), Alparslan, Taş ve Yastioğlu (2017), Gül ve Seyrek (2017); Yanık, Timuroğlu ve Naktiyok (2017), Çelik, M. ve Karababa (2018), Akgün (2019), Eren (2020), Evcı ve Alper (2020) araştırmalarında erkeklerin

girişimcilik niyetlerini daha yüksek bulmuşlardır. Güney, S. ve Gdk (2019) ise çalışmaları sonucunda kadınların girişimcilik niyetlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Daim, Dabic ve Bayraktaroğlu (2016) ise yapmış oldukları araştırmaları sonucunda Hırvatistan, Avusturya, Fransa, Litvanya, İsrail ve diğer ülkelerdeki erkek öğrencilerin girişimcilik niyetini yüksek olarak bulmuştur. Polonya, Slovenya ve Hindistan'daki kız öğrencilerin ise daha fazla girişimcilik niyetine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Arslan (2002) araştırmasında erkeklerin ilk tercihlerinin bir iş kurmak, kadınların ilk tercihlerinin ise özel sektörde bir iş bulup çalışmak olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışma sonucuna göre kadınların ikinci tercihlerinin ise kendi işini kurmak olduğu tespit edilmiştir. Yüzüak (2010), niversitelerde öğrenim gören kız öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini etkileyen faktörleri tespit etmek amacıyla yapmış olduğu çalışması sonucunda; özellikle anne olmak üzere ailede girişimci olmasının ve girişimcilik eğitimi almış olmalarının kız öğrencilerin girişimciliğe yönelmelerine sebep olduğunu tespit etmiştir.

Öğrencilerin cinsiyetine göre İşsizlik Kaygısı leği genelinden, Sürekli Kaygı, evre ve Eğitim alt boyutlarından aldıkları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı saptanmıştır. Cinsiyet ile İşsizlik Kaygısı leğinin İşgücü alt boyutu arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Sonuç olarak kadın öğrencilerin işsizlik kaygısı yaşamasalar da istihdamda yaşanan sorunlardan etkilendikleri söylenebilir.

Alan yazın incelendiğinde Akgün (2019), evik ve öneren (2019), şahin Kutlu, etinbakış ve Kutlu (2019), Korkmazer (2020) ve Eren (2020)'in cinsiyet ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir fark bulamadığı grlmştr.

Çolakoğlu, Polat ve Aydın (2017) araştırmalarında kız öğrencilerin durumluk kaygı, erkek öğrencilerin ise sürekli kaygı düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varmış olsa da işsizlik kaygısı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulamamışlardır.

Rosenthal ve Schreiner (2000), Dursun ve Aytaç (2009), Yazar Aslan (2015), Tekin, Tayfun ve Korkmaz (2016), Taşgın, Bozgeyikli ve Boğazlıyan (2017), Turaç ve Bayın Donar (2017), Aşık (2018) ve Güney, A. ve Çelik (2019) kadınların erkeklere göre daha fazla kaygı yaşadığı sonucuna ulaşmışlardır. Çakmak ve Hevedanlı (2004) ise istatistiksel olarak anlamlı olmasa da kadınların işsizlik kaygısını daha yüksek bulmuşlardır. Bu sonuçların aksine Surat ve Ceran (2020) ise araştırmalarında erkeklerin kadınlara göre daha fazla işsizlik kaygısı yaşadığı sonucuna ulaşmışlardır.

4.2.2 Yaş Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 9: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanlarının Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılması

	Yaş	N	Sıra Ort.	X ²	sd	p	Fark
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	18-20	218	208,55	5,214	2	0,074	
	21-23	177	217,54				
	24 ve üstü	23	156,70				
İşgücü	18-20	218	194,35	11,008	2	0,004*	a-b
	21-23	177	232,03				b-c
	24 ve üstü	23	179,70				
Sürekli Kaygı	18-20	218	203,90	1,651	2	0,438	
	21-23	177	218,05				
	24 ve üstü	23	196,80				
Çevre	18-20	218	202,93	1,493	2	0,474	
	21-23	177	217,76				
	24 ve üstü	23	208,17				
Eğitim	18-20	218	207,74	0,145	2	0,930	
	21-23	177	212,06				

İşsizlik Kaygısı Ölçeği	24 ve üstü	23	206,46				
	18-20	218	197,96	6,631	2	0,036*	b-c
	21-23	177	226,92				
	24 ve üstü	23	184,87				

* $p < 0,05$

Tablo 9’da verilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğrencilerin yaş grubuna göre Girişimcilik Niyeti Ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Alan yazın incelendiğinde araştırma sonuçlarına benzer olarak; Akgün (2019) ve Serbest ve Göksel’in (2020) de yaş ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir farklılık bulamadıkları görülmüştür. Şeşen ve Basım (2012) ise yaş ilerledikçe girişimcilik niyetinin arttığına dair bulgular elde etmiştir.

Araştırmaya dahil olan öğrencilerin yaş grubuna göre İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanlarının ve İşgücünden aldıkları puanların arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu gözlenmiştir ($p < 0,05$). 21-23 yaş grubundaki öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanlarının ve İşgücünden aldıkları puanların 24 ve üstü öğrencilerden fazla olduğu, ayrıca 21-23 yaş grubunda öğrencilerin İşgücünden aldıkları puanların 18-20 yaş öğrencilerden fazla olduğu görülmüştür. Buna göre 21-23 yaş grubundaki öğrencilerin işsizlik kaygısı, 18-20 yaş ile 24 ve üstü yaşındaki öğrencilerin işsizlik kaygısından daha yüksek bulunmuştur. İşsizlik kaygıları, istihdamda yaşanan sıkıntılardan etkilenmektedir.

Gençler, yükseköğretimlerini yaklaşık olarak 21-23 yaş aralığında tamamlamaktadır. Mezun durumunda olan bu öğrencilerin işsizlik kaygısı yaşamaları beklenen bir durumdur. 21-23 yaş aralığındaki gençlerin mezun olduktan sonra iş bulup bulamayacaklarına dair çeşitli kaygı yaşamaları olasıdır. Alan yazın incelendiğinde Altınsoy’un (2020) da çalışmasında bu sonucu destekleyen yorumlarda

bulunduğu tespit edilmiştir. Altınsoy (2020) çalışmasında, ön lisans ve lisans programlarının 21-23 yaş aralığında tamamlandığını ve mezun olduktan sonra iş arayışına giren bu yaş grubunun iş bulmakta zorluklar yaşadığını ifade etmiştir.

Araştırma sonuçlarından farklı olarak; Özçelik Kaynak ve Öztuna'nın (2020) 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin 21-23 yaş aralığındaki öğrencilerden daha fazla işsizlik kaygısı yaşadığı sonucuna ulaştığı görülmüştür. Bunun sebebini de öğrencilerin mesleğe yönelik eğitimlerinin ilk yılları olmasından, mesleklerini ve sektörü yeterince tanımamalarından ve üniversiteye uyum sürecinden dolayı daha fazla umutsuzluk ve kaygı yaşadıklarını ifade ederek belirtmiştir. Üstün vd. (2014) ile Korkmazer'in (2020) yaş ilerledikçe işsizlik kaygısının arttığına dair bulgular elde ettiği görülmüştür. Akgün (2019) ve Eren (2020) ise yaş ve işsizlik kaygısı arasında istatistiksel anlamda bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

4.2.3 Kurum Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 10: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanlarının Kuruma Göre Karşılaştırılması

	Okul	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	AÖA	175	180,39	31567,50	16167,500	-4,191	0,000*
	DAÜ	243	230,47	56003,50			
İşgücü	AÖA	175	138,90	24307,50	8907,500	-10,151	0,000*
	DAÜ	243	260,34	63263,50			
Sürekli Kaygı	AÖA	175	170,73	29877,50	14477,500	-5,641	0,000*
	DAÜ	243	237,42	57693,50			
Çevre	AÖA	175	178,19	31183,00	15783,000	-4,525	0,000*
	DAÜ	243	232,05	56388,00			
Eğitim	AÖA	175	181,89	31830,50	16430,500	-4,038	0,000*
	DAÜ	243	229,38	55740,50			
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	AÖA	175	144,94	25365,00	9965,000	-9,276	0,000*
	DAÜ	243	255,99	62206,00			

* $p < 0,05$

Tablo 10’da araştırmaya alınan öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının kuruma göre karşılaştırılmasına dair bulgular verilmiştir.

Tablo 10’da AÖA ve DAÜ’de öğrenim gören öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı farkların olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). DAÜ’de öğrenim gören öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanları AÖA’da öğrenim görenlerden daha fazla bulunmuştur.

Öğrencilerin okuluna göre İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanlarının ve alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu görölmüştür ($p < 0,05$). DAÜ’de öğrenim gören öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanlarının ve alt ölçeklerinden aldıkları puanların AÖA’da öğrenim görenlere göre fazla bulunmuştur.

Bakanlıkla iştişare sonucunda AÖA’ya her yıl devletin ihtiyaçı kadar KKTC vatandaşı öğretmen adayı alınmaktadır (Atatürk Öğretmen Akademisi Öğretim ve Sınav Tüzüğü, 2000). KKTC Öğretmenler Yasası’na göre bu öğretmen adayları okullarından mezun olduktan sonra doğrudan KKTC Öğretmenlik Sınavı’na girebilmektedir. KKTC Öğretmenlik Sınavı’nda açılan Okul Öncesi Öğretmeni ve Sınıf (İlkokul) Öğretmeni münhal sayısı hemen hemen mezun öğretmenlerin sayısı kadar olduğu için AÖA öğrencilerinin işsizlik kaygısı yaşaması çok da beklenen bir durum değildir. Sınava gireceklerini ve sınav sonucunda büyük bir ihtimalle atanacaklarını düşündükleri için işlerini hazır olarak görmekte-dirler. Bu sebeple bir iş yeri açmak ve girişimde bulunmak için niyetli değildirler.

DAÜ Sınıf Öğretmenliği programına sadece TC vatandaşlarını, Okul Öncesi Öğretmenliği programına ise TC vatandaşları ile KKTC vatandaşlarını kabul etmektedir. Okul Öncesi Öğretmenliği programına KKTC vatandaşları kabul ediliyor

olsa da devletin ihtiyacı kadar öğretmen AÖA'da yetiştirilmesi sebebiyle bu öğrenciler mezun oldukları zaman KKTC Öğretmenlik Sınavı'na girememektedirler. Bu, orada öğrenim gören KKTC vatandaşları için umutsuzluk oluşturabilecek bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna ek olarak her iki programda öğrenim gören TC vatandaşı öğrenciler de KKTC Öğretmenlik Sınavı'na girememekte, TC'de Kamu Personeli Seçme Sınavı'na girerek kendi ülkelerinde kamuya atanmaya çalışmaktadırlar. TC'de KPSS'ye giren öğretmen sayısının ihtiyaç fazlası olması, öğretmenlerin testlerin amaca uygun olmadığına ve sınavın ayırt edici bir sınav olmadığına dair düşünceleri, sınavı geçip geçemeyeceklerine yönelik kaygı yaşamalarına sebep olmaktadır (Yağcı ve Kurşunlu, 2017). Can ve Can (2011) araştırmaları sonucunda KPSS öncesinde öğretmen adaylarının stresli olduğunu ve kaygı düzeylerinin yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Tüm bunların DAÜ'deki öğrencilerin daha fazla işsizlik kaygısı yaşamalarına sebep olduğu düşünülmektedir. Yaşadıkları bu işsizlik kaygısı sonucunda girişimde bulunarak kendilerine iş imkanı yaratmalarına dair düşünceye sahip olmaları ise girişimcilik niyetlerinin yüksek çıkmasına sebep olmuştur.

Alan yazın incelendiğinde, Örtün'ün (2018) Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde yapmış olduğu yüksek lisans tezi araştırması sonucunda Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programında öğrenim gören öğrencilerin %88'inin TC'den gelen öğrenciler olduğunu tespit etmiştir. Bunun sebebini ise öğretmen adaylarının ilköğretim alanında devlette öğretmenlik yapabilmeleri için Atatürk Öğretmen Akademisi'nden mezun olmalarının gerekli olduğunu ifade ederek açıklamıştır.

4.2.4 Lisans Programı Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte

Midir?

Tablo 11: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanlarının Lisans Programına Göre Karşılaştırılması

	Program	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	OÖÖ	200	228,37	45674,00	18026,000	-3,066	0,002 *
	SÖ	218	192,19	41897,00			
İşgücü	OÖÖ	200	232,95	46589,00	17111,000	-3,805	0,000 *
	SÖ	218	187,99	40982,00			
Sürekli Kaygı	OÖÖ	200	208,92	41783,50	21683,500	-0,096	0,924
	SÖ	218	210,03	45787,50			
Çevre	OÖÖ	200	205,26	41052,50	20952,500	-0,691	0,489
	SÖ	218	213,39	46518,50			
Eğitim	OÖÖ	200	212,08	42416,50	21283,500	-0,426	0,670
	SÖ	218	207,13	45154,50			
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	OÖÖ	200	224,09	44818,50	18881,500	-2,367	0,018 *
	SÖ	218	196,11	42752,50			

* $p < 0,05$

Tablo 11’de öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre Okul Öncesi Öğretmenliği ve Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı farkların olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Okul Öncesi Öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanları, Sınıf Öğretmenliği programında öğrenim görenlere göre daha fazla bulunmuştur.

Araştırma bulgularına benzer olarak Konokman ve Yelken (2014) Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programında öğrenim gören öğretmen adayları ile yapmış olduğu araştırmaları sonucunda, ilgili öğretmen adaylarının girişimcilik düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Şenel ve Kocaalan (2018) tarafından Çocuk Gelişimi ön lisans programı öğrencileri ve Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programı öğrencileri

ile yapılan araştırma sonucunda Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programında okuyan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin, Çocuk Gelişimi ön lisans programında okuyan öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Pınarcık, Danacı, Deniz ve Eran (2016) ise Okul Öncesi öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algılarını inceledikleri araştırmalarında, ilgili öğretmenlerinin kendilerini girişimcilik alanında çok yetersiz hissettiğine dair bulgulara ulaştığı görülmüştür.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanlarının ve ölçekte bulunan İşgücünden aldıkları puanların arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Okul Öncesi Öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanları ve ölçekte bulunan İşgücünden aldıkları puanlar, Sınıf Öğretmenliği programında öğrenim görenlerden yüksektir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre İşsizlik Kaygısı Ölçeğindeki Sürekli Kaygı, Çevre ve Eğitim alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p > 0,05$).

Okul Öncesi Öğretmenliği öğrencilerinin girişimcilik niyetleri ile işsizlik kaygılarının yüksek çıkmasının genel ve özel sebepleri olduğu düşünülmektedir. Genel sebebin araştırmaya katılan öğrenci sayıları ile ilgili olduğu söylenebilir. Her iki üniversitenin ilgili bölümlerinde araştırmaya katılan öğrenci sayıları incelendiğinde (Tablo 1); DAÜ’de Okul Öncesi Öğretmenliği öğrencilerinin, AÖA’da ise Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin daha fazla olduğu görülmektedir. DAÜ Sınıf Öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin sayıca daha az olmasının sebebi programa KKTC vatandaşlarının kabul edilmemesidir. AÖA Okul Öncesi Öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerinin daha az olmasının sebebi ise AÖA’daki Sınıf Öğretmenliği programına, Okul Öncesi Öğretmenliği programından

daha fazla öğretmen adayı kabul edilmesidir. Kurum açısından incelendiğinde, DAÜ öğrencilerinin girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygılarının AÖA öğrencilerine göre daha yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Bu sebeple iki lisans programı karşılaştırıldığında DAÜ’de sayıca fazla olan Okul Öncesi Öğretmenliği lisans öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinin ve işsizlik kaygılarının daha yüksek çıkması beklenen bir durumdur.

DAÜ’deki öğrencilerin girişimcilik niyetleri ile işsizlik kaygılarının düşük çıkmasının özel sebebi ise daha çok alanlarına yönelik unsurları içermektedir. Okul öncesi dönemde, akranları ve öğretmenleri ile girecekleri etkileşim, çevreye uyum ve sosyal ilişkiler açısından çocuklara fayda sağlamaktadır. Günümüzde ailelerin okul öncesi eğitimin gerekliliğini ve önemini fark etmeleri, bu konuda daha bilinçli olmalarını; kreş, yuva ve okul öncesi eğitim kurumlarına daha fazla önem vermelerini sağlamıştır. Okul öncesi eğitime duyulan ihtiyaç ve verilen önem, yeni eğitim kurumlarının açılmasına sebep olmuştur. Özellikle 0-6 yaş, okul öncesi dönemde verilen eğitimin uzman ve alanında ilgili öğretmenler tarafından sağlanması en etkili gelişimin ve verimin alınabilmesi için çok önemlidir. Okul öncesi öğretmenlerinin girişimcilik niyetlerinin yüksek çıkmasının bu yaş aralığındaki çocuklara yönelik kreş, yuva ve okul öncesi eğitim kurumları açabilme olanakları ile ilgili olabileceği de düşünülmektedir. İşsizlik kaygılarının ise mezun olduktan sonra girecekleri kamuya atanma sınavları ile ilgili olduğu düşünülmektedir. DAÜ’deki Okul Öncesi Öğretmenliği programı öğrencileri KKTC ve TC vatandaşlarıdır. KKTC vatandaşları mezun olunca doğrudan KKTC Öğretmenlik Sınavı’na girememekte ve bu sebeple işsizlik kaygısı yaşamaktadırlar. TC vatandaşlarının da KPSS’den dolayı işsizlik kaygısı yaşaması muhtemeldir.

Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin girişimcilik niyetleri ile işsizlik kaygılarının daha düşük çıkması da genel ve özel sebepler şeklinde açıklanabilir. Sınıf Öğretmenliğinde öğrenim görenlerin, işsizlik kaygısı ve girişimcilik niyeti daha düşük olarak belirlenen AÖA’da sayıca daha fazla olması işsizlik kaygılarını ve girişimcilik niyetlerini etkilediği düşünülmektedir. Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin girişimcilik niyetleri ile işsizlik kaygılarının düşük düzeyde bulunmasının genel sebebi olarak araştırmaya katılan Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin AÖA’da sayıca daha fazla olması düşünülmektedir. Sınıf Öğretmenlerinin genellikle kreş, yuva ve okul öncesi eğitim merkezi açmak için girişimde bulunmadığı; daha çok dersanelerde çalışmayı ve özel ders vermeyi tercih ettikleri de özel sebepler olarak düşünülmektedir.

Yılmaz (2019) Okul Öncesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ve Beden Eğitimi öğretmen adayları ile yapmış olduğu çalışmasında; istihdamın azalması, iş bulamama, atanmayı bekleyen öğretmen adaylarının çok olması, yeterli bilgi ve beceriye sahip olamadıklarından dolayı öğretmen adaylarının kaygı yaşayabildiğinden bahsetmektedir. Araştırma sonucunda Okul Öncesi öğretmen adaylarının atanamama, iş bulamama ve işsiz kalma gibi nedenlerden dolayı kaygı yaşadıklarını açıklamıştır.

4.2.5 Sınıf Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 12: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanlarının Sınıfına Göre Karşılaştırılması

	Sınıf	N	Sıra Ort.	X ²	sd	p	Fark
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	1	112	197,06	4,933	3	0,177	
	2	140	224,51				
	3	86	215,76				
	4	80	193,92				
İşgücü	1	112	232,58	15,010	3	0,002	a-b
	2	140	181,78				b-c
	3	86	232,51				

	4	80	200,97				
	1	112	236,65	8,250	3	0,041	
Sürekli Kaygı	2	140	195,68				
	3	86	204,72				
	4	80	200,83				
	1	112	237,20	8,269	3	0,041	
Çevre	2	140	198,32				
	3	86	203,16				
	4	80	197,10				
	1	112	236,22	11,936	3	0,008	a-b
Eğitim	2	140	192,05				b-c
	3	86	221,83				
	4	80	189,39				
	1	112	240,45	16,029	3	0,001	a-b
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	2	140	184,23				
	3	86	224,33				
	4	80	194,45				

* $p < 0,05$

Tablo 12’de araştırmaya katılan öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanlarının sınıfına göre karşılaştırılmasına dair bulgular gösterilmiştir.

Tablo 12’de araştırma kapsamına alınan öğrencilerin sınıfına göre sınıf ve Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Çelik, M. ve Karababa (2018) da araştırmaları bulguları ile benzer olarak sınıf ve girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Gül ve Seyrek (2017) ise araştırmaları sonucunda girişimcilik niyeti en yüksek olan sınıf düzeyinin ikinci sınıf, en düşük olan sınıf düzeyinin ise dördüncü sınıf olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmaya dahil olan öğrencilerin sınıfına göre İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanlarının ve ölçekte bulunan İşgücü ve Eğitimden aldıkları puanların arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Öğrencilerin sınıfına göre İşsizlik Kaygısı Ölçeğinin Sürekli Kaygı ve Çevre alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$). İkinci sınıf öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanlarının ve ölçekte bulunan İşgücü ve Eğitimden aldıkları puanların birinci sınıftaki öğrencilere göre düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca ikinci sınıftaki öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel puanları ve ölçekte bulunan İşgücü ve Eğitimden aldıkları puanlar üçüncü sınıftakilere göre düşük bulunmuştur. Sonuç olarak; birinci ve üçüncü sınıfların, ikinci sınıflara göre daha fazla işsizlik kaygısı yaşadığı belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda ikinci sınıfların işsizlik kaygısının daha düşük çıkması; ilk yıllarını atlatıp okula, çevreye, öğrenci hayatına alışmalarından ve mezuniyet için önlerinde daha iki yılları olmasından dolayı iş hayatını düşünmemelerinden kaynaklanabilir. Birinci sınıflarla karşılaştırıldığında, ikinci sınıf olan öğrencilerin birinci sınıf öğrencilerine göre öğrenim gördükleri okula, çevreye ve öğrenci hayatına daha çok adapte olduğu düşünülmektedir. Üçüncü sınıflarla karşılaştırıldığında ise; ikinci sınıf olan öğrencilerin üçüncü sınıf öğrencilerine göre iş hayatına atılmaları için önlerinde daha fazla süreleri olması sebebiyle kaygı yaşamadıkları düşünülmektedir.

Alan yazın incelendiğinde Çakmak ve Hevedanlı (2004)'nın birinci sınıfların işsizlik kaygısı düzeyini ikinci ve üçüncü sınıflara göre daha yüksek bulduğu görülmüştür. Tekin Tayfun ve Korkmaz (2016) dördüncü sınıflarla yaptıkları araştırmaları sonucunda dördüncü sınıfların işsizlik kaygısı yaşamadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Karcıoğlu ve Balkaya (2018) ise bunun aksine son sınıf öğrencilerin orta düzeyde işsizlik kaygısı yaşadıklarını tespit etmişlerdir.

Araştırma sonuçlarından farklı olarak Aşık (2018), ikinci sınıfların kaygı düzeyinin birinci sınıflardan yüksek olduğunu açıklamıştır. Çevik ve Öneren (2019) ile Korkmazer (2020) araştırmaları sonucunda sınıf ve işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir fark bulamamışlardır.

4.2.6 Ağırlıklı Not Ortalaması (CGPA) Değişkenine Göre Manidar Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 13: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanlarının CGPA'ya Göre Karşılaştırılması

	CGPA	N	Sıra Ort.	X ²	sd	p	Fark
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	1.50-2.00	5	144,90	26,581	4	0,000	b-e
	2.01-2.50	32	236,64				c-e
	2.51-3.00	63	219,29				d-e
	3.01-3.50	99	213,74				
	3.51-4.00	180	159,65				
İşgücü	1.50-2.00	5	165,30	40,310	4	0,000	b-e
	2.01-2.50	32	238,14				c-e
	2.51-3.00	63	237,17				d-e
	3.01-3.50	99	216,64				
	3.51-4.00	180	150,97				
Sürekli Kaygı	1.50-2.00	5	141,00	5,292	4	0,259	
	2.01-2.50	32	188,50				
	2.51-3.00	63	215,13				
	3.01-3.50	99	200,32				
	3.51-4.00	180	177,16				
Çevre	1.50-2.00	5	207,10	7,916	4	0,095	
	2.01-2.50	32	209,33				
	2.51-3.00	63	218,82				
	3.01-3.50	99	197,69				
	3.51-4.00	180	171,77				
Eğitim	1.50-2.00	5	166,30	2,567	4	0,633	
	2.01-2.50	32	187,83				
	2.51-3.00	63	195,82				

	3.01-3.50	99	209,78				
	3.51-4.00	180	178,13				
	1.50-2.00	5	162,20	28,228	4	0,000	b-e
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	2.01-2.50	32	224,45				c-e
	2.51-3.00	63	232,29				d-e
	3.01-3.50	99	215,94				
	3.51-4.00	180	155,58				

* $p < 0,05$

Tablo 13’te öğrencilerin ağırlıklı not ortalamalarına (CGPA) göre Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). CGPA notu 3.51-4.00 olan öğrencilerin girişimcilik niyeti ölçeği puanları CGPA notu, 2.01-2.50, 2.51-3.00 ve 3.01-3.50 olanlara göre yüksektir. Sonuç olarak CGPA notu 3.51-4.00 olan öğrencilerin daha fazla girişimcilik niyeti taşıdıkları tespit edilmiştir.

Alan yazın incelendiğinde Aşık’ın (2018) da benzer sonuçlara ulaştığı görülmüştür. Araştırma sonucunda not ortalaması yüksek olan öğrencilerin işsizlik kaygısı da yüksek çıkmıştır. Araştırma bulgularından farklı olarak Çelik, M. ve Karababa (2018), Akgün (2019) ve Eren (2020) CGPA ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir fark olmadığını tespit etmişlerdir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin CGPA notlarına göre İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel ve İşgücü puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). CGPA notu 3.51-4.00 olan öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeği genel ve İşgücü puanları CGPA notu, 2.01-2.50, 2.51-3.00 ve 3.01-3.50 olanlara göre yüksek bulunmuştur. Sonuç olarak CGPA notu 3.51-4.00 olan öğrencilerin daha fazla işsizlik kaygısı yaşadıkları tespit edilmiştir.

Alan yazın taraması sonucunda Turaç ve Bayın Donar (2017) ile Kutlu, Çetinbakış ve Kutlu’nun (2019) not ortalaması arttıkça kaygı düzeyinin arttığına dair

bulgular elde ettiği görülmüştür. Turaç ve Bayın Donar (2017) bu durumun başarılı öğrencilerin sahip olduğu sorumluluk bilinci ile ilgili olduğunu ifade etmiş ve başarılı öğrencilerin daha fazla sorumluluk bilincine sahip oldukları için daha fazla işsizlik kaygısı taşıdıklarını belirtmiştir. Surat ve Ceran'da (2020) araştırmalarında ortalaması 2.00-4.00 olanların işsizlik kaygısının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırma bulgularından farklı olarak Korkmazer (2020) not ortalaması yüksek olan öğrencilerin işsizlik kaygılarının düşük olduğunu tespit etmiştir. Yazar Aslan (2015), Tekin Tayfun ve Korkmaz (2016), Akgün (2019), Çevik ve Öneren (2019) ve Eren (2020) ise araştırmaları sonucunda akademik başarı ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı bir farklılık bulamamışlardır.

Ortalaması yüksek olan öğrencilerin, okullarından mezun olduktan sonra aynı başarıyı iş hayatında da göstermek istedikleri düşünülmektedir. Başarılı bir eğitim hayatından sonra işsiz kalmak geleceklerine ve iş yaşamlarına yönelik büyük hayal kırıklıkları yaşamalarına sebep olmaktadır. Bu sebeple iş bulma konusunda çeşitli kaygı yaşamaları olasıdır. Aldıkları eğitime ve niteliklerine uygun olarak okullarından mezun olduktan sonra iş yaşamında başarılı olmak istemelerine rağmen işsiz kalmalarının, bir girişim başlatmak için hazırlıklı olmalarına sebep olduğu düşünülmektedir. Ortalaması yüksek düzeyde olan öğrencilerde, başarılı eğitim hayatlarından kaynaklanan özgüvenlerinden ötürü 'İşim olmayacaksa ben de kendi işimi kurarım.' düşüncesi mevcut olabilir. Girişimcilik niyetleri ile işsizlik kaygılarının bu unsurlardan etkilendiği ve bu sebeple yüksek düzeylerde olduğu düşünülmektedir.

4.3 Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygıları Arasında Manidar Bir İlişki Var Mıdır?

Tablo 14: Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ile İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanlarının Arasındaki İlişkiler

		Girişimcilik Niyeti Ölçeği	İşgücü	Sürekli kaygı	Çevre	Eğitim	İşsizlik Kaygısı Ölçeği
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	r	1					
	p						
	N	418					
İşgücü	r	-0,051	1				
	p	0,302					
	N	418	418				
Sürekli Kaygı	r	-0,062	0,547	1			
	p	0,203	0,000*				
	N	418	418	418			
Çevre	r	-0,142	0,556	0,367	1		
	p	0,004*	0,000*	0,000*			
	N	418	418	418	418		
Eğitim	r	0,024	0,434	0,252	0,401	1	
	p	0,623	0,000*	0,000*	0,000*		
	N	418	418	418	418	418	
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	r	-0,074	0,931	0,657	0,755	0,586	1
	p	0,132	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	
	N	418	418	418	418	418	418

* $p < 0,05$

Tablo 14’te araştırmaya alınan öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği ile İşsizlik Kaygısı Ölçeği puanları arasındaki ilişkiler gösterilmiştir.

Tablo 14 incelendiğinde öğrencilerin Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanları ile İşsizlik Kaygısı Ölçeği Çevre alt boyutu puanları arasında negatif yönlü korelasyon

olduğu saptanmıştır ($r = -0,142$; $p < 0,05$). Girişimcilik Niyeti Ölçeğinin, İşsizlik Kaygısı Ölçeği geneli, İşgücü, Sürekli Kaygı ve Eğitim alt boyutları ile anlamlı bir farklılığı bulunmamıştır ($p < 0,05$).

İşsizlik Kaygısı Ölçeğinin Çevre alt boyutu kapsamında ele alınan sosyal baskı, kişilerin girişimcilik niyetlerini etkilemektedir. Sosyal baskının artması durumunda kişilerin girişimcilik niyetlerinde azalma görülmektedir. Çevrenin, neden kamuda çalışmayacağına veya neden kendi mesleğini yapmayacağına dair baskı oluşturmasının, bireylerin girişimcilik ile ilgili motivasyonlarını düşürdüğü ve girişimcilik niyetlerinin azalmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Çevre ve toplumdan kaynaklanan bu sosyal baskı, gençleri mesleğine yönelik bir kamu kurumuna atanması için sınavlara hazırlanmaya yönlendirebilmektedir. Fakat toplum; girişimde bulunarak iş sahibi olan, girişimcilik niyeti taşıyan kendi işinin patronu bireylere baskı uygulamamaktadır. Çevre, bireyin geçimini sağlaması için uğraştığını, işi olmasa bile kendisine bir iş yaratmaya çalıştığını görünce birey hakkındaki düşüncelerini değiştirmektedir. İş yeri açan, girişimde bulunmak için niyetli olan bireylere kamuya yerleşmeleri yönünde baskı yapılmadığı düşünülmektedir.

Girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygılarının ise girişimci bireylerin kişisel özelliklerine bağlı olarak ilişkili bulunmadığı düşünülmektedir. Girişimci bireyler; lider, belirsizliğe karşı toleranslı, vizyon sahibi, risk alabilen, yeniliklere kolaylıkla uyum sağlayabilen yaratıcı bireyler olarak kendilerine çeşitli iş olanakları yaratabilmektedirler. Liderlik özellikleri kararlılıklarını, vizyon sahibi olmaları hedeflerini kolayca belirlemelerini sağlamaktadır. Bu sebeple iş konusunda karamsarlık yaşamaları beklenmemektedir. Çeşitli iş olanakları sebebiyle her türlü gelir kaynağı bulabildikleri için iş bulamayacaklarına ve işsiz kalacaklarına dair kaygı yaşamamaları olası bir durumdur.

Alan yazın incelendiğinde Karcıoğlu ve Balkaya'nın (2018), üniversite son sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygısı ve girişimcilik niyeti ilişkilerini inceledikleri araştırmaları sonucunda daha farklı bulgulara ulaştıkları görölmüştür. Araştırma sonuçlarına göre; sosyal ve çevresel baskı ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı, pozitif ve düşük yönde bir ilişki tespit edilmiştir. İş ile ilgili çevresel ve sosyal baskılar arttıkça öğrencilerin iş kurma niyetlerinin çok fazla olmasa bile arttığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, öğrencilerin istihdamda yaşanan zorluklarla ilgili olumsuz algıları arttıkça girişimcilik niyetlerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Genel işsizlik kaygısı ile girişimcilik niyeti arasında ise anlamlı, pozitif yönde ve çok düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Karcıoğlu ve Balkaya (2018) bunun sebebini, girişimcilik konusundaki bazı sınırlılıklardan dolayı gençlerin girişimde bulunmaya pek niyetli olmadıklarını fakat sosyal baskı ile mücadele etmeleri durumunda da girişimde bulunmayı bir seçenek olarak gördüklerini ifade ederek açıklamıştır.

Akgün (2019) de araştırması sonucunda; genel işsizlik kaygısının ve işsizlik kaygısı alt boyutlarının, girişimcilik niyeti ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bunu, öğrencilerin kurumsal işi düşünmesi sebebiyle sınavlara hazırlandıkları için girişimde bulunmak istemedikleri veya iş kaygısından önce mezuniyet kaygısı yaşadıklarını ifade ederek açıklamıştır.

Eren (2020) araştırması sonucunda, işsizlik kaygısı ve girişimcilik niyeti arasında anlamlı, negatif ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. İşsizlik kaygısı arttıkça girişimcilik niyetinin biraz da olsa azaldığı görölmüştür. Ek olarak girişimcilik niyetinin istihdamda yaşanan zorluklar ile negatif ilişkisi bulunmuştur. Çevresel ve sosyal baskı ile girişimcilik niyeti arasında bir ilişki bulunmamıştır.

4.4 Öğretmen Adaylarının İşsizlik Kaygıları Girişimcilik Niyetlerini Ne Derece Yordamaktadır?

Tablo 15 . Öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeği Puanlarının Girişimcilik Niyeti Ölçeği Puanlarını Yordama Durumu

	Std. Olm.		Standart	t	p	F	R ²
	B	S.E.	Beta			p	DüzR ²
(Constant)	3,80	0,11		35,350	0,000*	8,595	0,020
Çevre	0,13	0,04	0,14	2,932	0,004*	0,004*	0,018

Tablo 15’te gösterilen regresyon analizi sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin İşsizlik Kaygısı Ölçeğinin Çevrealt boyutundan aldıkları puanların Girişimcilik Niyeti Ölçeği puanlarını istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde yordadığı saptanmıştır ($\beta= 0,14$; $p < 0,05$).

Çevrenin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi, kültürel değerler ile ilişkilendirilebilir; çünkü çevredeki bireyler büyük bir oranda toplumun sahip olduğu kültürel değerlerden etkilenmektedir. Alan yazında kültürün girişimciliği etkilediğine dair çeşitli araştırmalar mevcuttur (Aytaç, 2006; Kaygın ve Güven, 2015; Aydemir ve Korkmaz, 2021; Kara, 2010; Durak, 2011). Kültürel değerlerin girişimcilik niyetleri üzerinde olumlu etkileri olabileceği gibi olumsuz etkileri de olabilmektedir. Potansiyel girişimciler eğer bireye yönelik ve rekabet içeren özgür girişimci yapıda bir kültür içerisindeyse girişimci olmak üzere güdülenirler (Aytaç, 2006). Kara (2010), sosyal ve kültürel yapının girişimcilik üzerindeki etkilerini Türk toplumundan örnekler vererek açıklamıştır. Girişimciliği tetikleyen temel unsurun kültürel yapı olduğunu belirten Kara (2010), Türk Milletinin geçmişten günümüze kadar çeşitli girişimcilik faaliyetlerinde bulunduğunu ifade etmiştir.

Okul Öncesi Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören gençlerin geçmişten gelen girişimci kültür yapısından etkilendiği düşünülmektedir. Bunun etkisi günümüze kadar devam ettiği söylenebilir. Çevrenin düşünceleri, girişimcilik algısı ve kültürü girişimcilik niyetlerini etkilemektedir.

Alan yazın incelendiğinde, Eren'in (2020) girişimcilik niyetinin işsizlik kaygısını yordama durumunu tespit etmek amacıyla regresyon analizi yaptığı görülmüştür. Eren (2020), araştırması kapsamında yapmış olduğu regresyon analizinde girişimcilik niyetinin işsizlik kaygısını etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Akyön (2020) de çalışması sonucunda çevre unsurunun girişimcilik potansiyelini etkilediğini fakat çevrenin girişimci öz yeterlik ve girişimcilik niyeti ile doğrudan bir etkisi olmadığı tespit etmiştir.

Bölüm 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde çalışmadan elde edilen sonuçlar ile bu sonuçlara ve araştırmaya yönelik çeşitli öneriler mevcuttur.

5.1 Sonuçlar

1. Araştırma sonucunda, AÖA ile DAÜ'nün OÖÖ ve SÖ lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik niyetlerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

2. Araştırma sonucunda, AÖA ile DAÜ'nün OÖÖ ve SÖ lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin orta düzeyde işsizlik kaygısı yaşadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin İşsizlik Kaygısı ölçeğinin İşgücü, Sürekli Kaygı ve Eğitim alt boyutundan almış oldukları puanları orta düzeyde; Çevre alt boyutundan almış oldukları puanları ise düşük düzeyde bulunmuştur.

3. Araştırma sonucunda çalışmaya katılan öğrencilerin girişimcilik niyetlerinin; kurum, lisans programı ve CGPA ile anlamlı farklılıkları bulunmuştur. Cinsiyet, yaş ve sınıf değişkenleri ve girişimcilik niyeti arasında istatistiksel anlamda bir farklılık bulunamamıştır. Buna göre;

- DAÜ öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, AÖA öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinden daha yüksektir.
- OÖÖ lisans programındaki öğrencilerin girişimcilik niyetleri, SÖ lisans programındaki öğrencilerin girişimcilik niyetlerinden daha yüksektir.

- CGPA'sı yüksek olan öğrencilerin girişimcilik niyeti, CGPA'sı düşük olan öğrencilerden daha yüksektir.

4. Çalışmaya katılan öğrencilerin işsizlik kaygılarının; yaş, kurum, lisans programı, sınıf ve CGPA ile anlamlı farklılıkları bulunmuştur. Cinsiyet ile işsizlik kaygısı arasında istatistiksel anlamda bir farklılık bulunamamıştır. Buna göre;

- 21-23 yaş aralığındaki öğrenciler, 18-20 ile 24 yaş ve üzeri öğrencilerden daha fazla işsizlik kaygısına sahiptir.
- DAÜ öğrencilerinin işsizlik kaygıları, AÖA öğrencilerinin işsizlik kaygılarından daha yüksektir.
- OÖÖ lisans programındaki öğrencilerin işsizlik kaygıları, SÖ lisans programındaki öğrencilerin işsizlik kaygılarından daha yüksektir.
- Birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerin işsizlik kaygıları, ikinci sınıflara göre daha yüksektir. Dördüncü sınıfların, işsizlik kaygısı ile anlamlı farklılıkları bulunmamaktadır.
- CGPA'sı yüksek olan öğrencilerin işsizlik kaygıları, CGPA'sı düşük olan öğrencilerden daha yüksektir.

5. Girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucunda her iki değişkenin birbiri ile ilişkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Girişimcilik Niyeti Ölçeği ile İşsizlik Kaygısı Ölçeğinin Çevre alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Buna göre; girişimcilik niyeti arttıkça sosyal baskı azalmakta, girişimcilik niyeti azaldıkça sosyal baskı artmaktadır.

6. İşsizlik kaygısının, girişimcilik niyetini ne derece yordadığının tespiti için yapılan regresyon analizi sonucunda; İşsizlik Kaygısı Çevre alt boyutunun Girişimcilik Niyeti

Ölçeğini anlamlı ve negatif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Buna göre; sosyal baskının girişimcilik niyetlerini etkilediği belirlenmiştir.

5.2 Öneriler

5.2.1 Sonuçlara Yönelik Öneriler

1. Araştırma sonucunda öğrencilerin girişimcilik niyetleri yüksek düzeyde bulunmuş olsa da sahip oldukları girişimcilik niyetlerinin, girişimcilik eğitimleri ile desteklenmesi önerilmektedir. Günümüz şartlarında, gelişen teknolojiye ve yeniliklere bağlı olarak girişimciliğin önemi artmıştır. Öğrencilerin girişimcilik konusunda bilgilendirilmesi, değişen ve gelişen iş dünyasına uyum sağlayabilmeleri için bir gereklilik olarak görülmektedir. Üniversitelerdeki tüm önlisans ve lisans programlarının eğitim müfredatına girişimcilik derslerinin eklenmesi önerilmektedir.

2. Öğrencilerin girişimcilik niyetlerinin sürdürülebilmeleri için bu yönde teşvik edici devlet politikaları geliştirilmesi önerilmektedir. Girişimci bireylere belirli miktarda bütçe ayrılabilir ve girişimde bulunmak isteyenlere bu bütçe ile sınırlı bir süre için maddi yönden destek sağlanabilir. Atıl durumdaki devlet dairelerinin yeniden düzenlenmesi ve girişimcilere belirli bir süre için cüzi miktara kiralanması hali hazırda girişimcilik niyetleri yüksek düzeyde olan öğrencilerin girişimci olarak değerlendirilebilmeleri için önemli bir adım olarak görülmektedir.

3. AÖA, 1937 yılından beri devletin ihtiyacı kadar Okul Öncesi Öğretmeni ve Sınıf Öğretmeni yetiştirmektedir. DAÜ de 1979 yılından beri uluslararası standartlara sahip en önemli devlet yüksek öğretim kurumu olması sebebiyle KKTC için çok önemli bir yere sahiptir. Kökeni bu kadar eskiye dayanan bu iki önemli yükseköğretim kurumunun toplumun tüm bireyleri tarafından el üstünde tutulması gerekmektedir. İlgili yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören tüm öğrencilerin hakları korunmalıdır. Devlet, AÖA yanında DAÜ'den mezun olan öğretmenlerin de iş

hayatlarını güvence altına alabileceği çeşitli politikalar geliştirmeli ve bu sayede DAÜ'den mezun olan öğretmenlerin iş hayatlarına yönelik belirsizliklerini ortadan kaldırmalıdır. Bu sadece kurum bazında düşünülmemelidir. Geleceklerini ülkelerinin gelişimine adayacak olan tüm genç mezunlara üyesi oldukları devlet yönetimleri sahip çıkmalı ve çeşitli iş imkanları yaratmalıdır.

5.2.2 Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Çalışma yalnızca AÖA ve DAÜ'de öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirildiği için sonuçlarda genelleme yapılmaması; ülkedeki durumun tespit edilmesi amacıyla araştırmanın ülke genelindeki üniversitelerde ve farklı lisans programlarındaki öğrencilerle yapılması önerilmektedir.
2. Yapılacak yeni çalışmalarda girişimcilik niyetlerinin daha detaylı araştırılabilmesi için; ailenin eğitim durumu, mesleği, geliri, ailede girişimci olma durumu ve öğrencilerin iş deneyimi ile girişimcilikle ilgili ders alıp almama durumlarının demografik özellikler çatısı altında incelenmesi ve tespit edilmesi önerilmektedir.
3. Araştırma sonuçlarında her ne kadar cinsiyet değişkeni ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir farklılık bulunmasa da, sayılarının az olmasına rağmen erkeklerin girişimcilik niyetlerinin kadınlara göre biraz daha yüksek düzeylerde seyretmesi göze çarpan önemli bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde kadın girişimciliğin de etkili olduğu düşünülmektedir. Aynı araştırmanın farklı üniversitelerde aynı lisans programında öğrenim gören öğrencilerle yapılması ve erkeklerin girişimcilik niyetlerinin biraz daha yüksek olmasının okudukları lisans programlarına bağlı olup olmadığının tespit edilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Adak, N. (2010). Sosyal bir problem olarak işsizlik ve sonuçları. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 21(2), 105-116.
- Adıgüzel, M. (2021). Türkiye’de genç işsizliği etkileyen faktörler. *Econharran Harran Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(8).
- Adıgüzel, Z. ve Musluhittinoğlu, N. N. (2021). Üniversitelerde verilen girişimcilik eğitiminin kalitesinin girişimcilik niyeti üzerindeki etkilerinin incelenmesi, genişletilmiş özet. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 9(23), 36-42.
- Akdemir, B. ve Özer, E. K. (2019). İşveren markası algısının etkili liderlik ile ilişkisi ve bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(30), 990-1004.
- Akkaya, T. (2017). *Türkiye’de işsizlik olgusu bağlamında iş beğenmeme nedenleri: İstanbul ili örneği* (Uzmanlık Tezi). Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Akgün, S. S. (2019). *Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

- Akkuş, Y., Akdoğan, Ç., ve Akyol, A. (2019). Girişimcilik niyetini etkileyen temel kişilik özellikleri ve girişimci kişilik boyutları: Trakya örneği. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 1-13.
- Akmaz, M. G. ve Ceyhan, N. (2009). Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencilerinin durumluk sürekli kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri (Tokat örneği). *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 131-147.
- Aktaş, M., Ece, S. ve Öztekin, S. (2018). Toplumsal cinsiyet ve girişimcilik. 3. *Uluslararası El Ruha Sosyal Bilimler Kongresi*, Şanlıurfa, Türkiye.
- Akyön, F. V. (2020). Girişimcilik niyeti, öz-yeterlilik ve girişimcilik potansiyeline çevrenin etkisi: sağlık yönetimi lisansüstü öğrencileri üzerine bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 15(2), 78-93.
- Alparslan, A., Taş, M. ve Yastıoğlu, S. (2017). Girişimcilik niyeti eğitimle mi artar yoksa kültürel değerlerle mi açıklanır? *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 148-161.
- Altınsoy, H. (2020). Türkiye’de genç işsizliğinin boyutları ve çözümüne ilişkin öneriler. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 11(1), Sayfa: 69-89.
- Amırlı, H. (2020). *Sosyal zekânın girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu üzerindeki etkisi: bir alan araştırması* (Yüksek lisans tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.

Andaç, F. (2010). *İşsizlik sigortası* (2. Baskı, Yayın No: 66). Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası, Nisan.

Apaydın, F. (2018). Türkiye’de işsizliğin karakteristiklerinin karşılaştırmalı analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (30), 159-200.

Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 1-11.

Aslan, Ş. ve Atabey, A. (2007). Küresel rekabette kadın girişimcilerin rolü ve Türk kadın girişimci tipolojisi. *Journal of Azerbaijani Studies*, 12(1-2), 1-17.

Aşık, N. A. (2018). Turizm öğrencilerinin kaygı düzeylerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Sosyal ve Beşeri Bilimleri Dergisi*, 10(2), 83-98.

Aşkın, A., Nehir, S. ve Vural, S.Ö. (2011). Tarihsel süreçte girişimcilik kavramı ve gelişimi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*. 6 (2).

Atatürk Öğretmen Akademisi Öğretim ve Sınav Tüzüğü. (2002, 15 Şubat). Resmi Gazete (Sayı: 17). Erişim adresi: <http://www.mebnet.net/sites/default/files/tuzukler/ae85-02.pdf>

Atıcı, Ü. ve Üzüm, H. (2021). Beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin incelenmesi. *Abant Sosyal Bilimler*

Dergisi, 21(1), 305-316. doi:
<https://doi.org/10.11616/basbed.v21i60671.897069>

Avcı, B. S. (2022). Türkiye’de genç işsizliğine etki eden faktörler. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(1), 33 - 46. doi: <https://doi.org/10.11616/asbi.954652>

Avşar, M. (2007). *Yüksek öğretimde öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin araştırılması, Çukurova Üniversitesinde bir uygulama* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.

Ay, S. (2012). Türkiye’de işsizliğin nedenleri: istihdam politikaları üzerine bir değerlendirme. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 19(2).

Aydemir, S. ve Korkmaz, O. (2021). İş kurmaya başlama niyetini etkileyen girişimci özellikleri ve kültürel destek değişkenlerinin lojistik regresyon analizi ile incelenmesi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 17(3).

Aydemir, Y. ve Yılmaz, O. (2019). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetinin kişilik özellikleri bakımından incelenmesi: Batman Üniversitesi örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 14 (2), 247-261.

Aydın, N. (2012). İşsizlik, Beveridge eğrisi ve Türkiye işgücü piyasasına ilişkin bir değerlendirme. *Dpujss Number*, 32(2).

- Aytaç, S. ve Keser, A. (2002). İşsizliğin çalışan birey üzerindeki etkisi: işsizlik kaygısı. *ISGUC The Journal of Industrial Relations and Human Resources*, 4(2).
- Aytaç, Ö. (2006). Girişimcilik: sosyo-kültürel bir perspektif. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (15).
- Ballı, A. İ. K. ve Üstün, F. (2019). Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyeti üzerine etkisi: uygulamalı girişimcilik eğitimine katılanlar üzerine bir çalışma. *Business & Management Studies: An International Journal*, 7 (1): 308-326. doi: <http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v7i1.1068>
- Bağcı, E. (2018). Eğitim düzeyinin işsizlik üzerindeki etkisi gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin karşılaştırılması. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 348-358. doi: 10.29106/fesa.377318
- Baykal, K. B. (2021). *Türkiye’de işsizlik sigortasından yararlanma sürelerinin sağkalım analizi ile modellenmesi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Bayrak, Y. (2020). *Türkiye’de genç işsizliği ve yükseköğretim öğrencileri arasında işsizlik kaygısı: bir alan araştırması örneği* (Yüksek lisans tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Bayraktar, S. ve İncekara, A. (2013). Türkiye’nin genç işsizlik profili. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 4(1), 15-38.

- Birinci, A. (1998). Nüfus artışının ekonomiye yaptığı etkiler açısından değerlendirilmesi ve Türkiye'deki yansımaları. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 29 (1), 153-162.
- Bozdağlıoğlu, Y. U. (2008). Türkiye'de işsizliğin özellikleri ve işsizlikle mücadele politikaları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 20.
- Bozkurt, Ö. (2006). Girişimcilik eğiliminde kişilik özelliklerinin önemi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1 (2), 93-111.
- Bozkurt, Ö. ve Erdurur, K. (2013). Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimindeki etkisi: potansiyel girişimciler üzerinde bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* (8:2).
- Bulut, R. ve Pınar, Ç. (2020). Covid- 19 pandemisi döneminde Türkiye'de istihdam ve işsizlik. *Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 217-225.
- Can, S. ve Can, Ş. (2011). Kamu personeli seçme sınavı öncesinde öğretmen adaylarının stres düzeyleri. *Kastomonu Eğitim Dergisi*, 19(3), 765-778.
- Cevher, E. ve Yüksel H. (2014). Girişimcilik ve girişimci iş fikri geliştirme: meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik bir alan araştırması. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (6), 97-112.
- Cüceloğlu, D. (2021). İnsan ve davranışı. Remzi Kitabevi: İstanbul. (41. Baskı)

- Çakmak, Ö. ve Hevedanlı, M. (2004, 6-9 Temmuz). Biyoloji öğretmen adaylarının kaygılarını etkileyen etmenler. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Çalışır, G. ve Çakmak Kılıçaslan, E. (2017). Toplumsal cinsiyet bağlamında kadın girişimcilik: TEB Kobi TV. *Aydın İktisat Fakültesi Dergisi*, 124-140.
- Çelik, A., İnce, M. ve Bozyiğit, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetlerini etkileyen ailesel faktörleri belirlemeye yönelik bir çalışma. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3) , 113-124.
- Çelik, M. ve Karababa, A. G. (2018). Girişimcilik niyetlerinin demografik faktörlere göre incelenmesi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13(1), 57-67.
- Çeltek, E., Özcan, B., Sönmez, N. ve Kırım, B., (2018). Girişimci kişilik özelliklerinin ve girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimine etkisi – Kocaeli Üniversitesi örneği [18. EYİ özel sayı]. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 37-54. doi: 10.18092/ulikidince.354698
- Çetinkaya Bozkurt, Ö., Kalkan, A., Koyuncu, O. ve Alparıslan, A. M. (2012). Türkiye’de girişimciliğin gelişimi: girişimciler üzerinde nitel bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(15).

- Çetintaş, H., Bicil, İ. M. ve Türköz, K. (2018). Türkiye’de girişimcilik ile işsizlik arasındaki nedensellik ilişkisi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*. 13(2), 124-134.
- Çevik, V. ve Öneren, M. (2019). Önlisans öğrencilerinin iş bulma endişeleri ve kaygı düzeylerinin belirlenmesi: *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (8), 1-12.
- Çolakoğlu, T., Polat, E. K. ve Aydın, G. G. (2017). İktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin işsizlik kaygısı üzerine bir araştırma: Biga İİBF örneği. *The International Journal of Innovative Approaches in Social Sciences* 1(1). doi:10.29329/ijiasos.2017.85.3
- Dağlar, H. (2021). Kişilik özelliklerinin işsizlik kaygısı üzerine etkisi: üniversite mezunları üzerine bir araştırma. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(44), 7638-7667.
- Daim, T., M. Dabic ve E. Bayraktaroglu (2016). Students’ entrepreneurial behavior: international and gender differences. *Journal of Innovation and Entrepreneurship: A Systems View Across Time and Space*, 5(1), 1-22.
- Doğu Akdeniz Üniversitesi. (2019). Doğu Akdeniz Üniversitesi giriş sınavları ve öğrenci kabul yönetmeliği. Erişim adresi: <https://mevzuat.emu.edu.tr/5-1-1-Yonetmelik-GirisSinavKabul.htm>

Doğu Akdeniz Üniversitesi. (2022). Sınıf öğretmenliği lisans programı. Erişim adresi:

[https://www.emu.edu.tr/tr/programlar/sinif-ogretmenligi-lisans-programi-](https://www.emu.edu.tr/tr/programlar/sinif-ogretmenligi-lisans-programi-turkce/826)

[turkce/826](https://www.emu.edu.tr/tr/programlar/sinif-ogretmenligi-lisans-programi-turkce/826) Erişim tarihi: Mayıs 2022

Demir, Ö. (1996). Joseph A. Schumpeter: hayatı, eserler ve katkıları. *Ankara*

Üniversitesi SBF Dergisi, 50(1). doi: 10.1501/SBFder_0000001781

Diaz, G. ve Jimenez Moreno, J. (2010). Entrepreneurial intention: The role of gender.

International Entrepreneurship and Management Journal, 6(3), 261-283.

Dincer Aydın, H. U. (2012). Örgütsel iletişim açısından örgüt kültürü ve bir araştırma

(Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

Doğu Akdeniz Üniversitesi (2022, Mayıs 15). *Sınıf öğretmenliği lisans programı*.

Erişim adresi: [https://www.emu.edu.tr/tr/programlar/sinif-ogretmenligi-](https://www.emu.edu.tr/tr/programlar/sinif-ogretmenligi-lisans-programi-turkce/826)

[lisans-programi-turkce/826](https://www.emu.edu.tr/tr/programlar/sinif-ogretmenligi-lisans-programi-turkce/826)

Doğu Akdeniz Üniversitesi (2022, Mayıs 15). *Giriş sınavları ve öğrenci kabul*

yönetmeliği. Erişim adresi: [https://mevzuat.emu.edu.tr/5-1-1-Yonetmelik-](https://mevzuat.emu.edu.tr/5-1-1-Yonetmelik-GirisSinavKabul.htm)

[GirisSinavKabul.htm](https://mevzuat.emu.edu.tr/5-1-1-Yonetmelik-GirisSinavKabul.htm)

Dolgun U. (2006). Schumpeter'e göre ekonomik gelişmede girişimcinin dinamik rolü.

Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 1(1), 145-148.

- Dündar, S. ve Ağca, V. (2007). Afyon Kocatepe Üniversitesi lisans öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin incelenmesine ilişkin ampirik bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25 (1), 121-142.
- Durak, İ. (2011). Girişimciliği etkileyen çevresel faktörlerle ilgili girişimcilerin tutumlar: bir alan araştırması. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, (9: 2).
- Dursun, S. ve Aytaç, S. (2009). Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 28 (1), 71-84.
- Ekiyor, A. ve Kızılkaya, S. (2017). Aile yapısının girişimcilik üzerine etkisi: eczacılar örneği. *International Journal of Academic Value Studies*, 3(10), 112-123.
- Engindeniz, S. ve Özden, F. (2009). Ege Üniversitesi ziraat fakültesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin saptanması üzerine bir araştırma. *İzmir Genç İşadamları Derneği Yayınları*. 1.
- Ensari, M. Ş. ve Alay, H. K. (2017). Üniversite öğrencilerinin yenilikçilik eğilimi ile girişimcilik potansiyelleri arasındaki ilişkiye ailelerin girişimcilik öyküsünün aracı etkisinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. doi: 10.5505/pausbed.2017.43875
- Eren, H. B. (2020). *Eczacılık Fakültesi son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısı, girişimcilik niyeti ve umutsuzluk ilişkisi: Ankara ili örneği* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Erçelik, M. A. (2021). *Girişimcilik eğitimi*. İksad Yayınları. Ankara. Erişim Adresi: <https://iksadyayinevi.com/wp-content/uploads/2021/11/GIRISIMCILIK-EGITIMI.pdf> Erişim Tarihi: 23 Ocak 2022
- Erdoğan, F. (2005). Türkiye’de eğitimin işsizlik üzerindeki etkisi (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Erikli, S. (2021). Covid-19’un genç işgücünde yaratacağı olası tehlike: yara izi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 39(1), 380-404.
- Erten, S. (2002). Planlanmış davranış teorisi ile uygulamalı öğretim metodu. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi*, 19(2), 217-233.
- Etesaminia, S. ve Gemlik, N. (2021). Sağlık yönetimi öğrencilerinin girişimcilik niyeti üzerine nitel bir araştırma. *Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 39-45.
- Etcı, H. ve Karagöl, V. (2019). Türkiye’de istihdam ve işsizlik. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14).
- Eurostat. (2022a). Nisan 2022: 62/2022 – 1 June 2022 Erişim adresi: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/14636259/3-01062022-AP-EN.pdf/85134828-9c7a-898b-1636-00c24ddca735>

Eurostat. (2022b). Mayıs 2022: 72/2022 – 30 June 2022 Erişim adresi:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/14644611/3-30062022-AP-EN.pdf/25600168-6872-9590-d521-6cc783a7ccf2?t=1656526799665>

Eurostat. (2022c). *Who we are*. Erişim adresi: [https://ec.europa.eu/eurostat/about/who-](https://ec.europa.eu/eurostat/about/who-we-are)

[we-are](https://ec.europa.eu/eurostat/about/who-we-are) Erişim Tarihi: Temmuz 2022

Evcı, G. ve Alper, E. N. (2022). Girişimcilik dersinin işletme öğrencilerinin

girişimcilik niyetine etkisi: Yalova Üniversitesi örneği. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1) , 159-173.

Gökçe, P. Ö. (2021) *Aktif istihdam politikalarının etki değerlendirmesi: Aydın ili*

Örneği (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Gökdemir, S. (2021). *1980 sonrası Türkiye’de yaşanan ekonomik krizler ve krizlerin*

işsizliğe etkisi (Yüksek lisans tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.

Gül, M. ve Seyrek, İ. H. (2017). Finansal okuryazarlık ve girişimcilik niyeti: üniversite

öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 103-118. doi: <http://dx.doi.org/10.11611/yead.311824>

Gülşen, F. (2021). OECD ülkelerinde girişimcilik eğiliminin ekonomik etkileri.

International Journal on Social Sciences, 6(1). doi: 10.46291/Al-Farabi.060102

- Günçavdı, Ö. ve Küçükçiftçi, S. (2007). KKTC ekonomisinde büyümenin kaynakları ve istihdam imkânları. *İktisat İşletme ve Finans Dergisi*, 22(250), 37-52. doi: 10.3848/iif.2007.250.2976
- Güney, A. ve Çelik, E. (2019). Sosyal sermaye ile işsizlik kaygısı arasındaki ilişki: Atatürk Üniversitesi İİBF son sınıf öğrencileri üzerine bir uygulama. *İstanbul İktisat Dergisi*, 69(1), 103-131. doi: <https://doi.org/10.26650/ISTJECON2019-0005>
- Güney, S. ve Gıdık, M. (2019). Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyetine etkisi ve devlet üniversitesi işletme bölümü öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (99), 440-454.
- Gündoğan, N. (1999). Genç işsizliği ve Avrupa birliğine üye ülkelerde uygulanan genç istihdam politikaları. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 54(1).
- Güven, B. (Ed.). (2018). *Girişimcilik: Temel Kavramlar, Girişimcilik Türleri, Girişimcilikte Güncel Konular*. İstanbul: Siyahinci Akademi Yayınları. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/profile/Bulent-Gueven/publication/327014173_Girisimcilik_Temel_Kavramlar_Girisimcilik_Turleri_Girisimcilikte_Guncel_Konular/links/5b72d7bb92851ca6505d7a67/Girisimcilik-Temel-Kavramlar-Girisimcilik-Tuerleri-Girisimcilikte-Guencel-Konular.pdf

Hazar, Ç. M. (2013). Kişilik ve iletişim tipleri. *Selçuk İletişim*, 4(2), 125-140.

International Labour Office (ILO). (2021a). *World Employment and Social Outlook: Trends 2021*. Geneve: International Labour Office. Erişim adresi: https://www.ilo.org/wcmstp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_795453.pdf

International Labour Office (ILO). (2021b). *An update on the youth labour market impact of the COVID-19 crisis*. ILO: Social Brief. Geneve: International Labour Office. Erişim adresi: https://www.ilo.org/wcmstp5/groups/public/---ed_emp/documents/briefingnote/wcms_795479.pdf

International Labour Office Data Explorer (ILO). (2022a). Erişim adresi: <https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer30> Erişim tarihi: Haziran 2022

International Labour Office (ILO). (2022b). *About the ILO*. <https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/lang--en/index.htm> Erişim tarihi: Temmuz 2022

Işık, V. (2016). Türkiye’de genç işsizliği ve genç nüfusta atalet. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 5(11).

Işık, N., Göktaş, D., Kılınç, E. C. (2011). İktisadi büyümede girişimciliğin rolü. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(1), 147-178.

Işık, N., Işık, B., Kılınç, E. C. (2015). Girişimcilik ve inovasyon ilişkisi: teorik bir Değerlendirme. *JEBPIR*, 1(2), 57-90.

İsmailoğlu, G. ve Ersoy, A. F. (2021). Yeni mezun sosyal çalışmacıların “işsizlik” kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(4) , 2459-2472.

İrmiş, A. ve Barutçu, E. (2012). Öğrencilerin kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmelerini ve iş kurma niyetlerini etkileyen faktörler: bir alan araştırması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26 (2), 1-25

İşlek, Y. (2018). Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin işsizlik ile ilgili kaygılarının depresyon ve kaygı düzeyleri ile ilişkisi açısından incelenmesi (Akdeniz Bölgesi örneği) (Yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Kabaklarlı, E. ve Gür, M. (2010). *Türkiye’de genç işsizlik sorunu ve ekonomik belirleyicilerin uzun dönem eş bütünleşme analizi*. 14. Uluslararası İktisat Öğrencileri Kongresi.

Kahya, C. ve İmamoğlu, İ. K. (2015). Ekonomi okuryazarlığının girişimcilik niyeti üzerindeki rolü. *The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science*, (39), 139-156. doi: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2996>

- Kalafatoğlu, Y. (2020). Kalıp yargıların girişimcilik niyetine etkisi. *İş ve İnsan Dergisi*, 7(1) , 105-118.
- Kanca, O. C. (2012). Türkiye’de işsizlik ve iktisadi büyüme arasındaki nedenselliğin ampirik bir analizi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 1-18.
- Kara H. ve Hacet, M. (2012). Spor yöneticilerinde durumluk kaygısının otomatik düşünceler üzerindeki etkisinin incelenmesi. *E-Journal Of New World Sciences Academy*, 7(4), 3c0100.
- Karabey, C. N. (2013). Girişimsel düşüncüyü anlamak: düşünme tarzı ve risk tercihinin girişimsel özyetkinlik ve girişimcilik niyeti ile ilişkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(3), 143-159.
- Karademir, E., Balbağ, M. Z. ve Çemrek, F. (2018). Öğretmen adaylarının girişimcilik düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, (220).
- Karagöz, Y. (2010). Nonparametrik tekniklerin güç ve etkinlikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(33), 018-040.
- Karakılçık, N. Ve Uçar, S. (2022). Bazı temel girişimcilik becerilerinin okul dışı öğrenme ortamlarında gelişiminin betimlenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(1), 221-234.

Karasar, N. (2020). Bilimsel araştırma yöntemi (36. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karcıoğlu, F. ve Balkaya, E. (2018): Üniversite son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısı ve girişimcilik niyeti ilişkisi: TRA1 bölgesi örneği, [Özel sayı]. 'İş, Güç' *Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 20, 95-120. doi: <https://10.4026/isguc.473601>

Karslı, H. O. (2018). *Kişilik özellikleri ve girişimcilik niyeti arasındaki ilişkinin proaktif kişilik boyutu açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Kartopu, S. (2012). Lise öğrenci ve öğretmenlerinin durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Kahramanmaraş örneği). *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17:2, 147-170.

Kaya, M. ve Varol, K., (2004). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin durumluk-sürekli kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri (Samsun Örneği). *On Dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(17) , 31-63.

Kayalar, M. ve Ömürbek, N. (2007). Girişimci adayların risk almaya yatkınlık özelliğinin cinsiyet bağlamında incelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(1), 186-200.

Kaygın, E. ve Güven, B. (2015). Girişimci olmayı belirleyen faktörler. Kaygın, E. ve Güven B. (Ed.). Temel kavramlar, girişimcilik türleri, girişimcilikte güncel konular (s. 35-47) içinde. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/profile/Bulent-Gueven/publication/327014173_Girisimcilik_Temel_Kavramlar_Girisimcilik_Turleri_Girisimcilikte_Guncel_Konular/links/5b72d7bb92851ca6505d7a67/Girisimcilik-Temel-Kavramlar-Girisimcilik-Tuerleri-Girisimcilikte-Guencel-Konular.pdf

Kaygusuz, N. A. ve Genç, K. Y. (2022). *Sosyal Girişimciliğin Ticari Girişimcilikle İlişkisi*. Ankara: Astana Yayınları. Erişim adresi: [https://books.google.com.cy/books?id=IkFbEAAAQBAJ&pg=PP2&lpg=PP2&dq=Kaygusuz+ve+Gen%C3%A7+\(2022\)+giri%C5%9Fimcilik&source=bl&ots=qBE5Erd4-0&sig](https://books.google.com.cy/books?id=IkFbEAAAQBAJ&pg=PP2&lpg=PP2&dq=Kaygusuz+ve+Gen%C3%A7+(2022)+giri%C5%9Fimcilik&source=bl&ots=qBE5Erd4-0&sig)

Keskin, G. (2022). *Döviz kuru oynaklığının işsizlik üzerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Karabük Üniversitesi, Karabük.

Keskin, S. (2018). Yeni girişimcilerin başarısızlık nedenlerinin analizi: ampirik bir çalışma. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(1), 147-158.

Kızılöz, Ö. , Yumuk Günay, G. ve Durgut, A. İ. (2021). Girişimcilerin liderlik davranışlarının sosyal sermaye ve girişimsel öz yetkinlik algıları ile olan

ilişkisi: teknoparklardaki şirket sahipleri üzerine bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 16(1), 106-120.

Kimzan, F. Ö. (2020). *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemi öğrencilerinin işsizlik kaygısı ve girişimcilik eğilimi ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

KKTC İstatistik Kurumu. (2020). *KKTC İstatistik Kurumu 2020 hanehalkı işgücü anketi sonuçları*. Lefkoşa: KKTC İstatistik Kurumu. Erişim adresi: <http://www.stat.gov.ct.tr/HIA-BULTEN-YIL-7.aspx>

KKTC İstatistik Kurumu. (2021). *KKTC İstatistik Kurumu 2021 hanehalkı işgücü anketi sonuçları*. Lefkoşa: KKTC İstatistik Kurumu. Erişim adresi: <http://www.stat.gov.ct.tr/HIA-BULTEN-YIL-8.aspx>

KKTC Öğretmenler Yasası 25/1985. (1985, 3 Haziran). Resmi Gazete (Sayı: 52). Erişim adresi: <http://www.mebnet.net/sites/default/files/yasalar/25-1985.pdf>

Konokman, G. Y. ve Yelken, T. Y. (2014). Investigation of preschool teacher candidates' attitudes towards learning and their entrepreneurship levels. *International Online Journal of Educational Sciences*, 6(3), 648-665.

Korkmazer, F. (2020). Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı algılarının incelenmesi. *Bussiness Economics and Management Research Journal*, 3(2), 141-152.

- Krueger, N. F., Reilly, M. D., ve Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 15, 411-432. doi:10.1016/S0883-9026(98)00033-0
- Linan, F. ve Chen, Y. (2009). Development & cross-cultural application of a specific instrument to measure entrepreneurial intentions. *Entrepreneurship: Theory & Practice*, 33(3):593-617. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2009.00318.x>
- Manav, F. (2011). Kaygı kavramı. *Toplum Bilimleri Dergisi*, 5 (9), 201-211.
- Maral, M., Yıldız, F. ve Alpaydın, Y. (2021). Türkiye’de yüksek öğretim harcamaları ve genç işsizliği ilişkisi üzerine bir analiz. *Journal of Economic Policy Researches*, 8(2) , 173-197
- Marangoz, M. (2020). Girişimcilik. (6. Baskı). Beta Basım Yayın Dağıtım: İstanbul.
- Murat, S. ve Şahin, L. (2011). Nedenleri ve sonuçları bakımından gençler arasında yaygınlaşan işsizlik. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, (44), 1-48.
- Naktiyok, A. ve Timuroğlu, M. K. (2010). Öğrencilerin motivasyonel değerlerinin girişimcilik niyetleri üzerine etkisi ve bir uygulama. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23(3), 85-103.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (OECD) (2022a). *OECD welcomes Costa Rica as its 38th member*. Erişim adresi:

<https://www.oecd.org/newsroom/oecd-welcomes-costa-rica-as-its-38th-member.htm> Erişim tarihi: Haziran 2022

Organisation for Economic Co-operation and Development. (OECD). (2022b). *Labour market situation, news release*. Paris: OECD. Erişim adresi:

<https://www.oecd.org/sdd/labour-stats/labour-market-situation-oecd-07-2022.pdf> Erişim tarihi: Temmuz 2022

Örten, B. (2018). Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programına devam eden öğrencilerin profilleri (Yüksek lisans tezi). Doğu Akdeniz Üniversitesi: Gazimağusa.

Özaralli, N. ve Rivenburgh, N. K. (2016). Entrepreneurial intention: antecedents to entrepreneurial behavior in the USA and Turkey. *Journal of Global Entrepreneurship Research*, 6(1), 1-32.

Özçelik, E. (2020). “Sosyal Girişimcilik”. *International Social Sciences Studies Journal*, 6(63), 2317-2328.

Özçelik Kaynak, K. ve Öztuna, B. (2020). Üniversite öğrencilerinde işsizliğe yönelik işsizlik kaygısı ve umutsuzluk: Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 15(60), 953-970. doi: 10.19168/jyasar.742879

Özdemir, A., Özgüner, M. ve Alkış, H. (2018). Üniversitelerde verilen girişimcilik eğitimi girişimci kişilik özelliklerini nasıl etkiler? Deneysel bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 21(2), 430-447.

Özder, H. (2012). Öğretmen adaylarının seçiminde uygulanan mülakat sınavının geçerlik ve güvenirliği: KKTC örneği. *Eğitim ve Bilim*, 37(166).

Özder, H., Birinci, M., Zaifoğlu, P., Işıktaş, S. (2018). Okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının işsizlik kaygılarına ilişkin bir ölçek geliştirme çalışması. "*İş, Güç*" *Endüstri İlişkileri Ve İnsan Kaynakları Dergisi*. 20 (2), 39-56. Erişim adresi: [https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/okuloncesi-ve-sinif-ogretmeni- adaylarinin-issizlik-kaygilari-olcegi-toad.pdf](https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/okuloncesi-ve-sinif-ogretmeni-adaylarinin-issizlik-kaygilari-olcegi-toad.pdf) doi: <https://10.4026/isguc.422377>

Özer, E., Durutürk, B. ve Sanal, Y. (2019). Girişimcilik eğitimi alan bireylerin eğitime katılım amaçları ve girişimciliğe yönelik kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1). doi:10.18026/cbayarsos.544728

Phiri, C. (2020). *İşsizlik*. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/339134350_ISSIZLIK Erişim tarihi: Ocak 2022

- Pınarcık, Ö., Danacı, M. Ö., Deniz, M. E. ve Eran, N. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1966-1983.
- Rosenthal, B. S. ve Schreiner, A, C. (2000). Prevalence of psychological symptoms among undergraduate students in an ethnically diverse urban public college. *Journal of American College Health*. 49 (1): 12-18.
- Sabuncu, R. G. (2017). *Anadolu üniversitesi işletme fakültesi öğrencilerinin girişimcilik niyetleri ve çevresel tutumlarını ölçmeye yönelik bir araştırma*. (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Sarıoğlu, K. (2020). Covid-19 salgınının Türkiye'deki girişimciler ve faaliyetleri üzerinde etkileri: nitel bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 15(2), 54-77.
- Serbest, S. ve Göksel, A. (2021). Kamu özel sektördeki yenilikçilik davranışı ve girişimcilik niyeti ilişkisinde aile geçmişinin etkilerinin çok boyutlu analizi: bir alan araştırması. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(3): 182-204.
- Surat A. ve D. Ceran (2020). Üniversite Öğrencilerinin İşsizlik Kaygısı. *ISPEC Journal of Social Sciences & Humanities*, 4(3), 145-166.

Şahin, L. ve Şen, A. (2020). Uluslararası işgücü göçlerinin ekonomik etkileri: işsizlik, vergi gelirleri, verimlilik. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 19(40), 375-394. doi: <https://doi.org/10.35408/comuybd.740109>

Şahin, M. (2019). Korku, kaygı ve kaygı (anksiyete) bozuklukları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(10), 117-135.

Şahin Kutlu, Ş., Çetinbakış, M. ve Kutlu, M. (2019). Üniversite son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine bir uygulama. *Ekev Akademi Dergisi*, 78.

Şenel, D. ve Kocaalan, M. L. (2018). Çocuk gelişimi ve okul öncesi öğretmenliğinde eğitim gören öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesi: Pamukkale Üniversitesinde bir uygulama. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(81), 399-415.

Şeşen, H. ve Basım, N. (2012). Demografik faktörler ve kişiliğin girişimcilik niyetine etkisi: spor bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 12, 21-28.

Talih Akkaya D., Yıldız, E. ve Koldere Akın, Y. (2014). Üniversite öğrencilerinin girişimci kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi: Yalova meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik bir uygulama. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, (8).

- Taşcı, V. (2019). *Üniversite öğrencilerinde girişimcilik niyeti ve kariyer planlaması ilişkisi: Karabük üniversitesinde bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Karabük Üniversitesi, Karabük.
- Taşdemir, F. D. (2021). Türkiye ekonomisinde işgücü piyasasının bazı niteliksel belirleyicileri üzerine ampirik bir çalışma (Doktora Tezi). Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Taşgım, Ö., Bozgeyikli, H. ve Boğazlıyan, E. (2017). Üniversiteli gençlerin işsizlik kaygıları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6(16), 551-567.
- Taysı, K. ve Canbaz, S. (2014). Önlisans öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini ve eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(1), 59-67.
- Tekin Tayfun, A. N. ve Korkmaz, A. (2016). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17), 534-558.
- Timuroğlu, M. K. ve Çakır, S. (2014). Girişimcilerin yeni bir girişim yapma niyetlerinin risk alma eğilimi ile ilişkisi. *AKÜ İİBF Dergisi*, 6(2), 119-136.
- Timuroğlu, M. K. ve Yılmaz B. (2019). Stres ve girişimcilik niyeti: bir uygulama. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 33(3).

Tolgay, S. B. (2021, Mart). *Girişimciliğin ekonomik kalkınma sürecine katkısı teorik bir analiz*. 3. Uluslararası İzmir İktisat Kongresi, İzmir, Türkiye.

Turaç, İ. S. ve Bayın Donar, G. (2017). Sağlık yönetimi öğrencilerinin işsizlik kaygılarını ve yaşam doyumlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 119-127.

Turan, A., Kıvrak, Y., Atasayar, A. ve Başar, M. (2021). İlköğretim öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinin bazı demografik değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2).

Türk Dil Kurumu (TDK). (2022, Şubat). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri Güncel Türkçe Sözlük*. Erişim adresi: <https://www.tdk.gov.tr> Erişim tarihi: Şubat 2022

Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK). (2017). *Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış işgücü maliyeti endeksleri metaveri*. Erişim adresi: https://www.tuik.gov.tr/indir/m_t_metaveri/ime_mv.pdf

Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK). (2022a). *TÜİK İşgücü İstatistikleri IV. Çeyrek Ekim-Aralık 2021*. Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-IV.-Ceyrek:-Ekim---Aralik,-2021-45643>

Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK). (2022b). *TÜİK İşgücü İstatistikleri I. Çeyrek Ocak-Mart* 2022. Erişim adresi:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-I.-Ceyrek:-Ocak--Mart,-2022-45648>

Türköz, O., Bektaş, M. ve Çiçek, H. (2021). Lisansüstü eğitim alan bireylerde gelecek kaygısı. *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 4(2).

Uluköy, M., Demireli, C. ve Kahya, V. (2013). KOSGEB girişimcilik eğitimi kurslarına katılan katılımcıların girişimcilik profiline yönelik bir alan araştırması. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, (8:2).

Ünlü, A. ve Yıldız, K. (2021) Türkiye’de genç işsizlik sorunu ve çözüm önerileri. Sümer, G. (Ed.). İktisat alanında seçilmiş konular-2. Erişim adresi: <https://books.google.com.tr/books?id=zjJEEAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=tr#v=onepage&q&f=false>

Ünsar, S. (2007). Liderlik ve liderlik davranışı üzerine yapılan bir çalışma. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 1-18.

Üstün, G., Dedekoç, Ş. Kavalalı, T., Öztürk, F., Sapcı, Y. ve Can, S. (2014). Üniversite son sınıf öğrencilerinin iş bulmaya ilişkin umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 200-221.

- Üzülmez, H. (2008). Girişimcilik ve Konya'daki girişimciliğin geleceği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), 21-31.
- Voda, A., ve Florea, N. (2019). Impact of personality traits and entrepreneurship education on entrepreneurial intentions of business and engineering students. *Sustainability*, 11(4). doi: <http://dx.doi.org/10.3390/su11041192>
- Yağcı, E. ve Kurşunlu, E. (2017). Öğretmen adaylarının aldıkları mesleki eğitimin yeterliliğine ve Kamu Personeli Seçme Sınavı'na (KPSS) yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 7(14), 1-14.
- Yalçıntaş, M. (2010). Çağımızda girişimcilik. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* (5:1).
- Yanık, O., Timuroğlu, M., K. ve Naktiyok, A. (2017). Duyguların girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 9 (2), 461-477.
- Yaprak, Ş. (2009). Ekonomik krizlerin istihdama yansımaları. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 1(2).
- Yavuz, A. (2010). Küresel kriz ve istihdama etkisi. *Journal of Social Policy Conferences*, 0(58), 1-32. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iusskd/issue/887/9863>
- Yazar Aslan, B. (2015). Genç işsizliğe yönelik alan araştırması: üniversite öğrencileri arasında kaygı ve umutsuzluk. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 6(2), 71-86.

- Yetişensoy, O. ve Şahin, İ. F. (2020). Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının işsizlik kaygısı düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(3), 627-643.
- Yıldız, K. (2014). İşsizlik türleri, her bir işsizlik türünün toplam işsizlikteki payı ve çeşitli demografik parametrelerle ilişkisi. *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, (45).
- Yılmaz, A. (2019). Öğretmen adaylarının kariyer streslerinin karma araştırma yaklaşımı ile incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 93-105.
- Yılmaz, C., Urdaletova, A., Özdil, T. Ve Gülçiçek Tolun, B. (2018). Girişimcilik dersinin Kırgızistan ve Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerine etkisi. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 25(3), 655-675.
- Yüksel, H., Cevher, E. ve Yüksel, M. (2015). Öğrencilerin girişimci kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimleri üzerine bir araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(1), 143-156.
- Yüzüak, E. (2010). *Üniversitelerde öğrenim gören kız öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini etkileyen faktörler: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İ.İ.B.F. örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

EKLER

Ek 1: DAÜ Etik Kurul İzni

 <p>Doğu Akdeniz Üniversitesi <i>"Enlem, Bilgi, Gelişim"</i></p>	<p>Eastern Mediterranean University <i>"Virtue, Knowledge, Advancement"</i></p>	<p>99628, Gazimağusa, KUZZEY KIBRIS / Famagusta, North Cyprus, via Meisur-10 TURKEY Tel: (+90) 392 630 1995 Faks/Fax: (+90) 392 630 2919 E-mail: bayek@emu.edu.tr</p>
<p>Etik Kurulu / Ethics Committee</p>		

Sayı: ETK00-2021-0105

14.04.2021

Konu: Etik Kurulu'na Başvurunuz Hk.

Sayın : Dilay Keleş

Eğitim Fakültesi.

Doç. Dr. Hamit Caner ve Doç. Dr. Hasan Özder' ın danışmanlığında sürdürdüğünüz **'Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kayıtları Arasındaki İlişki'** konulu Yüksek Lisans Tez çalışmanızla ilgili etik onay başvurunuz Eğitim Fakültesi Etik Alt Kurulu'nun 12.03.2021 tarih ve 2021/87 sayılı toplantısında uygun bulunmuş olup Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu (BAYEK) tarafından onaylanmıştır.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Prof. Dr. Yücel Vural

Etik Kurulu Başkanı

YV/şk.

Ek 2: Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu

Değerli Öğrenciler,

Eğitim Bilimleri Bölümünde Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programında yüksek lisans öğrencisiyim. Bu anket ‘Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti İle İşsizlik Kaygıları Arasındaki İlişki’ başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın sağlıklı bulgulara ulaşılması anketteki ifadelere vereceğiniz cevaplara bağlı olacağından, cevaplarınızın gerçek anlamda kendi tutum ve görüşlerinizi tam olarak yansıtmaları son derece önemlidir. Elde edilecek bilgiler, etik kurallar çerçevesinde gizli tutularak bu araştırmanın dışında başka amaç ve/veya amaçlar için KESİNLİKLE kullanılmayacaktır. Katılımınız ve içten doğru yanıtlarınız için göstereceğiniz hassasiyetten dolayı teşekkür ederim.

İletişim Bilgileri:

Araştırmacı:

Dilay KELEŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi

Doğu Akdeniz Üniversitesi

dilaykeles0@gmail.com

Yüksek Lisans Tez Yöneticisi:

Doç. Dr. Hamit CANER

Doğu Akdeniz Üniversitesi

hamit.caner@emu.edu.tr

Ek 3: Bilgilendirilmiş Onam Formu

Bilgilendirilmiş Onam Formu

Katılımcı bilgi formunu okudum, anladım ve sorduğum sorulara cevap aldım. Araştırmanın amacını anladım. Araştırmaya katılımın gönüllü olduğunu ve isteğim doğrultusunda anketlere cevap vereceğimi anladım. Cevaplandırımın yaklaşık 20 dakika süreceği anketleri, kendi tecrübe, bilgi, duygu ve düşüncelerime göre doldurmam gerektiğini anladım. Toplanan verilerin sadece bilimsel amaçlar için kullanılacağını ve anket bilgilerinde kişinin ismi ve kimlik bilgilerinin yer almayacağını anladım. Gerek görüldüğünde araştırmacı veya tez danışmanı ile iletişime geçebileceğimi anladım ve ilgili kişilerin iletişim bilgileri bana verildi. Çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve dilediğim zaman çalışmaya katılımımı sonlandırabileceğimi biliyorum.

Katılımcının Adı-Soyadı:

Tarih:

İmza:

Ek 4: Demografik Bilgi Formu

Demografik Bilgi Formu

Lütfen seçtiğiniz cevaba en uygun kutucuğa “√” işaretini koyunuz.

Cinsiyetiniz:

K E

Kurumunuz:

Atatürk Öğretmen Akademisi

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Lisans Programınız:

Okul Öncesi Öğretmenliği

Sınıf Öğretmenliği

Sınıfınız:

1 2 3 4

Ağırlıklı Not Ortalamanız:

1.50-2.00 2.01-2.50 2.51-3.00 3.01-3.50 3.51-4.00

Ek 5: Girişimcilik Niyeti Ölçeği

Girişimcilik Niyeti Ölçeği

5’li likert tipi Girişimcilik Niyeti Ölçeği 6 maddeden oluşmaktadır. Ölçek; kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4) ve kesinlikle katılıyorum (5) ifadelerini içermektedir. Lütfen seçtiğiniz cevaba en uygun kutucuğa “√” işaretini koyunuz.

	Girişimcilik Niyeti Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	İleride bir gün kendi işimi kurabilirim.					
2.	Gelecekte bir iş kurma konusunda kararlıyım.					
3.	Profesyonel olarak hedefim bir gün girişimci olmaktır.					
4.	Ciddi anlamda kendi işimi kurmayı düşünüyorum.					
5.	Kendi işimi kurmak ve devam ettirmek için elimden geleni yapacağım.					
6.	Bir girişimci olarak her şeyi yapmaya hazırım.					

Ek 6: İşsizlik Kaygısı Ölçeği

İşsizlik Kaygısı Ölçeği

5’li likert tipi İşsizlik Kaygısı Ölçeği 14 maddeden oluşmaktadır. Ölçek; kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kısmen katılıyorum (3), katılıyorum (4) ve kesinlikle katılıyorum (5) ifadelerini içermektedir. Lütfen seçtiğiniz cevaba en uygun kutucuğa “√” işaretini koyunuz.

	İşsizlik Kaygısı Ölçeği	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.	Hayattan beklediğim şeylere kavuşabileceğimi ummuyorum.					
2.	Yetkililer öğretmen ihtiyacına göre planlama yapmazlarsa yakın gelecekte bir insan kaynağı olarak, önümü göremiyorum.					
3.	...					

Not: Ölçek detaylarına <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/okuloncesi-ve-sinif-ogretmeni-adaylarinin-issizlik-kaygilari-olcegi-toad.pdf> internet adresinden ulaşılabilir.

Ek 7: Girişimcilik Niyeti Ölçeği Kullanım İzni

Re: Girişimcilik Niyeti Ölçeği Kullanım İzni

HARUN SESEN <hsezen@eul.edu.tr>
17.02.2021 17:15

Kime: dilay keles

elbette kullanabilirsiniz.
iyi çalışmalar.

Prof. Dr. Harun ŞEŞEN
Lefke Avrupa Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakóltesi
Cep: 0533 8545556

Dr. Harun SESEN, Prof. of Management
European University of Lefke

----- Orijinal Mesaj -----
Kimden: "dilay keles" <dilaykeles0@gmail.com>
Kime: hsezen@eul.edu.tr
Gönderilenler: 17 Şubat arşamba 2021 16:01:37
Konu: Girişimcilik Niyeti Ölçeği Kullanım İzni

Merhaba Sn. Harun Şeşen,

Ben Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Doğu Akdeniz Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi Dilay Keleş.

'Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygıları Arasındaki İlişki' konulu yüksek lisans tezimde Linan ve Chen (2009) tarafından geliştirilen, sizler tarafından Türkçe'ye çevrilen 'Girişimcilik Niyeti Ölçeğini' kullanmak için sizden izin talep eder ve önerilerinizi almaktan memnun olurum. Teşekkür ederim.

Ek 8: İşsizlik Kaygısı Ölçeği Kullanım İzni

Ynt: Okulöncesi ve Sınıf Öğretmeni Adaylarına Yönelik İşsizlik Kaygısı Ölçeği Kullanım İzni

Hasan Özder <hasan.ozder@aoa.edu.tr>

15.02.2021 09:19

Kime: dilay keles

evet kullanabilirsin. iyi çalışmalar.
hasan özder

Gönderen: dilay keles <dilaykeles0@gmail.com>

Gönderildi: 14 Şubat 2021 Pazar 21:48

Kime: Hasan Özder <hasan.ozder@aoa.edu.tr>

Konu: Okulöncesi ve Sınıf Öğretmeni Adaylarına Yönelik İşsizlik Kaygısı Ölçeği Kullanım İzni

Merhaba Sn. Hasan Özder,

Ben Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Doğu Akdeniz Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi Dilay Keleş.

‘Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti İle İşsizlik Kaygıları Arasındaki İlişki’ konulu yüksek lisans tezimde sizler tarafınızdan geliştirilen ‘**Okulöncesi ve Sınıf Öğretmeni Adaylarına Yönelik İşsizlik Kaygısı Ölçeği**’ni kullanmak üzere sizden izin talep eder, önerilerinizi almaktan memnun olurum. Teşekkür ederim.

Ek 9: AÖA Başkanlığından Alınan Anket Dağıtım İzni

Zehra Özçınar <zehra.ozcinar@aoa.edu.tr>

12:05

Kime: Dilay Keleş

Sayın Dilay Keleş,
Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygıları Arasındaki İlişki' başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmak amacıyla geliştirdiğiniz anketinizi uygulamanız uygundur.

Doç. Dr. Zehra Özçınar
Akademi Başkanı

Ek 10: Normallik Dağılımı

Tablo 16: Ölçek puanlarının cinsiyet bağımsız değişkenine göre normallik testi

	Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	df	Sig.	İstatistik	df	Sig.
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	Kadın	.068	293	.002	.977	293	.000
	Erkek	.116	86	.006	.955	86	.004
İşgücü	Kadın	.053	293	.049	.988	293	.016
	Erkek	.069	86	.200*	.982	86	.280
Sürekli Kaygı	Kadın	.126	293	.000	.962	293	.000
	Erkek	.120	86	.004	.961	86	.011
Çevre	Kadın	.124	293	.000	.920	293	.000
	Erkek	.128	86	.001	.955	86	.005
Eğitim	Kadın	.149	293	.000	.964	293	.000
	Erkek	.134	86	.001	.965	86	.020
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	Kadın	.057	293	.022	.992	293	.102
	Erkek	.083	86	.200*	.983	86	.340

Tablo 17: Ölçek puanlarının yaş bağımsız değişkenine göre normallik testi

	Yaş	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	df	Sig.	İstatistik	df	Sig.
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	18-20	.084	189	.003	.970	189	.000
	21-23	.075	169	.020	.972	169	.001
	24 ve üstü	.184	21	.063	.913	21	.064
İşgücü	18-20	.063	189	.063	.986	189	.067
	21-23	.060	169	.200*	.987	169	.105
	24 ve üstü	.126	21	.200*	.969	21	.712
Sürekli Kaygı	18-20	.143	189	.000	.960	189	.000
	21-23	.132	169	.000	.960	169	.000
	24 ve üstü	.122	21	.200*	.948	21	.306
Çevre	18-20	.127	189	.000	.926	189	.000
	21-23	.127	169	.000	.932	169	.000
	24 ve üstü	.129	21	.200*	.921	21	.092

	18-20	.141	189	.000	.966	189	.000
Eğitim	21-23	.152	169	.000	.964	169	.000
	24 ve üstü	.154	21	.200*	.944	21	.259
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	18-20	.071	189	.023	.994	189	.575
	21-23	.094	169	.001	.985	169	.066
	24 ve üstü	.152	21	.200*	.957	21	.456

Tablo 18: Ölçek puanlarının kurum bağımsız değişkenine göre normallik testi

	Kurum	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	df	Sig.	İstatistik	df	Sig.
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	AÖA	.096	160	.001	.974	160	.004
	DAÜ	.073	219	.006	.966	219	.000
İşgücü	AÖA	.071	160	.047	.984	160	.064
	DAÜ	.048	219	.200*	.985	219	.019
Sürekli Kaygı	AÖA	.106	160	.000	.967	160	.001
	DAÜ	.138	219	.000	.951	219	.000
Çevre	AÖA	.133	160	.000	.908	160	.000
	DAÜ	.108	219	.000	.945	219	.000
Eğitim	AÖA	.139	160	.000	.965	160	.000
	DAÜ	.156	219	.000	.961	219	.000
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	AÖA	.071	160	.046	.990	160	.305
	DAÜ	.054	219	.200*	.993	219	.362

Tablo 19: Ölçek puanlarının lisans programı bağımsız değişkenine göre normallik testi

	Lisans Prog.	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		İst.	df	Sig.	İst.	df	Sig.
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	OÖÖ	.071	176	.032	.962	176	.000
	SÖ	.078	203	.004	.975	203	.001
İşgücü	OÖÖ	.073	176	.022	.983	176	.035
	SÖ	.069	203	.021	.988	203	.089
Sürekli Kaygı	OÖÖ	.101	176	.000	.966	176	.000
	SÖ	.144	203	.000	.954	203	.000

Çevre	OÖÖ	.133	176	.000	.924	176	.000
	SÖ	.123	203	.000	.928	203	.000
Eğitim	OÖÖ	.143	176	.000	.965	176	.000
	SÖ	.166	203	.000	.959	203	.000
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	OÖÖ	.067	176	.050	.989	176	.215
	SÖ	.066	203	.034	.989	203	.120

Tablo 20: Ölçek puanlarının sınıf bağımsız değişkenine göre normallik testi

	Sınıf	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	df	Sig.	İstatistik	df	Sig.
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	1	.104	74	.045	.964	74	.031
	2	.082	140	.021	.959	140	.000
	3	.097	86	.045	.969	86	.036
	4	.070	79	.200*	.974	79	.112
İşgücü	1	.071	74	.200*	.979	74	.247
	2	.086	140	.013	.971	140	.004
	3	.074	86	.200*	.965	86	.021
	4	.060	79	.200*	.982	79	.324
Sürekli Kaygı	1	.174	74	.000	.916	74	.000
	2	.117	140	.000	.967	140	.002
	3	.142	86	.000	.955	86	.004
	4	.118	79	.008	.962	79	.020
Çevre	1	.136	74	.002	.947	74	.004
	2	.138	140	.000	.922	140	.000
	3	.125	86	.002	.925	86	.000
	4	.149	79	.000	.904	79	.000
Eğitim	1	.204	74	.000	.941	74	.002
	2	.144	140	.000	.966	140	.001
	3	.147	86	.000	.959	86	.008
	4	.144	79	.000	.960	79	.013
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	1	.071	74	.200*	.980	74	.287
	2	.091	140	.007	.979	140	.034
	3	.091	86	.076	.959	86	.008
	4	.083	79	.200*	.983	79	.357

Tablo 21: Ölçek puanlarının CGPA bağımsız değişkenine göre normallik testi

	CGPA	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		İstatistik	df	Sig.	İstatistik	df	Sig.
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	1.5-2.00	.282	5	.200*	.902	5	.423
	2.01-2.50	.081	32	.200*	.963	32	.327
	2.51-3.00	.105	63	.080	.959	63	.033
	3.01-3.50	.110	99	.005	.965	99	.010
	3.51-4.00	.114	180	.000	.964	180	.000
İşgücü	1.5-2.00	.194	5	.200*	.940	5	.665
	2.01-2.50	.089	32	.200*	.979	32	.764
	2.51-3.00	.084	63	.200*	.976	63	.255
	3.01-3.50	.066	99	.200*	.982	99	.187
	3.51-4.00	.077	180	.011	.978	180	.006
Sürekli Kaygı	1.5-2.00	.273	5	.200*	.852	5	.201
	2.01-2.50	.238	32	.000	.914	32	.014
	2.51-3.00	.189	63	.000	.942	63	.005
	3.01-3.50	.154	99	.000	.956	99	.002
	3.51-4.00	.106	180	.000	.967	180	.000
Çevre	1.5-2.00	.141	5	.200*	.979	5	.928
	2.01-2.50	.164	32	.029	.928	32	.035
	2.51-3.00	.119	63	.027	.939	63	.004
	3.01-3.50	.123	99	.001	.930	99	.000
	3.51-4.00	.149	180	.000	.914	180	.000
Eğitim	1.5-2.00	.421	5	.004	.727	5	.018
	2.01-2.50	.192	32	.004	.927	32	.032
	2.51-3.00	.161	63	.000	.964	63	.063
	3.01-3.50	.149	99	.000	.963	99	.007
	3.51-4.00	.142	180	.000	.964	180	.000
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	1.5-2.00	.239	5	.200*	.917	5	.510
	2.01-2.50	.092	32	.200*	.975	32	.632
	2.51-3.00	.115	63	.039	.964	63	.063
	3.01-3.50	.067	99	.200*	.983	99	.234
	3.51-4.00	.082	180	.005	.982	180	.020